

Kommuneplanlegging som utviklingsfaktor i Lenvik kommune

Lokale uttrykk for satsing på kompetanse

SPL- 6900

Marie Bartnæs

*Mastergradsoppgave i Erfaringsbasert masteprogram i stedsutvikling
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Institutt for sosiologi, statsvitenskap og samfunnsplanlegging
Universitetet i Tromsø
Våren 2010*

Innholdsfortegnelse:	side
1. Innledning	7
1. 1. Stedsutvikling og kompetanse	7
1. 2. Kompetansesamfunnet	8
1. 3. Personlig ståsted	8
2. Lokal kontekst	9
2. 1. Geografisk utgangspunkt	9
2. 2. Problemstillingens utgangspunkt	9
2. 3. Folketall	9
2. 4. Institusjoner som representerer kommunens pedagogiske kompetanse	10
2. 5. Bygd og by. Et lokalt bilde	13
2. 5. 1. Kort oppsummering av lokalt bilde	13
3. Problemstilling	14
3. 1. Problemstilling	14
3. 2. Utgangspunkt for problemstillingen	14
3. 2. 1. Problemstillingens forhold til stedsutvikling	14
3. 3. Lokal forankring av kompetansebegrepet	15
3. 4. Teoretisk forankring av kompetansebegrepet	16
3. 5. Aktuell kompetansestatistikk	16
4. Teoretiske perspektiver	17
4. 1. Offentlig planlegging	17
4. 1. 1. Fornyelse av lovverket	18
4. 1. 2. Rollefordeling innenfor offentlig planlegging	18
4. 1. 3. Ønsket resultat av ny lovgivning	18
4. 2. Stedsbegrepet	18
4. 2. 1. Lokal forankring av stedsbegrepet	19
4. 2. 2. Rombegrepet	19
4. 2. 3. Sted og identitet	20
4. 3. Kompetanse og dannelse	21
4. 4. Situert kunnskap	22
4. 5. Personlig kompetanse	23
4. 6. Lokalt rettet akademisk kompetanse	24
4. 7. Realkompetanse	24
4. 8. Institusjonell kompetanse	25

4. 9. Kompetanse knyttet til primærnæringer	25
4. 10. Kompetanse / kultur / kjernekompetanse	27
4. 11. Felles læring	27
5. Valg av metode	29
5. 1. Plandokument som analysens grunnlag	29
5. 2. Teoretisk perspektiv for analysen	29
5. 3. Plandokumentenes status	29
5. 4. Problemstillingens form	29
5. 5. Metoden	30
5. 5. 1. Forskerrollen	31
6. Opplegg for gjennomføring av datainnsamling	32
6. 1. Fokus på problemstillingen	32
6. 2. Innsamlingen av data	32
6. 3. Datagrunnlaget	32
6. 4. Datagrunnlagets forhold til stedsutvikling	32
6. 5. Problemstillingens hovedfokus	33
6. 5. 1. Stedsutvikling. Perspektiver til problemstilling	33
6. 5. 2. Folketallsutvikling. Perspektiver til problemstilling	33
6. 6. Prognoser for folketallsutvikling i Lenvik kommune	34
6. 7. Plandokumentenes gjennomgang av lokal kontekst	35
6. 7. 1. Lokale fortrinn	35
6. 7. 2. Lokale utfordringer	35
6. 8. Politikerrollen	36
7. Analyse av data	37
7. 1. Utgangspunkt i planens mest sentrale målsettinger	37
7. 2. Skisse for analysen	37
7. 3. Tematisk presentasjon av datagrunnlaget	37
7. 3. 1. Kompetanse	37
7. 3. 1. 1. Presenterte målsettinger innenfor kompetanse	39
7. 3. 2. Nettverk	39
7. 3. 2. 1. Presenterte målsettinger innenfor nettverk	40
7. 3. 3. Næring	41
7. 3. 3. 1. Presenterte målsettinger innenfor næring	42
7. 3. 4. Attraktivitet	43

7. 3. 4. 1. Presenterte målsettinger innenfor attraktivitet	44
7. 3. 5. Etablering av offentlige arbeidsplasser	44
7. 3. 5. 1. Presenterte målsettinger innenfor etablering av offentlige arbeidsplasser	44
7. 3. 6. Næring / kultur	45
7. 3. 6. 1. Presenterte målsettinger innenfor næring / kultur	45
7. 3. 7. Offentlig planlegging	46
7. 3. 7. 1. Presenterte målsettinger innenfor offentlig planlegging	47
7. 4. Perspektivrettet presentasjon av datagrunnlaget	48
7. 5. Sammenfatninger og drøfting	56
8. Konklusjon	56
8. 1. Målsettinger som ikke er blitt omtalt	56
8. 2. Premissgivere for konklusjoner	56
8. 3. Presentasjon av konklusjoner	57
Referanser	61
Vedlegg	
Tabeller	
Figurer	
Litteraturliste	111

1. Innledning

1. 1. Stedsutvikling og kompetanse.

Kunnskapssamfunnet kan hevdes å representere en samfunnsideologi med mål om å bidra med en viss grad av kompetanse til alle i samfunnet. Kompetanse som samfunnsfaktor får derfor en viss betydning for alle individer. Innenfor denne studien er offentlig planlegging og kompetanse valgt ut som særlig interessante fokusområder innenfor lokal samfunnsaktivitet.

Lokale prosesser som resulterer i ny innsikt innenfor et kjent lokalsamfunn, og i tiltak som gir mulighet for lokal utvikling, vurderes generelt til å være en del av kunnskapssamfunnets samfunnsideologi. Denne studien vil fokusere på hvilken grad av kompetansebevissthet og vektlegging av lokal kompetanse det er å finne innenfor Lenvik kommunes langsiktige planlegging.

Staten ved Miljøverndepartementet har som en del av systematisk satsing på samfunnsutvikling generelt, satt fokus på stedsutvikling som tema. Stedsutvikling er satt på dagsorden innenfor ulike deler av samfunnets nivåer, og innenfor ulike ansvarsområder innenfor lokal, regional og statlig planlegging. Regjeringen v / Miljøverndepartementet har opprettet nettstedet Stedsportalen, som en del av et offentlig bidrag til samfunnsutvikling.

I lokalsamfunn kommer denne statlige aktiviteten innenfor stedsutvikling til uttrykk gjennom en vektlegging av lokale muligheter, og av de lokale fortrinn som det aktuelle stedet kan presentere på vegne av stedet. Innenfor stedsutvikling som felles samfunnsprosjekt angis satsing på kompetanse som en utviklings- og bevissthetsfremmende faktor, og som en faktor som styrker og tydeliggjør lokal identitet og lokal egenart. Forutsetningen for dette er at kompetanse defineres innenfor en bred forståelse av kompetansebegrepet. Innenfor stedsutvikling angis lokal satsing på kompetanse som et av de utviklingsområdene som vil være med å skape attraktive steder. Attraktive steder ansees som viktig for å sikre bosetting og næringsutvikling, og blir slik særlig aktuell innenfor stedsutvikling som samfunnstema.

1. 2. Kompetansesamfunnet

Stedets kultur, kvaliteter og materielle betingelser fungerer som rammer for den totale handling på det aktuelle stedet. I dagens samfunn finnes tydelige sosiale skillelinjer mellom personer med omfattende utdanning og personer som har grunnutdanning eller mindre. En grundig utdanning vil oftest legge til rette for flere personlige valgmuligheter i forhold til jobb og bosted, og utdanning endrer personlige og grupperettede nettverk som vil ha innflytelse på det livet en lever innenfor sitt eget lokalsamfunn.

Forbindelseslinjer mellom utdanning, kompetansegrunnlag, samfunnskultur og sosial situasjon har hatt fokus innenfor samfunnsfagene allerede i flere tiår. En av de som har bidratt

innenfor bevisstgjøringen av disse samfunnsspørsmålene er sosiologen og forfatteren Pierre Bourdieu. Han fokuserer på samfunnets kulturelle kapital, og Bourdieus omtale av dette begrepet legges fram i boka Pierre Bourdieu En introduktion. Forfatterne av denne boka sier følgende om kulturell kapital: ” I Bourdieus forståelse kan kulturell kapital eksistere i tre forskjellige tilstande: kropliggjort, institutionaliseret og objektiveret. I *kropliggjort* (inkorporeret) tilstand finnes den som mentale og legemlige dispositioner, ... som det system af opfattelseskategorier og handlingsorienteringer, der beskrives med begrepet habitus. ... den kulturelle kapital *institutionaliserede* tilstand, dvs. ... offisielt anerkendte grader, ... professionsbetegnelser. ... Endelig kan kulturell kapital eksistere i ... *objektivered* form, ... som bøger, malerier, redskaber, monumenter osv. ” (Prieur, A og Sestoft, C 2006, side 89).

Kulturell kapital er i følge Bourdieu en samfunnsfaktor som tilkjennes en felles verdi. Kulturell kapital innenfor en institusjonell forståelse representerer hos Bourdieu en maktfaktor innenfor et fellesskap. Bourdieus gjennomgang av begrepet habitus vurderes å være svært relevant i forhold til hvordan et sosialt fellesskap vektlegger kompetanse som en kulturell verdi. Grad av kompetanse innenfor alle former for sosiale samfunn ses på som strategisk viktig for hvordan samfunnet utvikler seg.

1. 3. Personlig ståsted

Den problemstillingen som denne studien skal foreta en analyse av, blir aktualisert av en personlig interesse for lokale samfunnsforhold i Lenvik kommune. Problemstillingen blir videre aktualisert av det som vurderes som et personlig, lokalt rettet forståelsesgrunnlag. Slik personlig interesse og forståelse kan sees på både som en begrunnelse for, og som et resultat av, politisk engasjement i Lenvik kommune. Denne situasjonen er konkret knyttet til en studierelatert forskerrolle innenfor en Erfaringsbasert Mastergrad i stedsutvikling ved Universitetet i Tromsø. Studiet har en svært bred målgruppe, begrunnet i det brede fagområdet som stedsutvikling representerer. Politikere angis som en av studiets målgrupper, og er slik en del av Universitetets opptakskriterier til Mastergrad i stedsutvikling. Ut fra dette, og ut fra et personlig ståsted som beskrevet, vurderes det derfor som svært aktuelt å velge en problemstilling som er blitt aktuell i forbindelse med lokalpolitisk aktivitet i Lenvik kommune. Problemstillingen retter fokus mot kompetanse som redskap innenfor samfunnsplanlegging og stedsutvikling i offentlig regi, og relaterer seg til Lenvik kommune med en konkret gjennomgang av aktuelle, kommunale planer. Det vurderes videre som relevant innenfor denne sammenhengen at Lenvik kommune er min arbeidsgiver.

2. Lokal kontekst

2. 1. Geografisk utgangspunkt

Lenvik kommune er lokalisert i Midt – Troms. Arealmessig ligger hoveddelen av Lenvik kommune på Senja, med den øvrige delen av kommunen på det som geografisk har betegnelsen Lenvik – halvøya på fastlandet. Lenvik kommune representerer et areal på 892 km².

Kommunene Tranøy, Torsken, Berg, Lenvik, Sørreisa, Målselv og Bardu utgjør Region Midt – Troms. Til sammen utgjør alle kommunenes et betydelig geografisk areal.

2. 2. Problemstillingens utgangspunkt

Problemstillingen har geografisk utgangspunkt i byen Finnsnes og i Lenvik kommune. Finnsnes er definert som kommunesenter i Lenvik kommune. Finnsnes har hatt status som by siden årtusenskiftet. Finnsnes er videre definert som Regionsenter i regionen.

2. 3. Folketall

Lenvik kommune er delt inn i følgende 6 geografiske områder. Innbyggertall fra 2009 i de respektive områdene er satt i parentes.

Fastlandet: Rossfjordområdet (976), Bjorelvnesområdet (467), Finnsnesområdet (5404)

Senja: Silsandområdet (2652), Gibostadområdet (865), Stønnesbotn /

Øyfyjordområdet (810), uoppgitt bosted: (33)

Dette betyr et totalt innbyggertall i Lenvik kommune på 11 207 personer. Ut fra det foregående kan det bemerkes at hoveddelen av folketallet er lokalisert til fastlandet, men at Silsandområdet, lokalisert på Senja, bidrar til at spesielt sentrumsområdene (Finnsnes / Silsand) til sammen utgjør en betydelig del av Lenvik kommunes befolkning.

I perioden 1 / 1 -05 til 1 / 1 -09 økte folketallet i kommunen med 169 personer. Det vises størst økning i folketallet i Finnsnesområdet med 258 personer. På Silsand økte folketallet med 114 personer i samme periode. Av dette kan det sluttet at kommunens områder utenom Finnsnes- og Silsandområdene hadde en betydelig reduksjon i folketallet, tilsvarende differansen mellom økning av folketallet i sentrumsområdene (Finnsnes / Silsand) og total økning av folketallet i kommunen.

Region Midt - Troms har totalt ca. 35 00 innbyggere. Finnsnes har sammen med Harstad status som Regionsenter gruppe 2 i Troms fylke.

2. 4. Institusjoner som representerer kommunens pedagogiske kompetanse

Lenvik kommune har i alt 13 grunnskoler fordelt i hele kommunens geografiske område. Kommunen har videre en utdanningsenhet for voksne mennesker, Voksenopplæringen. Innenfor kommunens grenser finnes 3 videregående skoler, 2 offentlige (fylkeskommunale) skoler og 1 privat videregående skole. Kommunen har i samarbeid med Universitetet i Tromsø etablert Studiesenteret,

Finnsnes. Denne institusjonen tilbyr høyere utdanning, vesentlig på Bachelornivå, både etter en desentralisert modell og etter en tradisjonell studiemodell. Lenvik kommune har hatt og har et sterkt fokus på å utvikle og å utvide et eksisterende samarbeid med Universitets- og Høgskolemiljøet i Troms. Dette arbeidet har etablert seg som en satsing på Kunnskapsparken. Et uttalt mål som skal realiseres gjennom Kunnskapsparken er utvikling av Lenvik Folkebibliotek til et regionalt bibliotek, samlokalisering mellom Studiesenteret, Finnsnes, Kunnskapsparken A / S og Senja Næringshage, samlokalisert i Kunnskapsparken, sammen med regionale og kommunale signalinstitusjoner med kompetansefokus som fellesnevner. Kunnskapsparken har i den perioden saken har vært innenfor lokal, politisk behandling blitt etablert som et aksjeselskap med betegnelsen Kunnskapsparken Finnsnes A / S. Det er en uttalt målsetting gjennom Kunnskapsparken å realisere et lokalt Campus Finnsnes i samarbeid med Universitetet i Tromsø.

2. 5. Bygd og by – et lokalt bilde.

For å belyse et lokalt bilde, tas utgangspunkt i et opplevd spenningsfelt mellom sentrum (Finnsnesregionen) og utkantbygder i Lenvik kommune. I klargjøringen av et slikt aktuelt, lokalt bilde tas et direkte, stedlig utgangspunkt i følgende lokalsamfunn:

- Byen / Regionsenteret kommunesenteret Finnsnes
- fiskerisamfunnet Husøy
- innlandsbygd på Senja (eks. Høglia / Kvannås / Sandbakken)

Det hersker liten tvil om at Finnsnes, etter 10 år med bystatus, nå er i en periode av sin utvikling der urbane kvaliteter vektlegges som positivt for stedet og kommunen. Dagens situasjon kan etterlate seg et inntrykk av at Finnsnes kjemper sin kamp for nye urbane kjennetegn i en konkurranse med det som fokuseres på innenfor mer ruralt pregede områder i kommunen. Dette kan ses på som en direkte følge av kommunens vedtak om å opprette bystatus for kommunesenteret Finnsnes. Det er videre et faktum at mye av Lenvik kommunes skatteinntekter kommer fra et svært rikt næringsliv kommunens utkant. Maritime næringer bringer inn svært viktige samfunnsinntekter, som igjen kan disponeres til Lenvik kommunes innbyggere i form av kommunale tjenester og infrastruktur. Slik inntektsbringende, maritim næringsvirksomhet innenfor Lenvik kommunes grenser kan i denne sammenhengen representeres ved fiskeribygd / fiskerisamfunnet Husøy. Husøy preges av innbyggere som utøver fiskeriyrket på de fleste nivåer – fra småbåten til store fartøy, og med industriell foredling og eksport av fiskeriprodukter. Husøysamfunnet er blitt landskjent for å være en politisk møteplass når fiskerispørsmål skal drøftes (Husøydagan), og for å ha store ambisjoner i forhold til utforming av landets fiskeripolitikk.

Jordbruks- og fiskerikulturen på Senja finner sin fellesnevner i det som kan betegnes som en felles bygdekultur. Jordbruksbygder på Senja har et nært kulturelt og geografisk fellesskap med

Senjas mer typiske fiskerisamfunn. Representativ for en slik felles, lokal bygdekultur vil være et eksisterende, næringsrettet fellesskap som har fått betegnelsen

SenjaBio A / S. Innenfor dette konseptet arbeider representanter for primærnæringene fiskeri og jordbruk for å utvikle ny økologisk kompetanse, og kompetanse som gir retning til bedre gjensidig ressursutnyttelse både innenfor fiskeri og jordbruk. Lokalt har dette fått betegnelsen ” Blå / Grønn næring ”, omtalt i Lenvik kommunes Klima- og energiplan slik:

” ... Gjennom prosessen med etableringen av SenjaBio AS har vi fått kunnskap om at det må til store mengder karbonholdig husdyrgjødsel for å få til god fermentering av fiskeråstoff. ...

Sesongmessige svingninger i tilgangen på råstoff gjør at skogsflis som energikilde må tas inn, også for å kunne ta topplast. Dette vil kunne gi landbruket og fiskeri / havbruksnæringen en ny og viktig rolle som grønne energileverandører, landbruket avgjørende betydning som karbonleverandør i form av flis og møkker ” (Vedlegg Lenvik kommunes Klima- og energiplan, side 3).

Flere dagsaktuelle saker som fremmes til politisk behandling i Lenvik kommune har i seg momenter som omhandler framtidig situasjon for Finnsnes. Det fokuseres sterkt på hva som skal vektlegges i kommunen: utvikling av utkant eller sentrum – vekt på det rurale eller det urbane. Et instruktivt eksempel på saker som belyser utkant / periferidebatten i Kommunestyret, og som i tillegg kan belyse holdninger til satsing på kompetanseutvikling i Lenvik kommune, er saken om evt. kommunal satsing på etablering av Kunnskapsparken A/S. Saken om etablering av Kunnskapsparken A / S får fram lokalt engasjement på grasrotnivå fordi saken berører lokale, økonomiske prioriteringer og forholdet mellom satsing på sentrum eller periferi i kommunen. Kunnskapsparken A/S, slik den er planlagt og kommunisert, innebærer en fysisk representasjon i form av en bygning, og infrastruktur som er rettet mot økt satsing på kompetanse i byen Finnsnes.

Saken om etablering av Kunnskapsparken A / S er fremdeles under lokal behandling, og gir energi til debatter om hvilke prioriteringer Lenvik kommune skal foreta. Dette blir særlig tydelig ut fra lokalavisens dekning av utviklingen (journalistikk og leserinnlegg).

Noen utsagn fra lokalpressen, (Troms Folkeblad – som oftest benevnt Folkebladet – utgitt på Finnsnes), trekkes fram som representative for dette spenningsfeltet. Det som refereres, ansees som interessant i forhold til en sentrums- / periferiproblematikk innenfor Lenvik kommunes grenser - eller balansen mellom kommunens satsing på by- / bygdekultur. Utsagnene er interessant også i forhold lokal satsing på kompetanserettet infrastruktur på Finnsnes, aktualisert gjennom målsettinger i Lenvik kommunes planverk, Kommuneplanens samfunnsdel og Lenvik kommunes Næringsplan og plan for Klima- og energi.

Utsagnene fra lokalavisen som her tas med representerer

1. Deler av et omfattende leseinnlegg, identifisert med navn og adresse, publisert 7 / 12 -09.

2. Et kortfattet, anonymt innlegg på avisas uformelle sisteside, publisert 10 / 2 -10.

3. Et kortfattet innlegg på avisas sisteside, identifisert med navn, publisert 16 / 2 -10

Leserinnlegget som skisseres under pkt 1 har overskriften ” Et åpent brev om byen og landet ”. Videre refereres deler av innlegget slik: ” Mange har ... sett på de ulike utspill som, i iveren etter å gjøre Finnsnes til en stor by, er kommet fra såkalte sentrale personer i kommunen vår, Jeg kan betro ordføreren, og andre av de sentrale personene, at det kan bli vanskelig å finne noen, i alle fall nord for Kvanås – krysset på Senja, som tar del i denne iveren. ... Ordføreren uttaler i Folkebladet at ” Utviklingen viser at folk vil bo sentralt. Jeg er sikker på at det vil skje en ytterligere fortetting på Finnsnes i åra framover ”. Nå skulle jo all tvil om hvor ordføreren står i denne saken være ryddet av veien. ... Hva mener ordføreren med fortetting på Finnsnes? Gjelder det boligbygging? Næringsliv? Skoleverk? Kulturliv? Idrett? ... hvor går ordførerens grense for hva som regnes som Finnsnes – området? Vi er flere som begynner å bli engstelige for om vi bor på Finnsnes, eller fortsatt på Senja. ... Jeg kan forsikre ordføreren om at det antakelig kan bli vanskelig å finne så mange på Nord – Senja som frivillig vil flytte til Finnsnes – området. At folk må flytte dit, handler mest om at samfunnsutviklingen legger føringer som folk flest ikke kan melde seg ut av, eller ignorere, men blir styrt av. ... Vi er mange som nå håper at kommunen, det vil si våre beste kvinner og menn, politikerne, kan sørge for at vi ... kan se fram til: Flere regulerte boligtomter, gangvei mellom sykehjemmet og Shell, sikker kryssing av RV 861 for elevene ved skolen vår, samt buss – skur når vi skal komme oss til byene rundt oss. ... Ja, om vi ser noe av dette skjer, kan vi snakke positivt om ” byen ” over sundet. Selv om den er aldri så liten. Det er lite negativt med Finnsnes, syns vi, men uten Senja, intet senter eller by. ... Snakker vi nå...? ”
(Folkebladet 7 / 12 -09).

Det første leserbidraget fra lokalavisens sisteside (pkt. 2) omtaler etablering av Kunnskapsparken A / S på Finnsnes: ” Vil gjerne ha kunnskapspark på Finnsnes, men som alle andre må man sette tæring etter næring. For tiden har ikke Lenvik kommune råd til å bruke så mye penger på å leie lokaler til et bibliotek. Forfalne skoler, veier osv trenger de fem millioner kronene årlig som det vil koste ekstra. Det har vi dessverre ikke råd til for øyeblikket. Konsekvensene vil bli at sparekniven må fram etter et år eller to, og da er det nok distriktsskolene som blir første offer. Hvem skal da gjøre bruk av kunnskapsparken når rekrutteringen først til småstedene og senere til sentrum stopper opp? Husøy ” (Folkebladet, 10 / 2 -10).

Det andre leserbidraget fra avisens sisteside (pkt. 3) omtaler direkte forholdet mellom Finnsnes og bygdene rundt byen: ” Finnsnes skal passe seg for å ikke å bli en ” støvsuger ” med arrogante holdninger til distriktet rundt. Det finnes noen enkeltpersoner og miljøer i byen som tror at distriktene lever av Finnsnes. Men det er motsatt. Kremmerbyen er helt avhengig av sitt spredtbygde

omland for å leve. Og i likhet med Tromsø, trenger Finnsnes en heiagjeng rundt seg. Så fortsett som nå, og vær en grei storebror som hører på og deler med småsøsknene. Da kommer heiagjengen av seg selv ” (Folkebladet, 16 / 2 -10).

2. 5. 1. Kort oppsummering av lokalt bilde

Lokale kulturer på stedene Finnsnes, Husøy og i bygd på Senja - preget av jordbruksaktivitet – er belyst. Det som karakteriserer byen Finnsnes synes å være aktualisert av at Finnsnes fyller flere funksjoner innenfor sitt geografiske område: Finnsnes er Lenvik kommunes kommunesenter, er Regionsenter, og har fått sin bystatus. Det oppleves et lokalt spenningsfelt mellom den lokale kulturen som preger Lenvik kommunes bygder og den kulturen som representerer byen Finnsnes. Gjennomgangen av lokal kontekst kan sees på som et utgangspunkt og et grunnlag for den forståelsen som aktualiserer oppgavens problemstilling.

3. Problemstilling

3. 1. Problemstilling

Følgende problemstilling presenteres herved:

Kompetanse gjennom planlegging?

Hvordan kan planens målsettinger bidra i / til kompetanseutvikling i Lenvik kommune og i Regionsenteret / byen Finnsnes?

En plananalyse

3. 2. Utgangspunkt for problemstillingen

Problemstillingen har utgangspunkt i det lokalsamfunnet som beskrives i foregående kapittel: Byen / Regionsenteret Finnsnes og Lenvik kommune. Lenvik kommune har gjennom arbeidet med Kommuneplanen, Samfunnsdelen og Næringsplanen tatt stilling til viktige målsettinger i forhold til lokal samfunnsutvikling generelt. De aktuelle planene har videre spesifikke og konkrete målsettinger i forhold til lokal, og mer regional, satsing på kompetanse som lokal utviklingsfaktor. Gjennom arbeidet med flere av de vedtatte målsettingene har Lenvik kommune samarbeidet med Troms Fylkeskommune, Midt – Tromstinget og private næringsaktører for å ivareta en helhetlig planlegging for Finnsnes. Status som Regionsenter ansees som en strategisk begrunnelse for at Lenvik kommune involverer Troms Fylkeskommune og Region Midt – Troms i lokal planlegging for byen Finnsnes. Dette for å identifisere og å utdype faktorer som kan bidra til utvikling av Finnsnes som sted, bysamfunn og som Regionsenter. Offentlige og private instanser, og lokale og regionale bidragsytere, har fungert som premissleverandører og samarbeidspartnere i lokal og regional samfunnsplanlegging i regi av Lenvik kommune.

3. 2. 1. Problemstillingens forhold til stedsutvikling

Lenvik kommunes overordnede plansystem for kommunen som helhet, Kommuneplanens samfunnsdel, vurderes som relevant i forhold til stedsutvikling, og særlig i forhold til den det fokus på kompetanse som problemstillingen inneholder. Problemstillingen fokuserer på om målsettingene i aktuelle planer ser på kompetanse som lokal utviklingsfaktor.

3. 3. Lokal forankring av kompetansebegrepet

Det ansees som nyttig og relevant å sette problemstillingen og kompetansebegrepet inn i en lokal kontekst. For å kunne omtale kompetanse som tema innenfor Lenvik kommune som lokal kontekst, ansees det som viktig å presisere at mitt utgangspunkt for dette er en mer analytisk posisjon, men fremdeles med mitt kjennskap til hele kommunen som grunnlag.

Utøverne av næringsrettet fiske- og fiskeindustri på Husøy vurderes å være i besittelse av, eller ha behov for, følgende kompetanse: personlig kompetanse (funksjonen i båten / prosessering av

fisken), kompetanse på fagskolenivå (prosessering av fisken / omsetning av fisken / transport), akademisk kompetanse (bedriftsplanlegging / strategisk planlegging).

Den kompetansen som SenjaBio A / S representerer, vurderes å være vesentlig innenfor personlig kompetanse og akademisk kompetanse. Den skisserte kompetansen innenfor lokal bygdekultur ansees å representere sentrale momenter innenfor nyskapning og lokal utvikling.

Byen Finnsnes preges av at kompetansesarbeidsplasser er etablert. Slike bedrifter er knyttet til privat virksomhet / næringsliv / handel og service / konsulentbedrifter, industribedrifter, offentlig virksomhet (statlig og kommunal tjenesteyting inkludert). Kompetanse som ansees representert på Finnsnes vurderes til å være følgende: Ansatte og bedriftseiere som ivaretar lovpålagte og rettighetsbaserte oppgaver (kompetanse fra fagskole, akademisk kompetanse), ansatte og bedriftseiere som ivaretar serviceyrker (kompetanse fra fagskole, økonomisk kompetanse, strategisk kompetanse, juridisk kompetanse, kommunikativ kompetanse), offentlig ansatte som ivaretar kommunens rolle / oppgave som samfunnsutvikler / planmyndighet (personlig kompetanse, kommunikativ kompetanse, akademisk kompetanse), utdanningsinstitusjoner (videregående skoler / Studiesenteret, desentraliserte studier), lokalt / interkommunalt / regionalt kompetansemiljø (nettverk, kompetansefellesskap, strategisk kompetanse, juridisk kompetanse, helsekompetanse, pedagogisk kompetanse). Det kan ut fra dette sees på som et faktum at Regionsenteret / byen / kommunesenteret Finnsnes kan stå som representant for flere typer kompetanse. Det kan også ses på som et faktum at Finnsnes også vil være en tydelig representant for regionens / kommunens institusjonelle kompetanse.

3. 4. Teoretisk forankring av kompetansebegrepet

Kompetansopolitikk kan defineres som en samlet strategi for å påvirke graden av kompetanse og anvendelse av kompetanse i samfunnet. Kompetansopolitikken gjør seg gjeldende innenfor hele samfunnet, mest konkret innenfor utdanningsinstitusjoner og i arbeids- og næringsliv. Fokus på kompetanse som utviklingsfaktor gjør seg sterkt gjeldende på alle nivåer i samfunnet, spesielt aktualisert gjennom samfunnets satsing på stedsutvikling.

Kompetanse som begrep har sin opprinnelse i det latinske ordet *competentia*. Kompetanse som begrep representerer det totale bildet av kunnskap, ferdigheter, holdninger og verdigrunnlag. I litteraturen er begrepet kompetanse gitt et innhold som dekker et bredt spekter av ferdigheter som innebærer å *inneha ferdigheter i forhold til / være i stand til å ivareta*. Nettstedet Wikipedia definerer kompetanse som det å *kunne noe / være i stand til*.

Det sees på som hensiktsmessig innenfor rammen av denne problemstillingen å skille mellom disse to hovedkategorier innenfor kompetansebegrepet: Personlig kompetanse (realkompetanse / kompetanse fra fagskole / akademisk kompetanse) og institusjonell kompetanse.

3. 5. Aktuell kompetansestatistikk

I Aksjonsprogram for Midt – Troms 2007 – 2008, vedtatt i Midt – Tromstinget, presenteres statistikk over utdanningsnivå blant innbyggerne i regionen, med sammenligningsgrunnlag fra Troms / Norge.

Følgende tabell – aktualisert av den angitte problemstillingen - presenteres fra

Aksjonsprogrammet:

Utdanningsnivå % av personer over 16 år

	Grunnskole	Videregående skole	Høgskole / Universitet
Lenvik	27	58	15
Torsken	41	51	8
Troms	22	55	23
Norge	19	57	23

Tabell nr. 1

Kilde: Aksjonsprogram for Midt – Troms 2007 – 2008.

Tabellen viser at Lenvik kommune har utfordringer på området utdanningsnivå / kompetanse.

Statistikk over utdanning i Torsken kommune tas med for å belyse en mulig sammenheng mellom utdanningsnivå i Torsken kommune og utdanningsnivå i Lenvik kommunes bygder.

4. Teoretiske perspektiver

4. 1. Offentlig planlegging

I det følgende tas utgangspunkt i lovtekst som ansees som et sentralt grunnlag for teoretisk basis for denne oppgaven. Generelt ansees lovgrunnlaget innenfor samfunnsplanlegging både som en politisk og en administrativ forankring for de fleste former for strategisk agering i samfunnsregi. I Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), kap 1, Lovens formål og virkeområde. Kommunal og fylkeskommunal planlegging fastslås i § 5. Kommunal og fylkeskommunal planlegging at ” Kommunen skal utarbeide en samordnet plan for den kommunale virksomhet. Fylkeskommunen skal utarbeide en regional planstrategi, og kan utarbeide regional plan. Regional plan skal samordne statens, fylkeskommunens og kommunens virksomhet i fylket. ”. Lovens formål gjennomgås i § 1. ” Lovens formål: Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser innenfor rammen av det nasjonale fellesskap og med sikte på en bærekraftig utvikling. Loven skal også legge til rette for en tillitskappende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. ”.

Lov om kommuner og fylkeskommuner legger sammen med Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) rammer for offentlig planlegging. I Lov om planlegging og byggesaksbehandling kap 1. Fellesbestemmelser i hele virkeområdet, skisseres lovens formål i § 1 – 1. ” Lovens formål: Loven skal fremme bærekraftig utvikling for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. ... Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om vern av ressurser. ... Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. ...”. Lov om planlegging og byggesaksbehandling har bestemmelser om detaljerte rammer for rettigheter og plikter for kommune, staten og regioner innenfor offentlig planlegging. Det er viktig å trekke fram at loven også hjemler at kommuner skal utarbeide og videreføre / revidere det som loven betegner som en samlet planstrategi (kap 10). I denne sammenheng ansees det som særlig sentralt å peke på lovens formuleringer om medvirkning (formålsparagrafen), og i eget kapittel i loven (kap 5). Lovens virkeområde er hele landet, inkludert vassdrag, og omtaler særskilt statlig (kap 6) regional (kap 7) og interkommunal planlegging (kap 9). Det vurderes som viktig å presisere at loven hjemler planlegging av all kommunal virksomhet - oppgaver og myndighet (kap 3). Henvisninger til lover i denne delen av teksten: <http://.lovdata.no>

4. 1. 1. Fornyelse av lovverket

Lov om planlegging og byggesaksbehandling har gått gjennom en systematisering og fornyelse, med virkedato for ny lovtekst fra juli 2008. En svært sentral begrunnelse for nytt innhold i loven er behovet for systematisering av medvirkning / innspill til planarbeidet. Dette behovet kommer fram som en del av den generelle utviklingen innenfor både lokalsamfunn og rikspolitik. Planlegging innenfor en instrumentell fagideologi innenfor offentlig sektor, i første rekke ivaretatt av planleggere / representanter for offentlig ansatte fagpersoner, blir gradvis over noen tiår erstattet med forventninger om, og realisering av en mer kommunikativ rettet fagideologi innenfor samfunnsplanlegging. I litteraturen blir denne endringen ofte betegnet som ” den kommunikative (språklige) vendingen ” i offentlig planlegging. Et viktig grunnlag for endringen er den betydningen som tillegges innspill, forslag og synspunkter. Den kommunikative vendingen tillegger det som kommer fram i form av innspill / høringer / forslag som kompetanse som er likeverdig med planleggeres og politikeres bidrag.

Hovedansvar for at medvirkning skjer, og at juridiske rettigheter hos berørte parter ivaretas, ligger innenfor dagens lovverk på administrativt nivå / hos planleggere.

4. 1. 2. Rollefordeling innenfor offentlig planlegging

Intensjonen med dagens lovgivning innenfor offentlig planlegging kan ut fra litteraturen, og ut fra personlig forståelse, skisseres på følgende måte: Målet er en grunnleggende arbeids- og rollefordeling mellom offentlig administrasjon og valgte politikere. Planleggere og andre fagfolk ivaretar fagkompetanse, presenterer løsninger og peker på konsekvenser. Valgte politikere ivaretar ideologiske interesser og verdisyn slik det kommer til uttrykk ved gjennomføringen av en ferdig plan. Innspill fra kommunens innbyggere og / grupper av interessenter tas med i bestemte deler av planprosessen.

4. 1. 3. Ønsket resultat av ny lovgivning

Planlegging etter ny lov har i seg kommunikative utfordringer som blir del av selve prosessen. I en prosessrelatert og kommunikasjonsorientert planlegging vektlegges helhet og delaktighet som en verdi i seg selv. Ønsket resultat er at flere grupper av befolkningen identifiserer seg med resultatet av planarbeidet, og at det utvikles en gjensidig forståelse i forhold til nødvendige kompromissløsninger.

4. 2. Stedsbegrepet

Et sted er geografisk plassert, er navngitt, og presenterer seg selvstendig i menneskers bevissthet.

Stedsbegrepet opptrer teoretisk innenfor tre hoveddimensjoner. Sted som *location* opptrer som stedets materielle dimensjon. Denne dimensjonen innebærer stedfesting, avgrensning og grenseetablering. Videre innebærer dimensjonen *location* stedets bygninger, fysiske omgivelser, forholdet mellom natur / fysiske bygninger og hvordan de fysiske bygningene er blitt ” satt inn ” i

omgivelsene. Sted som *locale* innebærer stedets ramme for handling. Innenfor denne dimensjonen opptrer sted som kontekst. Det innebærer at innenfor denne dimensjonen av stedsbegrepet vil stedsbegrepet ha en dimensjon som inkluderer menneskers relasjoner til hverandre. Denne dimensjonen fanger sosial praksis, og derved interaksjonen mellom menneske og sted. Stedsbegrepets *sense of place* representerer individers subjektive forståelse av stedet, og av stedets kvaliteter. Slik rommer denne dimensjonen menneskers følelser for stedet.

4. 2. 1. Lokal forankring av stedsbegrepet

Det vurderes som aktuelt å trekke fram et lokalt eksempel i forhold til teoretisk innhold av stedsbegrepet, inkludert de tre angitte hoveddimensjonene innenfor forståelse av sted som begrep. Det lokale eksempelet finnes i plandokumentenes målsetting om at Kunnskapsparken etableres ”...som et fyrtårn i kommunen i egnede lokaler for dagens og framtidens kompetansebygging og kompetansearbeidsplasser. Dette gjøres med bidrag fra regionalt nivå ” (J.f. r. oppgavens pkt. 7 . 3. 1. 1.). Lenvik kommunes målsetting om etablering av Kunnskapsparken, Finnsnes A / S kan vurderes ut fra alle de tre dimensjonene av stedsbegrepet. Dette ut fra følgende begrunnelser: Den framtidige Kunnskapsparken skal i følge målsettingen etableres gjennom en fysisk representasjon (forstås som bygning), og en markant, lokal nyvinning i innbyggernes bevissthet. Det språklige uttrykket ” fyrtårn ” dekker det som setter seg som noe tydelig, fysisk i byen Finnsnes, og kognitivt i innbyggernes bevissthet, som noe som markerer en forskjell fra øvrig bebyggelse og institusjonsmessig innhold. Videre inneholder målsettingen momenter som innebærer at støtte til etableringen skal finnes utenfor kommunesamfunnet og Finnsnesmiljøet: Etableringen skal gjøres med ... ” bidrag fra regionalt nivå ”. Den nye bygningen som Kunnskapsparken skal etableres i vil representere et lokalt eksempel på stedsbegrepet innenfor dimensjonen location. Det språklige begrepet fyrtårn retter oppmerksomheten mot en fysisk representasjon i retning av et moderne og tydelig plassert signalbygg. Innbyggernes bevissthet om Kunnskapsparken som et innholdsmessig kvalitetsprosjekt, et fyrtårn innenfor lokal selvforståelse, vil gi innbyggernes *sense of place* en kompetansedimensjon i forhold til Finnsnes som sted. Rammene for handling, sted som *locale*, vil gjennom Kunnskapsparken gi endrede muligheter, og bidragsytere vil gjennom sin forståelse av at Kunnskapsparken trer fram som en viktig, lokal målsetting få gode begrunnelser for at Kunnskapsparken, Finnsnes er et viktig, felles satsingsområde. Gjennom slik positiv oppmerksomhet fra omgivelser, vil Kunnskapsparken slik kunne stå som representant for attraktivitet, fokusert innenfor fagområdet stedsutvikling.

4. 2. 2. Rombegrepet

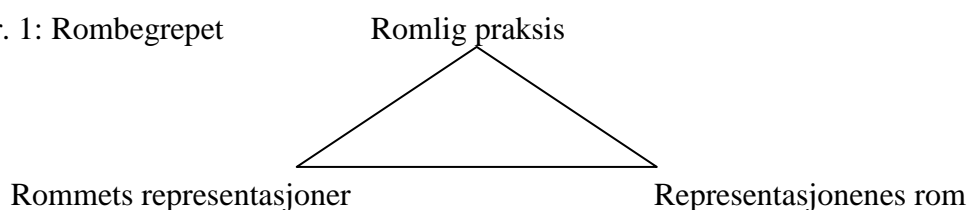
Stedsbegrepet kompletteres av rombegrepet slik dette framstår gjennom daglige erfaringer og i stedslitteraturen. Trond Thuen definerer begrepet sted på denne måten i sin artikkel Steder, grenser og

tilhørigheter. Noen innledende betraktninger: ” Et sted er per definisjon en avgrensning av rommet. ... steder ... har de grenser som er definert på ... objektivt vis, og gjerne festet på et kart ” (Thuen , T 2003, side 11). Begrepet ” rom ” blir i litteraturen omtalt som sentralt innenfor stedsteori. Rom som teoretisk begrep omtales i læreboka Geografiens videnskapsteori, der den franske filosofen Henry Lefebvre blir oppgitt som sentral kilde til forfatterens forståelse av teorien. Lefebvre skisserer tre ulike forståelsesrammer i forhold til rombegrepet: *Absolutt rom* representerer vår objektive tilnærming til rommet som fysisk dimensjon: Objektive størrelser (fysiske størrelser, naturen) og lokaliserte objekter i rommet. *Relativt rom* representerer relasjonene mellom objekter og hendelser. Disse to dimensjonene av rom blir ofte sett i en sammenheng. *Relasjonelt rom* representerer vår sosiale praksis i aktuelt rom. Sosial praksis påvirker dimensjonen rom / skaper endringer ved dimensjonen rom.

Henri Lefebvre illustrerer rombegrepet med følgende figur / forklarende tekst:

Figuren (trekanten) er en illustrasjon i forhold til at begrepet rom presenterer seg som en helhet. Dimensjonene i begrepet rom påvirker hverandre gjensidig. Romlig praksis innebærer fysiske objekter, romlige strukturer og den virksomhet som finnes. Rommets representasjoner innebærer den sosiale orden / forhold mellom mennesker i det aktuelle rommet. Representasjonenes rom gir et bilde av kulturen / slik virkeligheten oppleves.

Figur nr. 1: Rombegrepet

(Hansen og Simonsen 2005, s 170).

4. 2. 3. Sted og identitet

Mennesker lever sine liv på ” sitt ” sted ut fra sin egen forståelse av tilværelsen.

Menneskene forstår sin egen identitet ut fra det som gir mening for den enkelte, og ut fra det som sees på som sentralt i deres egne liv. Verdigrunnlag og sosial selvforståelse fungerer som basis for personlig identitet. Verdier og livsstil preges av den samtiden menneskene er en del av.

Kollektiv identitet forstås som det som mennesker har felles bevissthet om - det som er felles for dem alle. Kollektiv identitet oppfattes som det sosiale ” limet ” som fungerer mellom menneskene i et samfunn. Innenfor stedsteori vil dette uttrykkes slik at mennesker i samfunnet bebor stedet med sin ” sence of place ”, og sin bevissthet i forhold til stedets

” locale ” og ” location ”. Både identitet og kollektiv identitet forstås ut fra en sosial setting. Begrepene har i seg en sosial dimensjon. I et samfunn opptrer mennesker både som selvstendige individer og som representanter for et fellesskap. Innenfor stedsteori framheves det som viktig at mennesker finner sammenheng mellom sin personlige identitet og stedets kollektive identitet.

Samlet sett vil forståelsen av identitet og dimensjonene innenfor sted og rom representere en integrert holdning til det aktuelle stedet.

4. 3. Kompetanse og dannelse

Det vises til kort gjennomgang av kompetanse som begrep i oppgavens kap 3, Teoretisk forankring av kompetansebegrepet. Kompetanse som kvalitet representerer helheten av det en person eller en institusjon innehar i forhold til å representere endring og utvikling hos seg selv eller gjennom andre. Det vil i den videre gjennomgangen av begrepet redegjøres for følgende kategorier innenfor kompetanseområdet: Personlig kompetanse (realkompetanse / kompetanse fra fagskole / akademisk kompetanse) og institusjonell kompetanse.

Det vurderes som relevant også å kommentere begrepet *dannelse*. Dannelse innenfor denne sammenhengen relaterer seg i hovedsak til personlig kompetanse og personlige kvaliteter, men kan også ha forbindelseslinjer til institusjonell kompetanse. Begrepet dannelse omtales her i sin moderne betydning, slik begrepet gjennomgås i nyere utredninger, og i pedagogisk-, sosiologisk- og samfunnsvitenskapelig litteratur. I en frittstående utredning ved Universitets- og høgskolesektoren har Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Høgskolen i Bodø nylig gått inn i temaet dannelse gjennom følgende arbeid: Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre - Dannelsesutvalget – om dannelsesperspektiver i høyere utdanning. Utvalget har blitt ledet av Inga Bolstad, Universitetet i Oslo, og har trukket sine konklusjoner høsten 2009. Målsettingene og konklusjonene vurderes derfor som tidsaktuelle innenfor et moderne perspektiv på dannelse.

Dannelsesbegrepet har fokus på hvordan mennesket / enkeltindivid fungerer innenfor et felles samfunn. Dannelse innbefatter en personlig, kritisk vurdering av konsekvensen av egne handlinger. Familie- og samfunnsnormer, personlige erfaringer, og tilbakemeldinger fra samfunnet, bidrar til personlig dannelse og utvikling av kritiske holdninger til egen funksjon innenfor et fellesskap. Slike kritiske holdninger utvikles også gjennom utdanningsinstitusjoner. Slik finner dannelsesbegrepet sin plass også innenfor institusjonell kompetanse

Utredningen ledet av Inga Bolstad har hatt følgende spørsmål med i utvalgets drøfting: ” Hvordan ivaretas universitetenes og høgskolenes ansvar for samfunnsbyggingen og for den demokratiske dannelsen? Drøftingen av dette spørsmålet har relevans til institusjonell kompetanse ” (Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre, sluttokument side 3). Utvalget gjennomgår også viktige kvaliteter for studenters kompetansemål, og Bernt Hagtvedt skriver som representant i

utvalget om dette på følgende måte: ” Etter vårt syn er den student best utstyrt for fremtiden som kan mønstre kompetanse på flere plan; ... på ... mangeartede måter i situasjoner under endring: Det er en person som stadig finner nye bruksmåter for ting som er innlært, og som fortsetter å trekke ut ny læring fra de nye fakta han eller hun møter

(fra Yale College Education 2003) (Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre, sluttdokument side 4). Dette retter seg direkte til dannelse som del av personlig kompetanse.

4. 4. Situert kunnskap

Innenfor denne oppgaven vil det være aktuelt å plassere kompetansebegrepet og læring som samfunnsfunksjon innenfor rammen av sted. Gjennomgang av begrepet *situert kunnskap* vurderes som spesielt relevant i forhold til den totale forståelsen av stedsbegrepet, og også for den teoretiske rammen for sted som begrep. Læring oppfattes innenfor læringsteori som et sosiokulturelt fenomen, skapt i en sosial kontekst. Forskjellige aktører legger inn sine bidrag til at læring skjer innenfor en bestemt kontekst. Gjennom læreprosesser gjennomgår et aktuelt sosialt fellesskap / skoleklasse / studentkull / lokalsamfunn / aldersgruppe / kollegialt fellesskap en felles endringsprosess. Slik endringsprosess vil innvirke på fellesskapet

(kollektivt), og på individene innenfor fellesskapet (individuelt). Prosessene skjer innenfor en definerbar kontekst. Kunnskapsteori og stedsteori vil kunne vise et felles ideologisk / faglig grunnlag / forutsetning (med fokus på prosesser, helhet, kontekstavhengighet, situerthet).

I artikkel forfattet av Marianne Gullestad, Kunnskap for hvem? Refleksjoner over antropologisk tekstproduksjon, formidling og tilbakeføring, omhandles begrepet situering / situert læring. Artikkelen er publisert i boka Nære steder, nye rom Utfordringer i antropologiske studier i Norge. ” Idealet om å oppspore sammenhenger på tvers av samfunnssektorer er min reformulering av begrepet holisme i antropologien. ... Som Donna Haraway (1991) formulerer det, er det helt avgjørende for at kunnskapen vi produserer

” situeres ” for at den skal være objektiv. Situering betyr at i stedet for at forskeren, i tråd med positivistisk metodelære, usynliggjør sin makt til å etablere fakta, bestreber hun seg på å framstå som et kroppslig, lokalisert og dermed synlig vitne som tar ansvar for sine perspektiver og sin deltakelse i kunnskapsproduksjonen (...). Men problemet er hvordan vi gjør det, og hvilke forhold vi legger vekt på. Det er først og fremst *kunnskapen* som skal situeres, og antropologen som person er bare interessant i forhold til den. ... Refleksjoner over både fortellerstruktur og fortellermåte kan bidra til å situere kunnskap” (Gullestad M 2003, side 245).

Forfatteren trekker videre i artikkelen fram tverrfaglighet og kontekstuell læring som viktige perspektiver i forhold til situert kunnskap: ” Det mest intellektuelt produktive er å holde dører og

vinduer åpne til andre disipliner og emner, ... Mangfoldige identiteter er imidlertid ikke alltid enkle å håndtere, verken i samfunnet eller i Akademia. Det er uten tvil en stor utfordring for disiplinene å kunne leve med dilemmaer og tvetydighet, uten å lukke diskusjonene og stenge faggrensene. ... Både begrepene situert læring og *kontekstuell læring* rammes inn av en felles forståelse. Begge begrepene har i seg at læring skjer i et samspill med omgivelsene. En viktig konsekvens av dette perspektivet på læring vil være at kunnskapen kan ses på som en del av samfunnets / fellesskapets kultur, og skal forstås som et felles produkt. Felles kunnskap er en del av en felles kontekst – kulturelt, sosialt, politisk – og slik også i forhold til strategisk samfunnsutvikling, næringsliv og utdanning. (Gullestad M 2003, side 257).

Situert læring har sin pedagogiske forankring innenfor konstruktivismen. Dette teoretiske perspektivet ligger også til grunn for deler av geografifaget, innenfor forståelsen av sosial tilhørighet og innenfor viktige perspektiver på stedsbegrepet. En felles holdning til læring innenfor disse fagområdene er at læring og utvikling skjer innenfor rammen av den virkeligheten som omgir læreinstusjoner og kunnskapssøkende individer.

4. 5. Personlig kompetanse

Personlig kompetanse knyttes til den kunnskapen og de ferdighetene som finnes hos enkeltindivid / personer / spesifikt utvalgte grupper av personer. Personlig kompetanse omfatter den handlingsberedskapen som er til stede hos et individ overfor / innenfor en situasjon. Personlig kompetanse er kunnskap og ferdigheter i bruk.

Personlig kompetanse kan knyttes til lovpålagt og rettighetsfestet utdanning i grunnskole og i videregående opplæring. Slik formalisert kompetanse speiler den aktuelle personens muligheter innenfor et yrkes- og utdanningsforløp. Etter grunn- og videregående skole / utdanningsforløp vil enkeltindivid ha en eller flere av det følgende som sin personlige kvalifikasjon / mulighet: Fagbrev, åpning for evt. videre kvalifiseringsprogram / studier / profesjonsutdanninger, div. program innenfor voksenopplæring, videreutdanning.

Personlig kompetanse inkluderer teoretisk kompetanse (eks.: utdanning, formelle kvalifikasjoner, kurs, autorisasjoner) og praktisk kompetanse / erfaring (” know – how ”). Fagbrev og studieprogram kvalifiserer til jobber med krav om utdanningsspesifikasjoner / mesterbrev / autorisasjoner. Eksempler på slik personlig kompetanse er fagbrev / håndverker (eks.: rørlegger, bygningsarbeider / tømrer, datafag, elektriker), Bachelorgrad (eks.: lærer, ingeniør, sykepleier, fysioterapeut, ergoterapeut, vernepleier, kunst- og kulturfag, utdanning innen økonomi, utdanning innenfor natur / miljø, utdanning innenfor politikk, utdanning innenfor administrasjon / ledelse), Mastergrad (eks.: lektor, psykolog, sivilingeniør, utdanning innenfor økonomi / markedsføring, samfunnsvitenskap, datafag, journalist, utdanning innenfor natur / miljø, utdanning

innenfor fiskeri / havbruk, utdanning innenfor språkfag og fag rettet mot matematikk / fysikk / naturfag). Andre studier / kvalifiseringsprogram – eks. utdanning til teolog / prest, tannlege, lege, utdanning i forsvaret / Forsvarets høyskole. En samlebetegnelse på utdanning innenfor Høgskoler og Universitet er akademisk kompetanse.

Det vurderes som tjenlig å knytte personlig kompetanse opp mot dannelsesbegrepet. Det er tidligere gjort rede for at personlig dannelse representerer det forholdet mennesket har til det samfunnet vedkommende er en del av. Personlig dannelse skjer med enkeltindivid – før, underveis og etter en utdanning, og som del av personlig erfaring – som en utvikling av en refleksivitet i forhold til egen praksis. I artikkel av John Lundestøl Om å gjøre andre gode Læring, kunnskapsutvikling og dannelse, er personlig dannelse omtalt på denne måten:

” Personlig dannelse er først og fremst noe som viser seg i hvordan en er og hvordan en gjør ting. ... Personlig dannelse ... har noe å gjøre med en beredskap til å ta egne erfaringer på alvor: ... Personlig dannelse er et slags livslangt prosjekt, som krever en blanding av kontinuitet og brudd og en villighet til å erfare både kontinuitetene og bruddene og sammenhengene mellom dem ” (Lundestøl J 2002, side 205 – 206). Slik representerer personlig dannelse den helheten og den kritiske refleksivitet en person går inn med i en profesjonell og en privat hverdag.

4. 6. Lokalt rettet akademisk kompetanse

Personer med fullført akademisk kompetanse, ansatt i / tilknyttet lokale undervisningsinstitusjoner, i offentlig og privat tjenesteyting, og innenfor lokalt næringsliv / primærnæringer vurderes å utgjøre områdets akademiske kompetanse. Studiesenteret er etablert på Finnsnes, og kan stå som representant og tilbyder av akademisk kompetanse i Lenvik kommune, Regionsenteret Finnsnes og Midt – Troms. Kontakten mellom lokalmiljø i Lenvik kommune og Studiesenteret som utdanningsinstitusjon har vist at prinsipper om situert læring blir benyttet i studiesammenheng. Dette er svært interessant i forhold til stedsteori, innholdet i stedsbegrepet, og i forhold til teori om identitet / tilhørighet.

Det er forsøkt etablert et forskningsmiljø knyttet til byens utdanningsmiljø, et Campus Finnsnes. En slik etablering er fremdeles i en innledende fase.

4. 7. Realkompetanse

Begrepet realkompetanse som formelt begrep benyttes for å strukturere og vurdere et individs utgangspunkt for utdanning, og fungerer slik som del av formelle krav til inntak i formell utdanning og kompetanseheving.

Begrepet realkompetanse innebærer – i likhet med begrepet personlig kompetanse - det som betegner en persons reelle kompetanse til gjennomføring og situasjonshandling.

4. 8. Institusjonell kompetanse

Institusjonell kompetanse omfatter den samlede kompetansen som finnes i, og kan knyttes til, organisasjoner, arbeidsplasser, samfunnsstrukturer og styringsorganer. De individene som gir sine bidrag innenfor hver enkelt organisasjon / arbeidsplass vil hver for seg representere egen personlig kompetanse, og vil samlet sett utgjøre organisasjonens institusjonelle kompetanse. Sentralt i forståelsen av institusjonell kompetanse er derfor at organisasjonens individer vil representere seg selv – med egne personlige kvalifikasjoner / egen kompetanse, og institusjonen som en samlet kompetanse. Et tjenlig bilde på slike lokale institusjoner er kompetansearbeidsplasser knyttet til privat virksomhet / næringsliv / konsulentbedrifter, industribedrifter, offentlig virksomhet (statlig og kommunal tjenesteyting inkludert forsvarsarbeidsplasser). Slike institusjoner besitter / organiserer en variert kompetanse - på fagskolenivå og på høyskole- og universitetsnivå. Institusjoner innenfor denne kategorien representerer i seg selv, og på et selvstendig grunnlag, en variert, men mer eller mindre formalisert, institusjonell kompetanse.

Innenfor akademisk rettet, institusjonell kompetanse tilbyr Studiesenteret, Finnsnes stasjonære og desentraliserte høyskole- og universitetsutdanninger, vesentlig på Bachelornivå. Studiesenteret samarbeider med, og fungerer som en ” forlengelse ” av, ” tilbydende ” Universitet / Høyskole, og representerer slik en institusjonell kompetanse ut over lokalmiljøet selv. Tilbydere av desentralisert utdanning organiserer aktuell utdanning i kommunikasjon med kommunens lokale miljø. Det er etablert noe samarbeid mellom kommunens videregående skoler og Studiesenteret, mellom Studiesenteret og Lenvik kommune, næringslivet i byen Finnsnes og representanter for byens / kommunens akademiske profesjonsutøvere. Lokale arbeidsfellesskap kan hevdes å være en del av en kultur som representerer lokal, institusjonell kompetanse.

Dannelsesbegrepet knyttet til institusjonell kompetanse er belyst i NOU 2000: 14 Frihet med ansvar på følgende måte: ” I selve sammenbindingen av forskning og undervisning ligger en forestilling om nytte enten det beskrives som menneskelig dannelse eller velferd. Institusjonene representerer et dannelsesideal som godt imøtekommer et behov for omstilling og livslang læring. Målet er å utdanne selvstendig tenkende mennesker som er i stand til å tilegne seg ny kunnskap og fordomsfritt møte nye forhold og forestillinger ” (NOU 2000: 14 Frihet med ansvar, Mjøsutvalgets utredning, kap 2). Institusjoners dannelsesideal kommuniseres slik at det skapes et eierforhold til det dette idealet innebærer hos de involverte partene.

4. 9. Kompetanse knyttet til primærnæringer

Primærnæringer i Midt – Troms som geografisk område er representert i form av fiskeri, jordbruk, skogbruk og reindrift. Disse næringene er tydelig representert i Lenvik kommune. Utøvere av næringsaktivitet knyttet til fiske og fiskeri omfatter selve fisket / fiskerens funksjon i fiskebåten,

bearbeiding av fisk- og fiskeriprodukter i fiskeribedriftene, omsetning / salg – innenlands og utenlands, transport av fisk- og fiskeriprodukter, bedriftsutvikling. I en gjennomgang av den kompetansen en næringsrettet fiskeriaktivitet innebærer, vil en finne kunnskap og kompetanse i forhold til markedsføring, kvalitetsvurdering og lagring. Videre vil en finne kompetanse i forhold til ledelse og økonomi (investeringer, etablering og drift). Den kompetansen som kan knyttes til selve fisket / fiskerens funksjon i båten, uttrykkes som personlig kompetanse. Den kompetansen som kan knyttes til øvrige deler av prosesseringen av fisken, og til nødvendig bedriftskompetanse, uttrykkes som personlig kompetanse, kompetanse på fagskolenivå og akademisk kompetanse.

Det finnes en parallell til gjennomgangen av kompetanse innenfor fiskeri til den kompetansen som er til stede innenfor jordbruk / andre primærnæringer. Både fagutdanning, personlig kompetanse, bedriftskompetanse og akademisk kompetanse vil være til stede innenfor utøvelse av primærnæringer. Under gjennomgangen av kompetanse knyttet til primærnæringer ansees det som relevant også med en kort gjennomgang av det som presenteres som ” Blå / Grønn ” næringsaktivitet på Senja. Representanter for primærnæringene fiskeri (” blå ”) og jordbruk (” grønn ”) samarbeider for å utvikle ny økologisk kompetanse, og kompetanse som gir retning til bedre gjensidig ressursutnyttelse både innenfor fiskeri og jordbruk. Denne formen for kompetanseutvikling er presentert i Lenvik kommunes vedtatte Klima- og energiplan. Følgende fra planens tekstdel (vedlegg) ansees som interessant i denne sammenheng. Bedriften gis betegnelsen ” Større Bioenergifabrikk og / eller mindre gårds- og hav- og fiskebruksknyttede bioenergianlegg ”. Videre fra teksten i kommunens Klima- og energiplan: ” ... Gjennom prosessen med etableringen av SenjaBio AS har vi fått kunnskap om at det må til store mengder karbonholdig husdyrgjødsel for å få til god fermentering av fiskeråstoff. Faktisk viser en foreløpig beregning gjort av Biotek AS at det i blandingsforholdet for å kunne fermentere fiskeråstoffet effektivt går tre deler husdyrgjødsel på en del fiskeråstoff. Sesongmessige svingninger i tilgangen på råstoff gjør at skogsflis som energikilde må ses inn, også for å kunne ta topplast. Dette vil kunne gi landbruket og fiskeri / havbruksnæringen en ny og viktig rolle som grønne energileverandører, landbruket avgjørende betydning som karbonleverandør i form av flis og møkker ” (Vedlegg Lenvik kommunes Klima- og energiplan, side 3). Det ansees som interessant i denne forbindelsen at Senja Videregående skole, Gibostad, har etablert en egen linje som markedsfører seg overfor potensielle elever i Troms fylke med betegnelsen ” Blå ” og ” Grønn ” utdanning.

Den kompetansen som SenjaBio AS representerer vurderes til å være innenfor personlig kompetanse og akademisk kompetanse. Kompetanse som er til stede ved en bedrift som SenjaBio ansees å representere kunnskap og erfaring som utvikles innenfor lokalt næringsliv, spesielt knyttet til det som preger den lokale kulturen og det lokale næringslivet. Den kunnskapen som utvikles ansees å

representere en situert kunnskap, med betydning for utvikling av lokal tilhørighet og identifisering. Slik lokal oppbygging av ny kompetanse kan være svært relevant i forhold til stedsteori.

4. 10. Kompetanse / kultur / kjernekompetanse

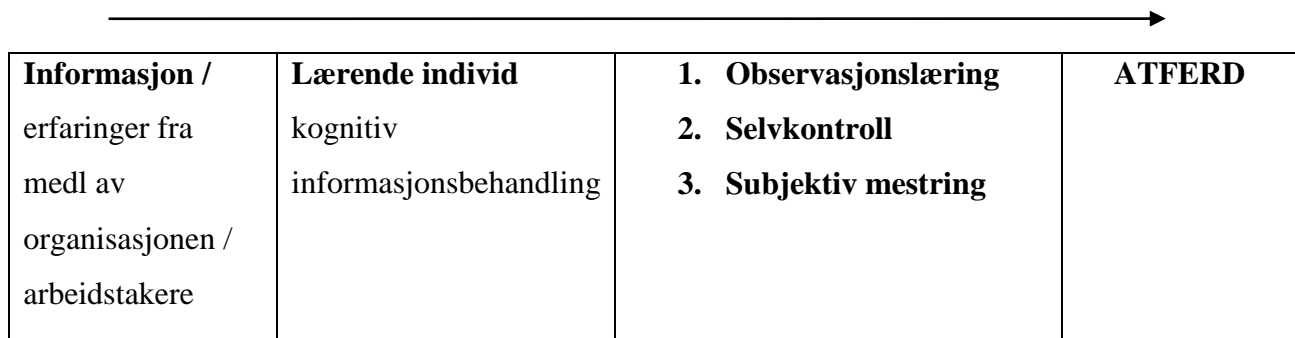
Bedriftens / organisasjonens / institusjonens interne opplevelse av felles kompetanse vil representere en viktig del av en felles organisasjonskultur. Utad vil den presenterte organisasjonskulturen skape forventninger i forhold til hva organisasjonens kompetanse representerer. Organisasjonens samlede kompetanse vil representere det som er organisasjonens aktuelle bidrag (” salgsvare ”) til omgivelsene. Dersom en organisasjon innehar en kompetanse som svært få andre besitter, eller innehar rettigheter til forskningsresultater, har patentrettigheter, har industrielle eierrettigheter eller har særskilte rettigheter i forhold til markedsadgang, kan en trekke fram begrepet kjernekompetanse. Dette begrepet betegner organisasjonens / institusjonens spesielle kompetansefortrinn i forhold til øvrige organisasjoner. Relatert til dette vil det være aktuelt også å trekke fram begrepet kompetansearbeidsplasser. Begrepet kompetansearbeidsplasser rommer de organisasjonene / bedriftene som selger tjenester som krever høy formell kompetanse, høyere utdanning eller tjenester som få er utøvere av / smalspektrede tjenester. Annen betegnelse på slike tjenester er nisjeprodukter.

4. 11. Felles læring

Det ansees som relevant med en kort gjennomgang av aktuelle prinsipper for felles læring innenfor organisasjoner. Dette omhandles i lærebok av Geir Kaufmann og Astrid Kaufmann, Psykologi i organisasjon og ledelse. Forfatterne benytter betegnelsen *sosial – kognitiv – læring* som et samlebegrep for å legge innhold i en felles utvikling av en kultur for læring innenfor en organisasjon / sosialt fellesskap. Forfatterne omtaler forholdet mellom sosial – kognitiv læring og arbeidslivet på følgende måte: ” Ofte beskrives slik læring på en nokså enkel måte, som at vi ” kopierer ” eller ” imiterer andre ”. I virkeligheten er sosial læring en meget komplisert prosess som aktivt engasjerer en rekke kognitive prosesser. Det dreier seg om *oppmerksomhet*, det vil si seleksjonsprosesser som blant annet bestemmer hvilke modeller vi velger ut, og hvilken atferd vi fokuserer på. ... Forskning viser at grunntrekkene i teorien om sosial – kognitiv læring stemmer meget bra med hovedtrekkene i det som skjer ved opplæring i arbeidslivet ” (Kaufmann G og Kaufmann A, side 192, 2003).

Forfatterne presenterer videre en modell for sosial – kognitiv læring. Denne presenteres her i en forkortet versjon:

Figur nr. 2: Modell for sosial – kognitiv læring

(Kaufmann, G og Kaufmann A, side 192, 2003).

Figuren illustrerer individenes og organisasjonens gjensidige bidrag for å utvikle og utforme institusjonens innsikt, kompetanse og konkrete handling. Det totale bildet (resultatet) vil være en viktig del av innholdet i begrepet institusjonell kompetanse.

5. Valg av metode

5. 1. Plandokument som analysens grunnlag

For å belyse den valgte problemstillingen er det tatt et valg om å foreta en samfunnsfaglig rettet analyse av aktuelle deler av Lenvik kommunes Kommuneplan, Samfunnsdelen, og av de delene av Lenvik kommunes Næringsplan som aktualiseres av momenter i Kommuneplanen. Næringsplanen har status som kommunedelplan innefor Lenvik kommunes plansystem.

5. 2. Teoretisk perspektiv for analysen

Forskning i og på det samfunnet som omgir oss representerer en egen vitenskapstradisjon, klargjort på denne måten i Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode:

” Samfunnsvitenskapelig metode er hvordan vi går fram for å hente inn informasjon om virkeligheten og hvordan vi analyserer for å finne ut hva denne informasjonen forteller oss. ”

(Johannessen A, Tufte PA, Kristoffersen L 2005 side 352). Analysen av Lenvik kommunes Kommuneplan vil bli foretatt i form av en samfunnsvitenskapelig rettet dokumentanalyse av planen slik den foreligger som skriftlig materiale. Generelt framstiller samfunnsfaglig litteratur en dokumentanalyse som en kvalitativ metode. Det aktuelle datagrunnlaget, i form av tekster fra Lenvik kommunes politisk vedtatte planer, må forutsettes å kunne gjenspeile lokal kontekst, og benyttes derfor som forskningsmateriale i en kvalitativ studie for å belyse den valgte problemstillingen.

5. 3. Plandokumentenes status

Lenvik kommunes Kommuneplan, Samfunnsdelen, er behandlet i Lenvik kommunes politiske organer, og vedtatt som Ks – sak 50 / 07, gjeldende for perioden 2007 – 2019. Vedtatt Næringsplan for Lenvik kommune har virkeperiode i perioden 2008 – 2012. Både Næringsplanen og Kommuneplanen ansees som relevant i forhold til faglig fokus innenfor stedsutvikling, og relevant i forhold til problemstillingens retning mot kompetanse som satsingsområde. Begge planene innehar målsettinger som både er relevant generelt i forhold kompetanse, og videre er relevant i forhold til omtalen av etablering av Kunnskapsparken, Finnsnes. Videre omhandles vedtatt Klima- og energiplan for 2009 – 2013, vedtatt gjennom Ks – sak 80 / 09, med målsetting i forhold til SenjaBio som omtalt.

5. 4. Problemstillingens form

Problemstillingen er valgt som spørsmål. Datagrunnlaget er en tekst som er formelt vedtatt i politisk organ i Lenvik kommune. Denne systematiske gjennomgangen av utvalgt tekst (dokumentanalysen) har en intensjon om å komme nærmere i forhold til å gi et mulig svar på problemstillingens spørsmål. Implikasjonene i problemstillingen vil være styrende for hvilke deler av aktuelle tekster velges ut for å gi svar på problemstillingen. Utvalgt tekstgrunnlag vil etablere fokus

på det som ansees som mest sentralt i problemstillingen, og vil belyse og forsterke relevante i forhold innenfor problemstillingen.

5. 5. Metoden

Innsamlingen og bearbeidingen av datagrunnlaget representerer en kvalitativ metode. Begrunnelsen for dette finnes i samfunnsvitenskapelig litteratur, der karakteristika ved forskningsmetoder gjennomgås. I Introduksjon til samfunnsfaglig metode uttrykkes hovedkjennetegnet på en kvalitativ metode på følgende måte: ” Kvalitativ metode er kjennetegnet av nettopp fraværet av én bestemt hovedretning. ... forskjellige emner utforskes forskjellig ... transparens (gjennomskiktighet) er et viktig krav til rapporteringen av kvalitative forskningsresultater. ... Mening er et nøkkelord fordi forskeren bestreber seg på å forstå meningen med et fenomen (handling eller ytring) sett gjennom en gruppe menneskers øyne. ” (Johannessen A, Tuft PA, Kristoffersen L 2005 side 80).

Forfatterne sier følgende om tekster som kvalitative data: ” Består av kortere eller lengre tekster som bearbeides for å få fram meningsinnholdet. Data foreligger som skrevne tekster, lyd eller bilder.” (Johannessen A, Tuft PA, Kristoffersen L 2005 side 351). Meningsinnhold fanges opp som informanternes holdning og verdigrunnlag, og skriftlig materiales innhold slik det kan tolkes fra ord, setningsbygning, forsterkninger, presiseringer – og også fra det som utelates / savnes som skriftlig materiale fra en kjent kontekst. I boka Skapte virkeligheter Om produksjon og tolkning av kvalitative data gjennomgås forholdet mellom en gitt kontekst og tolkning av mening på følgende måte: ” Kontekst er bokstavelig sagt den videre teksten en gitt tekst er skrevet innenfor. Tekst og kontekst er relative begreper som står i forhold til hverandre. ... konteksten må kjennes og forstås for at teksten skal gi mening. ” (Aase T H og Fossaskåret E 2007 side 156). Datagrunnlaget som skal belyse den aktuelle problemstillingen må gjennomgås i lys av en kjent lokal kontekst. Analysen har utgangspunkt i hvordan lokal kontekst opptrer i forhold til datagrunnlaget som foreligger. Den valgte problemstillingen søker å finne fram til en forståelse av meningen i forhold til bestemte deler av innholdet i plandokumentene. Fokus på forståelse og mening innenfor plandokumentenes målsettinger vil ha i seg en samlet vurdering av sammenheng, verdier og helhet. Kvalitativ metode gir data av typen hva? / hvorfor? / hvordan? Problemstillingen spør *hvordan*. Problemstillingen kan ut fra dette belyses gjennom en kvalitativ metode, som en dokumentanalyse. Forskningsmetoden har som mål å forstå en mer eller mindre komplisert virkelighet - slik som datagrunnlaget framstiller det. Ut fra et vitenskapelig ståsted kan kvalitativ metode plasseres innenfor en hermeneutisk og fenomenologisk forståelsesramme.

5. 5. 1. Forskerrollen

Innenfor en kvalitativ metode kan forskeren inngå som en av flere faktorer, og slik fungere som en premissleverandør til datagrunnlaget. Forsker kan bruke seg selv og sin egen erfaring i forskningen. Innenfor en kvalitativ metode kan spørsmålet være *hvordan* forskeren påvirker prosessen, ikke *om* forskeren påvirker arbeidet.

Gjennom egen politisk virksomhet har jeg, i tillegg til å inneha en politisk rolle, fått erfaringer som blir en del av mitt personlige grunnlag for å gå inn i den skisserte problemstillingen. Politikerrollen gir posisjoner og muligheter for utøvelse av politisk innflytelse, og fører med seg varierende grader av lokal status. Rollen som lokal politiker har, i tillegg til personlig kompetanse, gitt meg et grunnlag for å forstå virkeligheten i lokalsamfunnet på. Det vil ha som konsekvens at nåværende rolle som forsker vil bli preget av den forståelsesrammen jeg har tilegnet meg gjennom mine roller og min erfaring fra arbeid i lokalsamfunnet. Følgende fra boka Skapte virkeligheter Om produksjon og tolkning av kvalitative data er oppklarende for meg: ” Det er ikke slik at en status medfører en bestemt type atferd i en gitt situasjon, men snarere slik at statusen setter grenser for et *handlingsrom* ”. (Aase T H og Fossåskaret E 2007, side 62). I rollen som forsker må politikerens bidrag bli gjenstand for en ny gjennomgang av funksjoner og roller. Det kan være sentralt for forskningens konklusjoner at forskeren har et så avklart forhold som mulig til sin før – forståelse av problemstillingen, og til dynamikken innenfor det samfunnet som forskningen finner sted i.

6. Opplegg for gjennomføring av datainnsamling

6. 1. Fokus på problemstillingen

I en innledende fase av datainnsamlingen skal problemstillingens implikasjoner klarlegges og gjennomgå. Den analysen som problemstillingen aktualiserer, rettes inn mot det som vektlegges som problemstillingens viktigste fokus. Det foretas valg i forhold til hva som skal legges vekt på innenfor problemstillingens ramme, og i forhold til det som forstås som lokal kontekst.

6. 2. Innsamlingen av data

Konkret vil datainnsamlingen rette seg inn som utvelgelse av tekstmateriale fra aktuelle planer fra Lenvik kommune, og ved detaljerte studier av dette utvalgte tekstmaterialet.

Gjennom arbeidet med tekstene struktureres perspektivene for undersøkelsen / datainnsamlingen.

6. 3. Datagrunnlaget

Kommuneplanens samfunnsdel, Lenvik kommune og Næringsplan, Lenvik kommune (Kommunedelplan) vurderes å representere viktige data for å belyse den skisserte problemstillingen. Kommunedelplaner inneholder konkretiseringer av målsettinger og tiltak på mer avgrensede områder. Det ansees som relevant innenfor problemstillingen å inkludere Lenvik kommunes Næringsplan i dokumentstudien.

Lenvik kommunes Kommuneplan (Samfunnsdelen) skisserer følgende fokusområder: Oppvekstvilkår og –miljø, kunnskaps- og kompetansebygging, næringsutvikling, kommunikasjon, byutvikling, bygdeutvikling. Ut fra kjennskap til lokal kontekst vurderes områdene kunnskaps- og kompetansebygging, næringsutvikling, byutvikling og bygdeutvikling som mest relevant å gå inn i. Valgte dokumenter / planer har et innhold som indikerer at de omhandler kompetanse som et redskap i steds- og samfunnsutvikling. Dokumentene / planene velges videre på grunnlag av personlig kjennskap til Lenvik kommunes overordnede planer gjennom rolle som politiker.

6. 4. Datagrunnlagets forhold til stedsutvikling

Generelt vurderes overordnet, offentlig planlegging (Kommuneplanen) som en viktig premissleverandør innenfor lokal stedsutvikling. Både Kommuneplanen og Næringsplanen er innenfor gjeldende periode, og slik sett gjeldende dokumenter i forhold til virksomheten i Lenvik kommune. De aktuelle tekstene finnes i offentlige dokumenter, vedtatt etter høringer / demokratiske prosesser i kommunen. Lenvik kommune har en oppdatert Kommuneplanens samfunnsdel, og er etter politisk vedtak gjort gjeldende for perioden 2007 – 2019. Næringsplanen er gjort gjeldende for perioden 2008 – 2011. Både Kommuneplanen og Næringsplanen ses derfor på som sentrale i dagens lokale planleggings- og utviklingssammenheng.

6. 5. Problemstillingens hovedfokus

Generelt må innsamlingen og utvelgelsen av data ha sitt fokus på spørsmålene i problemstillingen.

Problemstillingens hovedfokus vurderes som tredelt:

1. Er det slik at det generelt vurderes som mulig å oppnå kompetanse gjennom planlegging? Aktuelt for dette spørsmålet er det utvalgte materialet fra Lenvik kommunes plansystem.

Finnes det noen indikasjoner på at kompetanseutvikling finner sted som en følge av planen?

I så fall: Hvilke? Innenfor denne rammen blir et aktuelt oppfølgingsspørsmål:

Hva er kompetanse? Det er aktuelt å undersøke dette med et individfokus eller et institusjonelt fokus, vurdert i forhold til lokal kontekst.

2. Er det slik at det ses på som mulig at planens målsettinger kan bidra til kompetanseutvikling i Lenvik kommune og i kommunesenteret Finnsnes? Finnes det indikasjoner i datagrunnlaget på at kompetanseutvikling finner sted i Lenvik kommunes bygder? I så fall: Hvilke? Finnes det

indikasjoner i datagrunnlaget på at kompetanseutvikling finner sted i byen Finnsnes? I så fall: Hvilke? Aktuelle oppfølgingsspørsmål følger av dette: Hva er aktuell kompetanse i bygdene? Hva er

aktuell kompetanse i byen?

3. Hvordan er forholdet i kompetansesammenheng mellom Finnsnes som Regionsenter og byen Finnsnes? Hva kan kategoriseres som relevant kompetanse i Regionsenteret Finnsnes?

Hva kan kategoriseres som relevant kompetanse i byen Finnsnes?

6. 5. 1. Stedsutvikling. Perspektiver til problemstilling

Sett i et stedsutviklingsperspektiv vil problemstillingen og datainnsamlingen rette fokus mot det som planene uttrykker i retning av lokale utviklings- kommunikasjons- og endringsprosesser. Disse momentene vurderes å ha sammenheng med hvordan kommunesamfunnet følger opp et evt.

kompetansefokus i de aktuelle planene. Aktuelt innenfor et lokalt rettet stedsutviklingsperspektiv vil være om dokumentene angir satsing på lokal nettverksbygging, kompetanseutvikling innenfor offentlig virksomhet, og oppmerksomhet og utvikling av lokale konkurransefortrinn. Gjennom perspektiv som dette vil problemstillingen belyses i et institusjonelt rettet stedsutviklingsperspektiv.

Med en orientering mot næringsutvikling og marked, og fokus på lokal kultur og lokale fortrinn, vil problemstillingen undersøkes i et mulighetsperspektiv. Fokus på lokale målsettinger om utvikling av det fysiske uttrykket som kommunesamfunnet og byen / Regionsenteret Finnsnes representerer, bringer problemstillingen inn i et stedsutviklingsperspektiv rettet mot sted som location.

6. 5. 2. Folketallsutvikling. Perspektiver til problemstilling

Folketallsprognoser for Lenvik kommune vurderes å ha referansepunkter til den rammen som problemstillingen skisserer. Konkret vil det innebære at folketallsprognoser for Lenvik kommune kan

gi retning for selve datainnsamlingen og for drøftingen / analysen av innsamlet materiale. Et slikt perspektiv på datainnsamlingen vil ha et individrettet fokus.

Referansepunkter til problemstillingen vil i et slikt individrettet perspektiv komme fram i forhold til vurdering av hvordan planleggingen skal komme innbyggerne til gode – hvem planlegges det for (aldersgrupper, innbyggere i bestemte deler av kommunen).

Det er tidligere gjort rede for attraktivitet som fokus innenfor lokal stedsutvikling, og at kompetansebevissthet vurderes som et viktig perspektiv for å bidra til attraktivitet og utvikling. Folketallsutvikling kan sees på som et bilde på attraktivitet, og viser hvem det skal planlegges for. Med vinkling mot stedsutvikling kan utvikling av folketall i kommunen, sett under ett, sette problemstillingen i et institusjonelt rettet perspektiv.

6. 6. Prognoser for folketallsutvikling i Lenvik kommune

Det tas utgangspunkt i statistisk materiale som gir prognoser for folketallsutvikling i Lenvik kommune. Aktuell statistikk fra Statistisk sentralbyrå viser prognoser forbi den perioden Kommuneplanen er gjort gjeldende for (2019). Det legges fram prognoser for folketallsutviklingen fram til 2028.

I parentes er folketallsutviklingen kommentert innenfor kjønn / alder.

region	kjønn	alder	2008	2018	2028	Kommentar
Lenvik	Menn	0-5 år	449	429	446	(stabilt)
Lenvik	Menn	6-15 år	843	784	773	(reduksjon)
Lenvik	Menn	16-66 år	3724	3912	3893	(økning)
Lenvik	Menn	67 år og eldre	636	852	1108	(økning)
Lenvik	Kvinner	0-5 år	422	403	423	(stabilt)
Lenvik	Kvinner	6-15 år	46	737	725	(reduksjon)
Lenvik	Kvinner	16-66 år	3435	3568	3625	(økning)
Lenvik	Kvinner	67 år og eldre	905	1049	1265	(økning)

Tabell nr. 2

Kilde: Statistisk sentralbyrå v / <http://.lenvik.kommune.no>

Generelt kan befolkningsprognosene for Lenvik kommune kommenteres ved at det ikke synes å foreligge en kjønnsmessig forskjell innenfor folketallsutviklingen, og at prognosene tilsier en økning i folketallet av voksne og eldre menn og kvinner, med mest tydelig økning i eldre aldersgruppe.

Aktuelle aldersgrupper av innbyggere i forhold til valgt problemstilling er innbyggere i førskolealder: barnehagetilbud. Statistikken viser stabile prognoser for antall førskolebarn i perioden. Antallet barn i grunnskolealder vurderes også som relevant i forhold til problemstillingen. Her viser statistikken synkende prognoser av barn innenfor denne aldersgruppen. Prognoser for antallet voksne innbyggere viser økende antall voksne innbyggere. Statistikken må forstås slik at periodens synkende

prognoser for antall innbyggere i grunnskolealder vil ha som konsekvens en tilsvarende tilbakegang i antallet innbyggere fram til ung, voksen alder. Dette får som konsekvens at potensielt antall elever i videregående skoler fra kommunen vil være redusert. Problemstillingens fokus på kompetanse retter oppmerksomheten mot hvordan datagrunnlaget omhandler kommunens pedagogiske institusjoner.

6. 7. Plandokumentenes gjennomgang av lokal kontekst

I planene som representerer datagrunnlaget skisseres også lokale muligheter / styrke, og utfordringer / svakheter / trusler. Kommuneplanen gjør rede for det som vurderes som utfordringer, mens Næringsplanen går inn i muligheter, styrke, svakheter og trusler. En gjennomgang av lokal kontekst vurderes å ha betydning for plandokumentenes forståelsesgrunnlag. De følgende formuleringene kan forstås som en beskrivelse av en lokal kontekst, og har konkret utgangspunkt i plantekstene.

6. 7. 1. Lokale fortrinn

Næringsplanen skisserer følgende områder relatert til kunnskap / kompetanse som styrke:

” Kompetansemiljøer innenfor ferrosilisiumproduksjon, fiskeri, fiskeindustri, havbruk, reiseliv, landbruk og næringsmiddelproduksjon i tilknytning til landbruk, Senja

Næringshage ”. Næringsplanen skisserer følgende områder relatert til kunnskap / kompetanse som muligheter: ” Institusjon for høyere utdanning og forskermiljø – Kunnskapsparken ”.

6. 7. 2. Lokale utfordringer

Kommuneplanen skisserer følgende punkter som utfordringer innenfor planområdet Kunnskaps- og kompetansebygging: ” Sikre at kompetansemiljø i kommunen (og regionen) får utviklings- og ekspansjonsmuligheter, sikre utdanningsinstitusjoner som er i kommunen, sikre næringslivets forståelse for og muligheter til å drive kompetansebygging, sikre kompetent arbeidskraft i en situasjon hvor det på områder vil være underskudd på kompetansesarbeidskraft ”. Kommuneplanen skisserer følgende punkter som utfordringer innenfor planområdet Næringsutvikling: ” Å sikre sysselsettinga innenfor deler av offentlig virksomhet og øke den på områder basert på statlige og regionale etableringer og krav / behov, å sikre den store andelen sysselsatte innenfor primær- og sekundærnæringene på Nord – Senja og i Bjorelvnes – Kårvikområdet, å skape interesse for ulike kombinasjoner av virksomhet som grunnlag for ei samla inntekt (mangesysleri), å etablere mer spesifikke kommunale strategier for næringsutvikling (næringsplan). (Det er mange utfordringer også innen de andre satsingsområdene som vil ha stor betydning for næringsutviklinga, eks.vis kommunikasjon og kunnskaps- og kompetansebygging)”. Kommuneplanen skisserer følgende punkter som utfordringer innenfor planområdet Byutvikling: ” Å skape nødvendig byutvikling uten at det bidrar til motsetninger i andre deler av kommunen, å skape forståelse for at byutvikling er et kollektivt ansvar, ikke bare et offentlig anliggende, å være lojal mot vedtatte planer, krav og bestemmelser for by-utvikling i behandling av enkeltsaker ”. Kommuneplanen skisserer følgende

punkter som utfordringer innenfor planområdet Bygdeutvikling: ” Å fokusere på hva bygdesamfunnene har av gode levekårsfaktorer og hvordan disse kan videreutvikles, å opprettholde bosetting og folketall i en tid hvor innbyggernes valg-muligheter er svært mange og hvor individuelle verdivalg betyr svært mye, også for valg av bosted, å sikre flest mulig og best mulig offentlige tilbud og tjenester innenfor områdene barn, unge og helse og omsorg ”.

I tillegg finnes følgende formulerte utfordring innefor planområde Oppvekstvilkår og miljø; ” Barnebyen Finnsnes ”: ” Å ” sikre ” barnetallet i kommunen i et tidsperspektiv hvor prognosene viser synkende barnetall ”. Næringsplanen skisserer følgende områder relatert til kunnskap / kompetanse som svakheter / trusler: ” Mangler en sterk motor innen FoU, et tyngre høgskolemiljø og kunnskapsmiljø knyttet til slike institusjoner, innarbeidede strukturer innen utdanning, forskning og veiledning vanskeliggjør oppbygning av slike tilbud i Lenvik, manglende aksept for Finnsnes som regionsenter på nivå 2, sammen med Harstad ”.

6. 8. Politikerrollen

Det er tidligere redegjort for at politisk aktivitet ses på som en del av grunnlaget for arbeidet med analysen. Det vurderes derfor som nødvendig med en klargjøring av personlige, politiske roller innenfor lokalsamfunnet i Lenvik kommune. I inneværende valgperiode, 2007 – 2011, er jeg valgt inn som representant i Lenvik kommunestyre. I denne perioden har jeg mottatt valg som komitéleder i en av kommunens tre Kommunestyrekomitéer. Også i valgperioden 2003 – 2007 var jeg valgt inn som representant i Lenvik kommunestyre, og var representant og gruppeleder i Lenvik Formannskap. Jeg er valgt inn i de nevnte politiske posisjonene fra mitt politiske parti, og tilhører en politisk gruppering som har en avtalt, politisk samarbeidsplattform. Lenvik kommunes Kommuneplan, Samfunnsdelen ble behandlet og vedtatt i Formannskap og Kommunestyre i valgperioden 2003 – 2007.

Politikerrollen representerer en viktig dimensjon ved datainnsamlingen. Rollen som politiker vil regulere forståelsesrammen i forhold til selve datainnsamlingen. Erfaringer fra å ha deltatt som politiker i den demokratiske beslutningsprosessen av aktuell plan / dokument vil bidra til å vektlegge de delene av målsettingene i planen som egen politisk aktivitet har fokusert på. Gjennomgangen bør representere en kritisk vurdering av dette.

7. Analyse av data

7. 1. Utgangspunkt i planenes mest sentrale målsettinger

For å belyse den skisserte problemstillingen tas et utgangspunkt i de målsettingene som vurderes som mest sentrale i Lenvik kommunes Kommuneplan, Samfunnsdelen og i Lenvik kommunes Næringsplan. Det vil også bli presentert målsettinger som er vedtatt gjennom Lenvik kommunes Klima- og energiplan. Kompetanse regnes som et sentralt grunnlag for nye næringer. Generelt bringer fokus på kompetanse inn en bevissthet på utvikling og muligheter, nye holdninger og mulighetsfokus. For å utdype lokale tiltak innenfor generell samfunnsutvikling, og mer spesifikt rettet mot kompetansefokus, stedsutvikling og attraktivitet, vil det som vurderes som grensesoner mellom aktuelle utviklingsområder bli omhandlet.

7. 2. Skisse for analysen

Datagrunnlaget vil i det følgende presenteres innenfor tabeller, fortløpende integrert i den øvrige teksten. Tabellene som presenterer analysens utgangspunkt, vil vise datagrunnlaget slik det foreligger tematisk i plandokumentene. I tillegg til tabeller, vil deler av målsettingene trekkes fram som en del av løpende tekst under hvert område, men skilt ut fra teksten på følgende måte: ” ... ”.

Datagrunnlaget vil presenteres innenfor følgende hovedtema: Kompetanse, nettverk, næring, attraktivitet, etablering av offentlige arbeidsplasser, næring og kultur og offentlig planlegging. Datagrunnlaget vil videre presenteres i samsvar med problemstillingens tre hovedperspektiver. En slik presentasjon av datagrunnlaget bygger på en bred forståelse av kompetansebegrepet, og vurderes som nyttig for å finne fram til studiens konklusjoner.

7. 3. Tematisk presentasjon av datagrunnlaget

7. 3. 1. Kompetanse

Kommuneplanens virkeperiode er satt ca 10 år fram i tid ut fra aktuelt årstall. Dagens grunnskoleelever vil om ca. 10 år være på vei ut i voksenlivet. De vil være i gang med utdanning, de vil planlegge framtidig næringsvirksomhet, eller de er allerede etablert innenfor regionens fiskerivirksomhet som eier av eget fiskerifartøy, eller som fisker på andres fartøy.

Målsettingen om å opprettholde et desentralisert tilbud innenfor barnehage, skole og omsorg vil kunne bli svært sentral i kommunens generelle holdning overfor innbyggere i alle deler av kommunen for å gi signaler til / i befolkningen om at alle deler av kommunen er viktig for at kommunesamfunnet skal videreutvikles. Når målsettingen er formulert slik som gjengitt i tabellen, forstås den slik at familier med barn i barnehage- og skolealder skal ha en trygghet for at et lokalt, pedagogisk tilbud finnes til barna, og at foreldre / andre i familien skal kunne ha muligheter for å finne et yrke innenfor omsorg, undervisning og annen offentlig tjenesteyting også i kommunens små bygder. I problemstillingens perspektiv kan momenter som attraktivitet, stabilisering av folketall,

fokus på lokal næring og lokal kultur trekkes fram for å begrunne at den omtalte målsettingen kan bli meget viktig for generell utvikling i kommunesamfunnet.

Når det gjelder målsetting om grunnskoletilbudet i kommunen, og at det skal gjennomgå en utvikling som tilsier at Lenvik kommune skal være blant de beste i landet m.h.t. kvalitet i grunnskolen, kan slike formuleringer ses på som en visjon for arbeidet i kommunens undervisningsinstitusjoner. En slik formulering i kommuneplanen tilsier at innhold i skolen skal ha høy prioritet innenfor kommunens satsingsområder. Skoler som representerer kvalitet vil ha fokus på pedagogisk nytenking, mulighetsorientering og enkeltelevers personlige evner og muligheter. Innenfor en slik kvalitetsskole vil det være rom for elever med ulikt faglig nivå, men fokus vil være på at alle elever opplever utvikling og positivt fokus på egen situasjon. Både elever med muligheter innenfor akademiske og praktiske yrker vil få optimale muligheter for videre yrkes- og voksenliv. På denne måten vil en kvalitetsskole forme kompetente voksne som finner sin rette plass i sine lokalsamfunn.

Utvikling av en entreprenørskapskultur hos barn og ungdom er uttrykt i planen som en sentral og aktuell målsetting. Målsettingen uttrykker videre at skolens rolle og betydning i den sammenheng skal forsterkes og utnyttes bedre. En kultur som beskrevet i planens målsettinger vil kunne være et viktig grunnlag for generell utvikling i kommunen, og et konkret grunnlag for fokus på lokale fortrinn som potensial for lokale næringslivsprosjekter.

Målsetting om å realisere og å videreutvikle eksisterende institusjoner og kompetansetilbud i kommunen kan sees på som et uttrykt mål i forhold til å ha en kontinuerlig, positiv oppmerksomhet fra kommunesamfunnets side på de bedrifter, undervisnings- og studietilbud, organisasjoner og institusjoner som hver for seg holder sitt rette fokus på utvikling og kompetanseheving innenfor sitt område. Studiesenteret, Finnsnes trekkes fram på en tydelig måte i planens målsettinger som et eget fokusområde innenfor målsettinger om som retter seg mot institusjonalisert kompetanse i kommunen. Uttrykksformen ” stadig utvikling av Studiesenteret ” kan innebære at kommuneorganisasjonen, sammen med institusjonen Studiesenteret, må ha som ambisjon at nye muligheter for formell og uformell kompetanseutvikling, individrettet og institusjonsrettet, finner sin plass som en del av Studiesenterets daglige virksomhet.

Målsettingen om å etablere Kunnskapsparken legges fram som en svært konkret målsetting i Lenvik kommunes plandokumenter. Ordlyden i målsettingen om Kunnskapsparken gir retning og ambisjonsnivå ved at Kunnskapsparken skal representere et ” fyrtårn ” i kommunen. Etableringen av Kunnskapsparken i kommunen skal, slik målsettingen forstås, representere en tydelig endring i forhold til tidligere status på området. Det er tidligere redegjort for at Kunnskapsparken er etablert som et aksjeselskap, og har fått navnet Kunnskapsparken

Finnsnes AS. Kunnskapsparken er derved, gjennom sitt formelle navn, kommunisert som stedfestet til byen Finnsnes. Målsettingen har derfor fått en tydelig referanse til utvikling av byen Finnsnes, og har også en klar referanse til byens etablerte kompetansemiljø. Målsettingen presiserer at Kunnskapsparken etableres i ”egnede lokaler for dagens og framtidens kompetansebygging og kompetansearbeidsplasser”. En slik formulering av målsettingen i forhold til Kunnskapsparkens fysiske rammer signaliserer et høyt ambisjonsnivå når det gjelder beliggenhet i byen og fysiske rammer for driften for øvrig. Målsettingen presiserer videre at Lenvik kommune forventer at også regionalt styringsnivå fremmer og forsterker kommunens målsetting om etablering av Kunnskapsparken Finnsnes

A / S. I en parallell, oppfølgende målsetting klargjør plandokumentenes målsettinger at Lenvik kommune vil satse på å utvikle et sterkt, lokalt kompetansemiljø med felles fokus på utvikling, og angir helt konkret at Senja Næringshage og Kunnskapsparken samlokaliseres.

7. 3. 1. 1. Presenterte målsettinger innenfor kompetanse

<ul style="list-style-type: none">- Bidra til realisering og videreutvikling av de kunnskaps- og kompetansetilbud og -institusjoner kommunen er medeier i.- Grunnskoletilbudet i kommunen skal videreutvikles i samsvar med hovedmålsettingene. Lenvik kommune skal være blant de beste i landet m.h.t. kvalitet i grunnskolen.- I størst mulig grad opprettholde et desentralisert tilbud innenfor barnehage, skole og omsorg.- Bidra til å utvikle entreprenørskapskultur hos barn og ungdom. Skolens rolle og betydning i den sammenheng skal utnyttes bedre.- Etablering av Kunnskapsparken som et fyrtårn i kommunen i egnede lokaler for dagens og framtidens kompetansebygging og kompetansearbeidsplasser. Dette gjøres med bidrag fra regionalt nivå.- Lenvik kommune vil støtte opp om Studiesenteret, og legge til grunn en stadig utvikling av studiesenteret.- Lenvik kommune ønsker å få et sterkt kompetansemiljø som arbeider i samme retning. Lenvik kommune vil for kompetansesatsing i regionen bidra til å gjøre de miljøene som finnes så sterke som mulig, og ønsker at Senja Næringshage og Kunnskapsparken samlokaliseres.

Tabell nr. 3

7. 3. 2. Nettverk

Et gjensidig ønske om - og et reflektert behov for kontakt mellom samfunnsaktører – representerer holdninger om at andres innspill kan være viktig for at sentrale oppgaver skal kunne løses på en tilfredsstillende måte. Kommuneplanen innehar målsettinger som omhandler en klargjøring i forhold til lokale behov for kommunikasjon og nettverksbygging. Representanter for ulike miljø tar med seg sine erfaringer og sin personlige kompetanse for å prøve den ut sammen med andre aktører, og får tilbakemeldinger og kommentarer, støtte eller motstand. Gjennom slike mellommenneskelig og organisasjonsrettede nettverk kan felles målsettinger formuleres og reformuleres, sterke og svakere områder kan avdekkes, allianser kan bygges eller revurderes, og felles strategier kan utformes etter aktuelt behov i en aktuell situasjon.

Kommuneplanens målsetting om å profesjonalisere kommunens informasjons- og kommunikasjonskompetanse kan stå som et samlende uttrykk for et utviklingspotensial innenfor

Lenvik kommunes organisasjon. Dette utviklingspotensialet synes å kunne vinkles både internt i kommuneorganisasjonen – både mot administrasjon og politikere, og eksternt – ut mot kommunens innbyggere. Dette er uttrykt i en målsetting om å framstå som en åpen, positiv og dynamisk kommune ved å arbeide med å minke avstanden mellom alle deler av kommuneorganisasjonen / innbyggerne. Planen inneholder også en helt konkret målsetting om å etablere struktur, og forutsigbare rammer for dialog, mellom kommunen som organisasjon og kommunens næringsliv / innbyggere. Målsettingen innebærer en klar vinkling: Det er kommuneorganisasjonen som har behov for den informasjonen som kommer fram i dialogen. Kommunens rolle i en slik dialog skal rettes inn som en lyttefunksjon. Den uttrykte målsettingen om å profesjonalisere kommunens informasjons- og kommunikasjonskompetanse kan ses på som en pekepinn til både politikere og administrasjon i Lenvik kommune om å opptre ” sortert ” i all kommunikasjon. Målsettingen kan også rette fokus mot at formell kompetanse innenfor kommunikasjon er for lite vektlagt innenfor kommuneorganisasjonen.

Også målsettingen som gjelder initiativ fra - og samarbeid mellom - bygder har i seg en dimensjon om at Lenvik kommune gjerne kan utvikle sin oppmerksomhet overfor slike grupper av innbyggere. Målsettingen kan forstås slik at Lenvik kommune kan ta på seg en rolle som katalysator i forhold til å styrke samarbeid og kontakt mellom kommunens bygder, og å fungere som en forsterker av de initiativ som kommer fra aktuelle lokalsamfunn i kommunen.. Målsettingen kan sees i sammenheng med målsetting om å utvikle en imøtekommende og åpen kommuneorganisasjon som tar godt vare på innspill. Formuleringen ” tiltak og tilbud ” kan innebære næringstiltak, trivselsaktiviteter, organisasjonsmessige (lag og foreninger) nytiltak og etablering av nye tjenestetilbud basert på samarbeid mellom kommunen og andre aktører.

Målsettingen om å ha et aktivt samarbeid med utdanningsaktører kan sees på som kommunens bidrag i lokal / regional nettverksbygging for å etablere og opprettholde muligheter for utdanning i kommunen / regionen. Lokalisering og finansiering av slik utdanning er også tatt med som en del av målsettingen. Ut fra lokal kjennskap til regionen og Lenvik kommune kan målsettingen forstås i retning av å opprettholde / videreutvikle regionens / kommunens videregående skoler, sikre videre drift av Studiesenteret, Finnsnes, og å arbeide for å etablere et nytt ” Campus Finnsnes ” i regi av Universitetet i Tromsø.

7. 3. 2. 1. Presenterte målsettinger innenfor nettverk

- Være en aktiv samarbeidspartner for utdanningsaktørene overfor besluttende og bevilgende myndigheter- Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som er basert på lokale initiativ og som innebærer samarbeid mellom flere lokalsamfunn / bygder.- Gjøre avstanden mellom innbyggerne, politikere og kommunen som administrativ enhet bedre ved å framstå som en åpen, positiv og dynamisk kommune.

- Oppvekstvilkårene for barn og unge skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.- Profesjonalisere kommunens informasjons- og kommunikasjonskompetanse- Utvikle fora og system for dialog med og innformasjonshenting fra innbyggere, næringsliv, osv

Tabell nr. 4

7.3.3. Næring

Tittelen på Lenvik kommunes Næringsplan ” Næringskraftig og sterk ” oppfattes som en visjon for kommunens næringsrettede virksomhet.

Målsettinger om nettverksbygging og profesjonalisering av kommunikasjon og lokal dialog har nær sammenheng med konkrete målsettinger i plandokumentene om næringsrettet etablering av kompetansekrevede virksomhet. Målsettinger om informasjon overfor, og samarbeid med, regionens / kommunens videregående skoler, og målsettinger i forhold til sammenheng mellom utdanningsplasser og lokalt næringspotensial er svært tydelig til stede i plandokumentene. Essensen i disse målsettingene oppfattes å være ambisjoner om etablering av elev- og studieplasser innenfor regionens / Lenvik kommunes grenser som tilsier at elever / studenter i / fra området skal ha mulighet for lokal utdanning til lokal næringsvirksomhet. Aktuelle formuleringer i plandokumentene er ” bredt utdanningstilbud innenfor fagområder som har næringspotensial ”, og ” tilbud og muligheter i Lenvik kommune m.h.t. kunnskaps- og kompetanseutvikling og etableringsmuligheter på bakgrunn av kunnskap og kompetanse som ressurs ”.

Plandokumentene angir også konkrete målsettinger om å finne fram til egnede kommunikasjons- og samarbeidsformer innenfor regionen, og i forhold til Lenvik kommune mer spesifikt. Målsetting om å ” etablere faste og fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv ” oppfattes som en helt konkret målsetting i plandokumentene. Målsetting om å ” utvikle samarbeidsrelasjonene mellom kommunen og næringsliv kan derimot tolkes som en mer generell intensjon om å utvikle nye holdninger til et slikt samarbeid.

Målsettinger i plandokumentene legger opp til at kommunen skal ha en bevissthet i forhold til å satse på videre utvikling av på de samfunnsområder / områder for næring der kommunen allerede har vist stabilitet og framgang. Helt konkret angir målsettingene at kommunen, næringslivet, grendeutvalg og frivillige lag og foreninger skal ha et felles mål om å videreutvikle kommunens allerede sterke næringsområder, og å satse på en lokal kultur for entreprenørskapsånd. Lenvik kommune og lokalt næringsliv skal, ut fra dette, sammen satse på lokale fortrinn og lokalt særpreg. Kommunen og næringsliv skal ut fra målsettingens intensjon i fellesskap opprettholde en positiv forsterkning av hverandres roller i kommunesamfunnet.

Plandokumentet presenterer målsetting som helt konkret retter seg mot næringsetablering som har sin basis i kompetanse som en kvalitet i seg selv. Dokumentene presenterer videre en mer generell

målsetting om at Lenvik kommune skal ha en rolle som formidler av informasjon om muligheter for kompetanseutvikling, og om næringsetableringer der kunnskap og kompetanse skal være hovedbasis i begrunnelsen for etableringen. Utvikling, næringsetablering og lokal vurdering av bedriftens potensial skal bli en del av en helhetlig, lokal kultur. Denne kulturen er en del av den lokale prioriteringen av kompetanse og kompetanseutvikling. Lenvik kommune skal ut fra målsettingen ta en førende rolle for å informere om den betydningen kompetanse skal ha innenfor lokalt næringsliv og i framtidige etableringer. Lenvik kommune skal også ha en førende rolle for å fokusere på at kompetanse skal oppfattes som en ressurs.

Plandokumentenes målsettinger følger opp med målsettinger som konkret fokuserer på den framtidige rollen for Finnsnes som regionsenter har innenfor forskjellige områder. Målsettingene peker ut følgende områder der Finnsnes bedre skal utnytte et utviklingspotensial: Næring og næringsetablering, kunnskaps- og kompetanseutvikling, offentlige tjenester, helse, kultur og service. Målsettingene som presenteres i forhold til byen / kommunesenteret Finnsnes, og Finnsnes som regionsenter utdypes også gjennom andre målsettinger i plandokumentene.

Plandokumentene presenterer svært konkrete målsettinger som gjelder lokal og regional holdning til gründere og gründervirksomhet. Målsettingene forutsetter at lokal gründervirksomhet skal ha sin basis i kunnskapsbasert virksomhet, og at slike etableringer skal representere en form for virksomhet som hittil ikke har vært representert innenfor aktuelt geografisk område. Målsetting om økt lokal bevissthet i forhold til gründervirksomhet, og assistanse fra Lenvik kommune til dette, skal skje i et samarbeid med statlige og fylkeskommunale bidrag. Målsettinger om fokus på lokal / regional gründervirksomhet skal ut fra målsettingene skje gjennom den lokale Senja Næringshage, men med drahjelp fra instanser utenfor Midt – Tromsregionen.

7. 3. 3. 1. Presenterte målsettinger innenfor næring

- Fokuserer på kompetansekrevede virksomheter i etableringssammenheng
- Arbeide for at Lenvik har et bredt utdanningstilbud innenfor fagområder som har næringspotensial og som næringslivet etterspør (gjelder både på allmennfaglig og yrkesfaglig nivå og høyskole- og universitetsnivå)
- Det skal utvikles god infrastruktur som bidrar til å styrke den regionale rollen og regionsenteret innenfor områdene næring og næringsutvikling, kunnskaps- og kompetanseutvikling, offentlige tjenester, helse, kultur osv.
- Drive målretta informasjonsarbeid om tilbud og muligheter i Lenvik kommune m.h.t. kunnskaps- og kompetanseutvikling og etableringsmuligheter på bakgrunn av kunnskap og kompetanse som ressurs.
- Utvikle samarbeidsrelasjonene mellom kommunen og privat næringsliv.
- Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som stimulerer til entreprenørånd i lokale lag og foreninger og grendeutvalg / utvikles, igangsettes og drives av " den tredje sektor " (frivillige lag og organisasjoner) og av grendeutvalg.
- Etablere faste og fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv
- Finnsnes skal videreutvikles som servicesenter for næringslivet i Midt – Troms.
- Lenvik kommune skal fram til 2012 vokse innenfor de næringsområder hvor vi allerede har vår styrke, og disse områdene skal utvikles videre. I tillegg skal vi bidra til utvikling av nye kunnskapsbaserte næringer. Dette skal gjøres i et nært samarbeid mellom kommune og næringsliv.
- Lenvik kommune vil fortsette å satse på Senja Næringshage som et bidrag til gründere i etableringen av nye kunnskapsbaserte virksomheter. Dette gjøres med bidrag fra SIVA og regionalt nivå.

- Lenvik kommune skal jobbe for at kommunen skal bli "gründerkommunen" i gründerfylket Troms. Dette innebærer en egen satsing på tilrettelegging for gründere, og sentrale tiltak er etablererkvelder, temakurs for etablerere og egne etablererareal / kontor med etablereroppfølgning. Denne satsingen gjøres i samarbeid med Senja Næringshage og Innovasjon Norge.

Tabell nr. 5.

7.3.4. Attraktivitet

Et samfunns attraktivitet kan ses på som en indikator på det potensialet som er mulig å utløse innenfor den aktuelle forståelsesrammen. Det kan trekkes fram flere faktorer som vurderes som representative for å indikere attraktivitet innenfor et lokalsamfunn: Trivsel hos innbyggerne, tilflytting, positiv omtale av stedet fra innbyggernes side, fokusering på stedets særtrekk, stedets kultur og historie, arbeids- og utdanningsmuligheter, meningsfull hverdag for innbyggere innenfor flere alderskategorier. Av disse faktorene er de fleste ikke målbare indikatorer. Dette kan forklare hvorfor den målbare faktoren tilflytting / folketall / antall barnefamilier, og etablering av nye arbeidsplasser, blir sett på som svært sentral når det gjelder å vurdere attraktivitet. Stedsutvikling trekker fram attraktivitet som en indikator for lokal drivkraft. Kommuneplanens samfunnsdel angir følgende visjon for perioden: "Sammen skaper vi tiltak og trivsel". Ordlyden i visjonen markerer fellesskap, og fokus på kommunikasjon av trivsel.

Plandokumentene har målsettinger som berører flere av faktorene som er nevnt som indikatorer i forhold til attraktivitet. En meget sentral målsetting i plandokumentene – presentert innenfor flere av målområdene – er planens målsettinger om en "helhetlig og gjennomgripende" bedring av oppvekstvilkår for barn og unge. Det fokuseres spesifikt på en slik form for forbedring innenfor by- og bygdemiljø, men det oppfattes som en målsetting at dette skal skje innenfor kommunesamfunnet som helhet. Planen har videre en konkret målsetting om å tiltrekke seg barnefamilier som nye innbyggere i kommunen. Målsettingene fokuserer videre på stabilisering av folketall i hele kommunen som geografisk enhet, og har en klart formulert målsetting om, sammen med utdanningsinstitusjoner, spesielt å rekruttere ungdom til fiskeriyrket. Denne målsettingen kan ses på i et perspektiv der unge mennesker i et stedbundet yrke forventes å stifte familie, og slik opprettholder bygdens folketall.

Plandokumentet presenterer målsettinger som generelt omhandler attraktivitet på grunnlag av kunnskap og kompetanse. Planen presenterer videre målsetting om at kommunens generelle tilbud, utdanning og tjenestetilbud skal bidra positivt til at kommunesamfunnet tiltrekker seg potensielle bedriftsetablerere, og sik konsoliderer antallet arbeidsplasser og folketall. Denne form for målsetting retter seg først og fremst mot voksne mennesker i en utdannings- eller jobbsituasjon.

Målsettinger i forhold til attraktivitet er formulert spesielt i forhold til byen Finnsnes. Tiltakene i denne sammenheng er å videreutvikle byen / regionsenteret Finnsnes tydeligere i retning av være et senter for handel og service, og å arbeide for nyetableringer av bymessige funksjoner og

tilbud i en hensikt å etablere byen tydeligere som by. Denne målsettingen representerer det som kan oppfattes som en målsetting om fokus på å utvikle byen Finnsnes mot et mer urbant særpreg.

7. 3. 4. 1. Presenterte målsettinger innenfor attraktivitet

- Lenvik skal være en attraktiv kunnskaps- og kompetansekommune
- Det skal utvikles gode tilbud innenfor tjenesteyting, utdanning, aktivitets- og opplevelsesbasert tilbud som gjør kommunen attraktiv for bedrifter og folk å etablere seg i og å bo i.
- Finnsnes sentrum skal gjøres attraktivt ved at funksjoner og tilbud som naturlig hører hjemme der, etableres i sentrum.
- Videreutvikle Finnsnes som regionalt senter for handel og service.
- Oppvekstvilkårene for barn og unge, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at bygdene framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.
- Å sikre tilflytting av barnefamilier
- Bosettingsstrukturen og folketallet i de ulike delene av Lenvik skal opprettholdes.
- Satsing på rekruttering av ungdom og valg av fiskeri som yrke. Dette gjøres i samarbeid mellom skole og næringsliv, næringsorganisasjonene og fylkeskommunen. Det er viktig med samhandling mellom skole og næring, fra grunnskole, videregående skole og høyskole.

Tabell nr. 6

7. 3. 5. Etablering av offentlige arbeidsplasser

Plandokumentet har flere målsettinger som direkte og konkret omhandler økning av antallet offentlige arbeidsplasser i byen Finnsnes. Slike offentlige arbeidsplasser er sett både innenfor en statlig og en fylkeskommunal sammenheng. Målsettingene trekker fram slike arbeidsplasser innenfor statlig tilsynsfunksjon og annen forvaltning. Plandokumentene har også mer generelle målsettinger om å ” få ” etablert / lokalisert ” flere ” offentlige funksjoner i byen Finnsnes. Ordlyden i målsettingene har et preg som tyder på at andre enn kommunesamfunnet selv forventes å være hovedbidragsytere for å realisere en slik målsetting.

Fokusering på at Finnsnes skal utvikles til et regionalt senter innenfor forebyggende helse, og et senter innenfor rehabilitering, kan sees på som en målsetting der Lenvik kommune / Finnsnes av eget initiativ skal utvikle arbeidsplasser innenfor denne sektoren av kompetanse. Målsettingen kan videre forstås slik at Lenvik kommune og byen Finnsnes skal utvikle en institusjonell kompetanse innenfor forebyggende helse og rehabilitering.

Innenfor samme målsetting som foregående er det tatt med en målsetting om å forberede byen Finnsnes på å legge til rette for en framtidig lokalisering av ilandføring av olje / gass innenfor kommunen som geografisk enhet, og videre generell forberedelse for framtidsrettet virksomhet innenfor olje- og gassvirksomhet i byen / regionsenteret Finnsnes. Målsettingen forstås i lys av at kommunesamfunnet selv må være på offensiven for å utvikle slik lokal kompetanse.

7. 3. 5. 1. Presenterte målsettinger innenfor etablering av offentlige arbeidsplasser

- Øke antall offentlige arbeidsplasser innenfor statlig og regional forvaltning, tilsyn osv.
- Utvikle Finnsnes som regionalt senter innenfor helse- og rehabilitering, herunder forebyggende helse. I arealplansammenheng skal det utarbeides nødvendige analyser om behov for egnede arealer for mulig landbasert olje- og gassvirksomhet.

- Lenvik kommune vil arbeide for å få etablert flere fylkeskommunale funksjoner på Finnsnes- Lenvik kommune vil arbeide for å få flere statlige funksjoner lokalisert til Finnsnes

Tabell nr. 7

7. 3. 6. Næring / kultur

Målsettingene innefor et område som kan benevnes som næring / kultur har to hoveddimensjoner: Planlegging av areal for lokalisering av lokal, maritim næringsvirksomhet, og å kommunisere det lokale næringspotensialet som ligger i satsing på kommunens egenart og positive særtrekk. Slik sett kan målsettingene sees på som en mer lokal bevisstgjøring av lokal egenart som grunnlag for attraktivitet.

Målsetting om å ” opprettholde og å videreutvikle næringsaktivitet knytta til fiskeri og havbruk ” kan ses i sammenheng med en tidligere gjennomgått målsetting som fokuserer på videreutvikling av næringsaktivitet som på forhånd står sterkt i kommunen / området. Ut fra lokal kjennskap kan målsettingen om areal til næringsanlegg knytte seg til etablering av kaianlegg, fabrikkianlegg, vannforsyning, lokale tilkjøringsveger til næringsanleggene og areal / områder for avfallshåndtering.

Plandokumentene preges av generaliserte målsettinger om å styrke og å videreutvikle samspill mellom lokal kultur og lokalt næringsliv. En av målsettingene er mer konkret, og tar opp muligheter for nisjeproduksjon av lokale råvarer og lokale tilbud. Denne målsettingen kan forstås som et innspill for å arbeide for utvikling av nye produkter i form av lokal mat / næringsmidler basert på lokale tradisjoner, og nye produkter i form av opplevelse for turister.

Målsettingene fokuserer på det som betegnes som ” blå / grønt miljø ” ved Senja videregående skole. I andre deler av plandokumentene presenteres denne betegnelsen innenfor et framtidsrettet, kompetansekrevende, lokalt næringsliv. Ut fra lokal kjennskap til betegnelsen ” blå / grønt ”, slik det er benyttet i plandokumenter og innenfor næringsrettet presentasjon, innebærer uttrykket både det maritime perspektivet, og et perspektiv fra andre primærnæringer som er representert på Senja. Kompetansedimensjonen innefor et blå / grønt perspektiv representerer behovet for å utvikle både maritime næringer og primærnæringer i en retning som styrker begge hovedområder. Kommunens Klima- og energiplan (2009 – 2013) legger fram potensielle nyvinninger ved en blå / grønn næringsprofil, rettet mot en innovativ og miljøvennlig holdning til en næringsprofil rettet mot kombinasjonen lokal maritim virksomhet og lokale primærnæringer. Gjennom slik kombinasjonsvirksomhet vil både kompetansefokus, innovasjon og stabilisering / rekruttering av innbyggere kunne bidra positivt som lokalt og regionalt fortrinn.

7. 3. 6. 1. Presenterte målsettinger innenfor næring / kultur

- Styrke samspillet mellom kultur og næring- Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til fiskeri og havbruk – herunder sikre nødvendige areal på landsiden

- Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til areal- og naturressurser (på landsida) – herunder ” nisjeproduksjon ” basert på lokale råvarer og lokale tilbud.- Kulturbasert næringsutvikling skal styrkes og videreutvikles.- Lenvik kommune vil understreke betydningen av et sterkt blå / grønt miljø ved Senja videregående skole. Senja vgs må arbeide aktivt for å sikre rekruttering til skolen, samt bidra med rekruttering til fiskerinæringa.

Tabell nr. 8

7. 3. 7. Offentlig planlegging

Målsettinger som kan relateres til offentlig planlegging har både et generelt og et konkret fokus.

Bedriften Finnfjord A / S, lokalisert i utkanten av det som er definert som sentrumsområde for byen Finnsnes, representerer en betydelig industrisatsing både i forhold til regionsenteret / byen Finnsnes og i forhold til Lenvik kommune som helhet. Satsing på fokus på denne bedriften, og på bedriftens hovedproduksjon ferrosilisium, speiler at denne industribedriften vurderes som svært viktig for Lenviksamfunnet. Ut fra lokal kjennskap vurderes kraftpriser og produksjonskostnader som avgjørende for at lokalt produsert ferrosilisium kan omsettes på verdensmarkedet til en konkurransedyktig pris. Dermed blir den lokale bedriftens rammebetingelser sett på som strategisk viktig for videre stabilitet og framdrift, og dermed indirekte også for lokale arbeidsplasser. Målsettingen fokuserer på at Lenvik kommune skal ” vie stor oppmerksomhet ” til rammebetingelser innenfor denne industrien.

Planens målsetting om at Lenvik kommune skal utarbeide en handlingsplan for næringsutvikling vurderes som svært konkret. Denne målsettingen er gjennomført, og målsettinger i denne planen representerer en viktig del av datagrunnlaget.

Årlige tildelinger til næringsaktører fra offentlig næringsfond, forvaltet av Lenvik kommune, representerer konkrete målsettinger i forhold til at offentlig planlegging har relevans til utvikling og næringsetableringer. En helt generell målsetting om å utvikle stabile og forutsigbare rammer for næringslivet / næringsutvikling i kommunen oppfattes mer som en positiv forsterkning av refererte, konkrete målsettinger i forhold til hva offentlig planlegging kan bidra med.

Målsetting i forhold til kompetanseutvikling innenfor lokal energiproduksjon uttrykker en mangeårig ambisjon om lokal utnyttning av overskuddsenergi i form av varme fra Finnfjord AS. Senja Avfall AS er lokalisert til samme geografiske område i kommunen som Finnfjord AS. Bedriftene kan ha felles interesser i videre utvikling innenfor miljø / energi. Ut fra lokal kjennskap til utviklingen på dette området er det nå et faktum at Finnfjord AS utvikler et langt større industriprosjekt, etter å ha fått seg tildelt betydelige, statlige investerings- og utviklingsmidler.

Bygda Rossfjord nevnes i målsettingene som en mindre aktør innenfor lokal satsing på kompetanseheving og arbeidsplasser innenfor energi, og viktig nok for markering av lokal betydning for kommunens satsing i plansammenheng. Ut fra lokal kjennskap til satsing på kompetanse innenfor

energi i Rossfjord, innebærer dette arbeidet nettverksbygging mellom lokale aktører, energikonsern og nærings samarbeid innenfor Nordområdene.

Strategisk planlegging og tilrettelegging for utvikling av byen Finnsnes / Regionsenteret kommer tydelig til uttrykk innenfor kategorien offentlig planlegging. Konkrete målsettinger om å utarbeide kommunedelplaner av ulik art (areal-, tiltak og strategiplaner og plan for helhetlig lokalsamfunnsutvikling), og en kommunedelplan Finnsnes sentrum, innebærer forventninger om at offentlig planlegging skal sette byen Finnsnes i fokus innenfor flere områder. Lokal kjennskap til videre arbeid med disse konkrete målsettingene tilsier at det er satt i gang lokalt arbeid med en revisjon av Kommunedelplan Finnsnes. Gjennom denne skal også sentrum redefineres i forhold til tidligere vedtak om hva som representerer byens sentrum.

I plandokumentenes målsettinger er utvikling av byen Finnsnes dette uttrykt slik:

” Finnsnes strategiske betydning som regionsenter skal forsterkes og videreutvikles ”.

Uttrykksformen ” strategisk betydning ” kan forstås på en måte som innebærer at Finnsnes skal bli viktigere enn før innenfor en lokal og regional forståelsesramme. Denne målsettingen kan også forstås i sammenheng med målsettingen om kommunedelplan for helhetlig samfunnsutvikling, og revideringen av Kommunedelplan Finnsnes. Målsettingen om å forsterke et konkurransefortrinn i forhold til samferdsel / kommunikasjon, knyttet til byen Finnsnes, kan også ses i sammenheng med strategisk betydning av Finnsnes innenfor egen lokal region. Målsettingen uttrykker at Lenvik kommune vektlegger vei og sjø som de mest aktuelle kommunikasjonsmuligheter, og synes å ha et mer distansert forhold til utvikling av kommunikasjon ved fly / luftfart i og med at denne delen av målsettingen er presentert innenfor en parentes.

7. 3. 7. 1. Presenterte målsettinger innenfor offentlig planlegging

- Tilrettelegging for produksjon og bruk av lokalt produsert energi.- Det skal utvikles stabile og forutsigbare rammer for næringsliv og næringsutvikling i kommunen.- Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling- Finnsnes strategiske betydning som regionsenter skal forsterkes og viderutvikles.- Det skal utarbeides kommunedelplaner for helhetlig lokalsamfunnsutvikling både på areal-, strategi-, og på tiltaksnivå.- Kommunedelplan Finnsnes sentrum skal revideres og en helhetlig og samordna kommunedelplan for hele byområdet skal utarbeides.- Styrke Finnsnes konkurransefortrinn som trafikk-knutepunkt mellom vei og sjø (og luftfart).- Stimulere til / ivareta byggeskikk med sikte på god kvalitet på arkitektur og uterom. Bevisst bruk av plan- og bygningslovens muligheter Stimulere til / ivareta byggeskikk med sikte på god kvalitet på arkitektur og uterom. Bevisst bruk av plan- og bygningslovens, forskrifter, kommunens vedtekter osv. skal i den sammenhengen være sentral.- Etablering av et kompetansesenter for miljø og energi i kommunen, med vekt på energigjenvinning, med bidrag fra regionalt nivå. Denne satsingen ses i sammenheng med energi- og industrisatsingen ved Finnffjord AS og Senja Avfall AS. Kommunen vil legge til rette for industriutvikling i denne sammenheng.- Kommunen avsetter årlig egne midler til næringsutvikling, i tillegg til midlene fra staten via fylkeskommunen til egne næringsfond- Lenvik kommune skal vie stor oppmerksomhet på rammebetingelsene for ferrosilisiumindustrien i kommunen- Støtte ” Energidagan ” i Rossfjord som arena for energisatsing

Tabell nr. 9

7. 4. Perspektivrettet presentasjon av datagrunnlaget

Datagrunnlaget, innenfor det tre angitte hovedperspektivene, vil legges fram gjennom to hovedgrupper av eksempler fra datagrunnlaget. Datagrunnlaget i sin helhet, inndelt tilsvarende i de samme tre perspektiver, vil foreligge som vedlegg til oppgaven.

De to hovedgruppene av eksempler fra datagrunnlaget vil være som følger:

1. Tre eksempler på generelle målsettinger
2. Tre eksempler på spesifikke, målbare målsettinger

Eksempler fra datagrunnlaget presenteres i denne tabellen innenfor tre hovedkategorier:

Er det slik at det generelt er mulig å oppnå kompetanse gjennom planlegging?	Er det slik at planens målsettinger kan bidra til kompetanseutvikling i Lenvik kommune og i kommunesenteret Finnsnes?	Hvordan er forholdet i kompetansesammenheng mellom Finnsnes som Regionsenter og byen Finnsnes?
Eksempel på generell målsetting: <i>Bidra til realisering og videreutvikling av de kunnskaps- og kompetansetilbud og -institusjoner kommunen er medeier i.</i>	Eksempel på generell målsetting: <i>I størst mulig grad opprettholde et desentralisert tilbud innenfor barnehage, skole og omsorg.</i>	Eksempel på generell målsetting: <i>Finnsnes strategiske betydning som regionsenter skal forsterkes og videreutvikles.</i>
Eksempel på målbar målsetting: <i>Etablere faste og fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv</i>	Eksempel på målbar målsetting: <i>Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling</i>	Eksempel på målbar målsetting: <i>Øke antall offentlige arbeidsplasser innenfor statlig og regional forvaltning, tilsyn osv</i>

Tabell nr. 10

Presentasjonen av eksempler rommer en bred forståelse av kompetansebegrepet, forstått som grunnlag for samfunnsaktivitet og næring.

Datagrunnlaget i sin helhet: Se vedlegg

Tabellens eksempler på ikke målbare målsettinger er valgt ut som representative for det som framstår som gruppen av ikke målbare målsettinger innenfor datagrunnlaget. Videre er eksemplene på målbare målsettinger på samme måte valgt ut som representative for gruppen av målbare målsettinger i datagrunnlaget. Utvalget til tabellen er gjort med bakgrunn i lokal kjennskap til hvilke målsettinger som ansees som de mest overførbare innenfor egen gruppe. Det kan kommenteres at 9 målsettinger av plandokumentenes totalt 54 målsettinger vurderes som målbare.

7. 5. Sammenfatninger og drøfting

En presentasjon av datagrunnlaget inndelt i målbare og ikke målbare målsettinger vurderes å bidra til en strukturering og en avgrensning av et omfattende datagrunnlag. En tematisk presentasjon av det samme datagrunnlaget vil rette presentasjonen inn mot en bredere, mer generelt rettet gjennomgang av datagrunnlaget, og vil slik bidra til å belyse kompetansebegrepets helhet. De 9 målbare målsettingene vurderes som et lite antall innenfor det totale antallet målsettinger.

Begrepet kompetansekultur vurderes til å ha relevans til flere av momentene innenfor det presenterte datagrunnlaget. Den lokale kompetansekulturen som blir satt ord på innenfor plandokumentene oppfattes som grunnlaget for grad av evne til å være i langsiktige prosesser, grunnlaget for lokalt målfokus, og grunnlaget for grad av bevissthet i forhold til den betydningen lokal kompetanse representerer som generelt potensial. Lokal kompetansekultur vurderes videre som grunnlag for en adekvat evne til lokale prioriteringer sett i forhold til gjennomføringsevne, og i forhold til evne til kommunikasjon av de mest sentrale og mest realistiske av aktuelle, lokale målsettinger. En reell, samlet prioritering av kommunens undervisnings- og utdanningsinstitusjoner, satsing på kompetanseutvikling både i byen Finnsnes og i kommunens bygder, og offentlige tilbud i alle deler av kommunen, vil være en vei mot tydelighet i forhold til at kommunesamfunnet representerer en kompetansekultur.

Datagrunnlaget har et tydelig fokus på situering av kunnskap, og på at nyttig kunnskap kommer til sin rett både som en del av en lokal kultur og som et redskap innenfor lokal næringsutvikling. Kompetanse innenfor maritime næringer er viktig i kommunesamfunnets fiskerisamfunn, akademisk kompetanse har en sterk relevans til kommunens utdanningsinstitusjoner og profesjonsrettede tjenesteyting, og fagskolekompetanse har en tydelig relevans til utøvelse av lokale primærnæringer og lokal småindustri. Det ansees som relevant å omtale ” blå ” og ” grønn ” kompetanse som situert kompetanse. Begrunnelsen for dette er at kommunens bygdesamfunn, med kultur for maritime og jordbruksrettede primærnæringer, vil ha en lokal forståelse av betydningen av slik ” blå ” og ” grønn ” kompetanse som kan gi en ekstra dimensjon til de mulighetene som denne kompetansen har for det aktuelle lokalsamfunnet. Lokal forståelse skaper lokalt engasjement som gir mening og stedstilknytning innenfor det aktuelle samfunnet. Situert kunnskap kan fungere som en identitetsmessig forsterker til et lokalt miljø.

I et godt fungerende kompetansemiljø, der de ulike delene av miljøet er opptatt av gjensidig å forsterke hverandres funksjon, kan menneskelig og faglig kontakt og støtte bidra til utvikling og nyskaping innenfor kompetanse. En felles bevissthet omkring kompetanse kan bidra positivt til at en kompetansekultur kommer nærmere en realitet. Planens målsetting om å gjøre et lokalt kompetansemiljø sterkere, og å bidra til at et lokalt miljø arbeider i samme retning, kan komme nærmere en realisering dersom nettverk etableres. Aktuelt kan være nettverk som er rent kompetansefaglig begrunnet, eller som er basert på å fremme kontakt og kommunikasjon generelt.

Etablering av lokale fora for å lytte og å bidra, og for å utvikle lokal kommunikasjonskompetanse, kan see på som ledd i en systematisert nettverksetablering. Lokale nettverk kan benyttes for å drøfte status i forhold til situasjon i lokale saker, og for å finne lokale

allianser i saker som vurderes som utfordrende. Nettverk og allianser kan dempe konflikter, balansere og fremme momenter, og bidra til å peke på det som er mest sentralt innenfor den aktuelle situasjonen som er til stede. Lokale nettverk kan videre være viktig for å opprettholde motivasjon til videre arbeid med en sak som ikke kan løses straks.

Flere av plandokumentenes målsettinger fokuserer konkret på å etablere / organisere lokale fora i en bestemt hensikt: Næringsutvikling og næringsetablering, kontakt mellom bygder, kontakt mellom by / bygd, kontakt mellom samfunnsnivåer (kommune / regionnivå / fylkeskommune), kontakt mellom lokale utdanningsinstitusjoner. Faste fora og nettverk kan fungere hånd i hånd lokalt. Nettverk kan fungere som en mer uformell instans, mens et fast forum oftest er etablert med fastere rammer.

Både nettverk og det som kan betegnes som et fast forum kan bidra til at representanter for lokalsamfunn lykkes i å trekke i samme retning, og å ha fokus på aktuelle, lokale målsettinger. Vanligvis sees nettverk på som positive bidrag til lokale avklaringer, og som forum for kontakt, felles utvikling, drøftinger, avklaringer og beslutninger.

Lokale nettverk er egnet til å sette fokus på en bestemt sak dersom det ansees som ønskelig. Derfor kan lokale nettverk også utnyttes som en maktbase for representanter for lokalsamfunnet både med uformelle og formelle maktposisjoner. Dersom nettverket oppfatter en slik agering som uheldig, kan nettverket kommunisere og løse opp i slik intern ubalanse. Dette er mulig ut fra den uformelle og løse strukturen som generelt preger nettverk / arbeid innenfor nettverk.

Det er tidligere presentert data som har en direkte relevans til Lenvik kommune og byen Finnsnes i forhold til attraktivitet. Attraktivitet er angitt som en indikator på det potensialet som er aktuelt å utløse innenfor den gitte forståelsesrammen. Attraktivitet som teoretisk tema kan ha relevans til en svært stor del av datagrunnlaget. I denne sammenhengen ansees det som relevant å peke på at begrepet attraktivitet synes å ha blitt en del av en mer helhetlig, samfunnsrettet, ofte lokal forståelsesramme innenfor fagområdet stedsutvikling. Attraktivitet representerer noen faktorer som skiller steder fra hverandre, som peker ut steder som representerer utvikling, som peker på steder som evner å ha fokus på nåværende og framtidige fortrinn, og som kan utforme egne framtidvisjoner.

Innenfor denne sammenhengen vurderes det som tjenlig å legge fram to lokale eksempler for å belyse en prosess mot en mulig styrket attraktivitet. Begge eksemplene retter seg mot styrket attraktivitet for byen / regionsenteret Finnsnes. Disse eksemplene vurderes å være egnet til å sette attraktivitet ved byen Finnsnes i et instruktivt perspektiv. Perspektivet kan forstås som en illustrasjon på, og en aksept i forhold til, den lokale forskjellen som finnes mellom den kulturen som finnes i byen i forhold til den kulturen som finnes i kommunens bygder. Det første eksempelet er målsettingen om å styrke Finnsnes som trafikk – knutepunkt (pkt. 7. 3. 7. 1.). Denne målsettingen

realiseres etter nær dialog med Troms Fylkeskommune, og enighet mellom alle berørte parter. Realiseringen innebærer minimum 20 offentlige kompetansearbeidsplasser lokalisert i byen. Beslutningen vil bidra positivt i forhold til regionsenterets / byens attraktivitet. Det andre eksempelet er målsettingen om å etablere Kunnskapsparken, A / S som byens fyrtårn (pkt. 7. 3. 1. 1). Denne målsettingen har vist seg å være komplisert i forhold til lokal kommunikasjon, og målsettingen er så langt ikke realisert. Lokal behandling over lengre tid synes å ha bidratt mer til forsterking av lokale disharmonier i stedet for at kommunesamfunnet har kunnet komme fram til en lokal avklaring i forhold til denne konkrete målsettingen. Det kan synes som målsettingen om offentlige kompetansearbeidsplasser rettet mot samferdsel lar seg lettere kommunisere som tilvekst til Finnsnes, enn Kunnskapsparken som fyrtårn i byen. Lokal kommunikasjon i forhold til Kunnskapsparken A / S synes hittil ikke å ha bidratt positivt til byens attraktivitet.

Ofte vil et viktig mål med å fokusere på et lokalsamfunns attraktivitet være å opprettholde eller å øke folketall, opprettholde et balansert forhold med hensyn til samfunnets alderssammensetning blant innbyggerne, ha et balansert forhold mellom folketallet i tettsteder / utkant, ha innbyggere som fyller profesjonelle funksjoner innenfor eget samfunn, og ha innbyggere som opprettholder et offensivt, lokalt næringsliv. Innenfor området som omhandler profesjonelle funksjoner, og innenfor forholdet til etableringer og næringsliv, vil attraktivitet ha tydelige forbindelseslinjer til kompetanse som utviklingsområde. Fokus på kompetanse som samfunnstema oppfattes som et område som øker et steds attraktivitet og positive omtale. Det knyttes forventninger til steder som har en lokal bevissthet i forhold til egen kompetanse, og ytterligere mer attraktivitet knyttes til steder som evner å tydeliggjøre en særegen profil i forhold til den kompetansen som er representert på stedet. Sentrale myndigheter trekker fram kompetanse som et av fokusområdene innenfor stedsutvikling, der attraktivitet også er en viktig del av stedets status.

Folketall blir av sentrale myndigheter benyttet som måleenhet for fordeling av samfunnsøkonomi, men folketall og fordeling av alderssammensetning innenfor et lokalsamfunn vil også kunne ha stor innvirkning på enkeltpersoners og gruppers trivsel, og slik danne grunnlaget for stedsdimensjonene sense of place og sted som locale. Innbyggere representerer hver på sin måte sitt lokalsamfunn, og vil slik prege lokalsamfunnet med sin identitet. Gjennom måten personer bebor ” sitt ” sted vil de gi uttrykk for både sine holdninger og sine forventninger til stedet. Det totale bildet av et lokalsamfunns attraktivitet vil gi det lokale bildet av hvordan samfunnets attraktivitet oppfattes.

Innenfor datagrunnlaget kan flere av planenes målsettinger settes i et perspektiv som gir forbindelseslinjer til identitet som teoretisk begrep, og til identitet som en fokusert, lokal verdi. Innenfor denne sammenhengen vurderes den delen av det teoretiske begrepet som omhandler sammenhengen og dynamikken mellom personlig identitet (identitet knyttet til enkeltindivider) og

det som betegnes som en kollektiv identitet (identitet knyttet til grupper av individer / sosiale fellesskap / samfunnsfellesskap) som interessant. Kollektiv identitet knyttes til kulturelle forståelsesrammer, og innenfor en nærmere definert kontekst. Aktuelt i denne sammenhengen vil være å forstå kollektiv identitet innenfor en bygdekultur i Lenvik kommune, innenfor en bykultur i byen Finnsnes, innenfor en regional kontekst knyttet til regionsenteret Finnsnes, innenfor et lokalpolitisk fellesskap, innenfor en næringsrettet, felles kultur (fagfellesskap, industrifellesskap, fiskerifellesskap, akademisk rettet fellesskap, fellesskap som retter seg mot lokal utvikling). I denne sammenhengen vurderes det som relevant å trekke inn eksempler på hvordan sentrale momenter innenfor forståelsen av personlig identitet kan bli viktige faktorer for det en ser som resultatet gjennom en lokal, kollektiv identitet. I arbeidsfellesskap, og innenfor relativt små, lokale samfunn (bygder), kan enkeltpersoner med sitt kommunikative nærvær, sin agering innenfor et fellesskap vedkommende person selv er en del av, og med sin holdning til et definert fellesskap, representere forskjellige personlige roller, og inneha ulike roller knyttet til et fellesskap. Personer med en tydelig personlig identitet kan finne fram til, eller bli utpekt av fellesskapet til roller som preges av å være pådriver / ildsjel, eller de kan fungere innenfor nyanser av motstand / negative holdninger til det som fellesskapet for øvrig synes å representere. Slik kan personer med en tydelig, lokal profil være med i utformingen av en kollektiv identitet som blir styrende for holdninger innenfor fellesskapet / samfunnet i forhold til samfunnet selv, og styrende i forhold holdninger til fellesskapet / samfunnet fra andre. Kommunikasjon, samhandling og status for videre, felles aktivitet skjer innenfor en sosial virkelighet som enkeltpersoner og grupper definerer som ” sin ” aktuelle kontekst. En oppfatning av kollektiv identitet som oppfattes å være ” eid ” av fellesskapet, kan gi kraft til å utløse det potensialet som er til stede innenfor det aktuelle fellesskapet. Dette aktualiserer hvordan en felles kontekst og adekvat kommunikasjon bringer fram nylæring og utvikling innenfor fellesskapet.

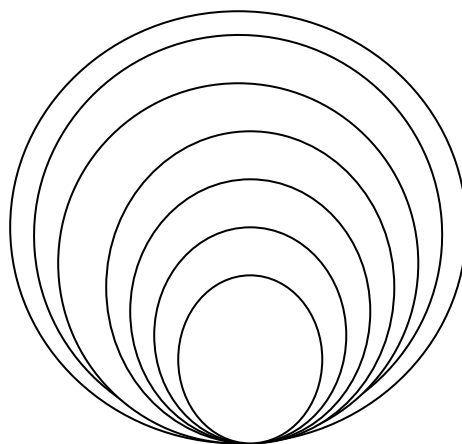
Alternativet til en eierskapsfølelse overfor en kollektiv identitet er at ulike deler av fellesskapet setter ” sin ” dagsorden i den samhandlingen som finner sted innenfor fellesskapet. Kommunikasjon i forhold til ønsket framtid vil innenfor en situasjon som den sistnevnte, oppfattes som uklar både for medlemmene i fellesskapet og for medlemmer av andre felleskap som betrakter og vurderer den dynamikken som finner sted. Resultatet kan bli at en gjennomføring av felles målsettinger forsinkes eller mislykkes. Det lokale fellesskapet representerer forskjellige syn, og målfokus blir uklart.

Samfunnsengasjement får ofte sitt utløp i form av politisk engasjement. Hele datagrunnlaget representerer resultatet av lokalpolitisk virksomhet og myndighet. Det å være politisk representant for et politisk parti innenfor et lokalsamfunn kan betraktes som en rolle. Innenfor samfunnsfaglig litteratur, her representert ved boka Skapte virkeligheter Om produksjon og tolkning av kvalitative data omtales begrepet rolle på følgende måte:

” Summen av alle de forventninger om rettigheter og plikter som knytter seg til personer i en spesiell situasjon eller funksjon, I sosiologien bruker vi også betegnelsen posisjon, og i sosialantropologien *status*. Begrepet blir i denne sammenhengen ikke brukt slik vi gjør i andre sammenhenger der status viser anseelse, makt, rikdom eller til andre kriterier for plassering i et lagdelt hierarki. Således snakker vi ikke om høy eller lav status. ... Hver gang en person flytter seg fra en situasjon eller funksjon til en annen, skifter forventningene. Personen forflytter seg fra en av sine forskjellige statuser til en annen. De fleste av oss er innom mange statuser i løpet av bare en dag. ” (Aase T H og Fossåskaret E 2007, side 25). I likhet med alle innbyggere i et lokalsamfunn har også politikere et sett av roller og status, mer eller mindre styrende for politisk virksomhet og hverdagsliv innenfor et kjent lokalsamfunn. Dette nærliggende temaet har tidligere blitt behandlet i den delen av studiet som betegnes SPL 6301. I eksamensmappe SPL 6301, oppgave 2 hadde det følgende den samme aktualitet som det vurderes å ha innenfor denne sammenhengen: ” I boka Feltarbeid i egen kultur omtaler Cato Wadel forskeren William F. Whytes arbeid i forhold til slikt sett av roller

(rollerepertoar). Den følgende figuren har bidratt i en egenrefleksjon rundt temaet lokalt rollerepertoar. I figurens innerste sirkel finnes kjerneollen, mens de øvrige sirklene angir det sett av aktuelle rollerepertoar som kompletterer, avgrensner og utdyper kjerneollen. Whyte påpeker i sin figur at informant og forsker kan ha *hver sitt* rollerepertoar. Med bakgrunn i figuren reflekterer jeg at også andre innenfor det aktuelle kan ha et personlig rollerepertoar. Figuren aktualiserer, og gir inspirasjon til, både en personlig og en mer generell bevisstgjøring i forhold til egne og andre aktørers lokale roller.

Figur nr. 3: Samfunnsroller

Figur: Fritt etter boka Feltarbeid i egen kultur, Wadel C, 2001 side 55 ” (Eksamensmappe SPL 6301, side 16).

Gjennom kombinasjonen av aktuelle roller vil lokalpolitikere og andre innbyggere gjenkjennes på innenfor ” sitt ” lokalsamfunn. Personlig og kollektiv identitet har forbindelseslinjer til hvordan en definert situasjon oppfattes av personer og kulturer i eller utenfor det aktuelle fellesskapet, og vil dermed gi retning og grunnlag for en helhetlig eller mer dekomponert kommunikasjon. En helhetlig kommunikasjon, uten forstyrrende elementer, vil bidra med et tydelig bilde av et sosialt fellesskap. Et slikt sosialt fellesskap kan i denne sammenhengen være hele kommunesamfunnet, enkeltbygder, eller byen / regionsenteret Finnsnes. Både lokalpolitikere og representanter for andre fellesskap bidrar til å kommunisere stedets identitet.

Innenfor datagrunnlaget finnes eksempel på hvordan personlig kompetanse, knyttet til både formell utdanning / akademisk kompetanse og lokal tilhørighet kan gi en ekstra dimensjon til en kollektiv identitet. Målsettingen om utvikling av et faglig og næringsmessig grunnlag for bedriften SenjaBio kan stå som et eksempel på tiltak der et lite antall innbyggere i bygd på Senja har lyktes i å kommunisere en faglig og lokalkulturell setting som kan ha betydning for framtidig næringsutvikling. Det lokale potensialet som ligger innefor bedriften SenjaBio vil kunne innebære ny kompetanse i en lokalkulturell kontekst, og nye arbeidsplasser som ut fra lokal forståelse og identitet kan direkte knyttes til den bestemte bygdas utviklingspotensial. Dette eksempelet innenfor datagrunnlaget kan fungere som en lokal eksponent for at representanter fra en lokal kultur representerer og kommuniserer en rolle som mennesker innenfor det samme samfunnet kjenner seg igjen i. Eksempelet kan også vinkles mot hvordan en situert kompetanse kan hevdes lettere å bli etterfulgt av en helhetlig kommunikasjon og god lokal selvforståelse enn om aktuell kompetanse ikke har en tilknytning eget lokalsamfunn. Dette eksempelet kan videre fungere som et bilde på hvordan et samfunns omdømme blir satt på dagsorden. I omdømmebygging vurderes det som viktig å ivareta en kommunikasjon som både det samfunnet som skal bygge omdømme, og kulturer utenfor dette samfunnet, kjenner seg igjen i. I kommunikasjonsteori er en eventuell inkongruens i presentert budskap betegnet som ” støy ”, og budskapet kan oppfattes som mindre troverdig. Innenfor datagrunnlaget vil hovedtyngden av målsettingene på flere måter kunne knyttes til hvordan målsettingene kan ha sammenheng med lokal omdømmebygging. En sprikende og uklart kommunisert lokal, kollektiv identitet vil ha i seg en risiko for at omdømme og lokal sense of place ikke blir så positivt for samfunnet som det kunne ha vært med en tydelig, helhetlig og unison kommunikasjon på vegne av det kollektive samfunnet.

En ny, ideologisk vinkling på samfunnsdynamikk har vært viktige faktorer for å revidere det lovgrunnlaget som regulerer samfunnsplanlegging i offentlig regi. Det har funnet sted en ideologisk endring i samfunnets syn på hensikten med, og muligheter for, at innbyggere deltar innenfor lokal samfunnsplanlegging. Det endrede ideologiske grunnlaget har sin begrunnelse i ny kunnskap

gjennom en internasjonal, mer samfunnsfaglig rettet, samfunnsvitenskapelig forskertradisjon. Samfunnsfagene har gradvis fått en tydelig plass innenfor vitenskapelig tradisjon, og har erobret noe av plassen som et positivistisk syn på vitenskapelig kunnskap tidligere hadde. Et positivistisk syn på vitenskap og kunnskap er erstattet av et mer samfunnsrettet, hermeneutisk syn på hva som representerer sann kunnskap. I tillegg til denne endringen i selve synet på kunnskap, og hvem / hvilke instanser som besitter slik kunnskap, har det generelle utdanningsnivået i samfunnet vært under sterk utvikling. Kompetansesamfunnet kan hevdes å være en realitet. Med den nylige totalrevisjonen av lovverket innenfor offentlig planlegging kan en se det slik at samfunnet har tatt konsekvensen av ny kunnskap innenfor kommunikasjon, og av forhold som gjelder personlig og kollektiv identitet. Samfunnet har videre tatt konsekvensen av ny kunnskap om hva som virker motiverende, og som derved utløser potensial innenfor felleskap / lokale samfunn. Det har også vært en intensjon ved lovendringen å snu samfunnsbildet av en tydelig vektlegging av en byråkrati- og elitekultur innenfor samfunnsplanlegging, og å erstatte denne kulturen med en verdi- og prosesskultur. På denne måten er målet å skape et eierforhold til lokal samfunnsplanlegging, og å fremme målsettinger som preges av et lokalt eierskap til de viktigste målsettingene for det aktuelle samfunnet.

8. Konklusjon

8. 1. Målsettinger som ikke er blitt omtalt

I en innledning til det som skal representere studiens konklusjoner, ansees det som nødvendig å plassere noen av de aktuelle planenes målsettinger innenfor dette arbeidets helhet, og mer spesifikt i forhold til studiens brede definisjon av kompetanse. Planenes to målsettinger om gründervirksomhet (vises til pkt. 7. 3. 3. 1.) er ikke blitt tilstrekkelig omtalt. Planenes målsettinger i forhold til helhetlig fokus på oppvekstvilkårene for barn og unge, og utvikling av en lokal oppvekstprofil gjennom det planen uttrykker som Barnebyen Finnsnes, har heller ikke fått en tilfredsstillende plass innenfor rammen av denne studien (vises til pkt. 7. 3. 2. 1 og pkt. 7. 3. 4. 1.). Det er heller ikke gitt nok fokus til målsetting om at grunnskoletilbudet i kommunen kvalitetsmessig skal kunne måles opp mot det som er tilbudet i landets beste kommuner m.h.t. innhold i skolen (vises til pkt. 7. 3. 1. 1.).

Kommunikasjon er omhandlet som faglig tema innenfor datagrunnlaget som målsettinger i aktuelle planer. Det er ikke funnet rom innenfor rammen av denne studien å gå noe dypere inn i de forbindelseslinjer som kan finnes mellom kommunikasjon, etablering av nettverk og kompetanse som del av et samfunns strukturelle oppbygning. Innenfor kommunikasjon og nettverksetablering kan aktive deltakere hevdes å representere en definisjonsmakt, og kan slik få en funksjon som premissleverandør. Studien drøfter ikke disse momentene.

I målsettingen om Kunnskapsparken (pkt. 7. 3. 1. 1) er stedsutviklingsperspektivet innenfor location ikke gjort rede for eller drøftet. Uttrykksformen ” fyrtårn ” kan forstås som en iøynefallende og markert bygning. Lokal debatt har også dreid seg om Kunnskapsparken som en tydelig og tidsmessig, lokal, fysisk referanse i byen. Oppgavens rammer tillater ikke en drøfting av dette interessante perspektivet.

8. 2. Premissgivere for konklusjoner

Det følgende gjennomgås som faktorer som oppfattes som premissgivere når studiens konklusjoner skal gjennomgås: Det er tidligere redegjort for at planenes gjennomgang av det som ses på som lokale muligheter og utfordringer, og lokale styrker, svakheter og trusler, kan ses på som utgangspunkt for endringsbehov. Planene trekker fram som et lokalt fortrinn at det finnes kompetansemiljø i kommunen innenfor maritime næringer som fiskeri, fiskeindustri, havbruk. Dette trekkes fram som et fortrinn, samtidig som det ses på som en lokal utfordring å sikre og videreutvikle allerede etablerte kompetansemiljø i kommunen.

Prognoser for langsiktig utvikling av folketall sees på som en sentral faktor for konklusjoner av mer generell karakter. Statistikken over utdanningsnivå som er vist i oppgavens kap 3. vil være en annen type faktor som har innvirkning i forhold til generelle konklusjoner. Et relativt lavt generelt

utdanningsnivå blant befolkningen i Lenvik, sammenlignet med gjennomsnittet i befolkningen, (hele landet og Troms fylke) ses på som en faktor som kan være styrende for lokale mulighetsvurderinger.

Generelt må plandokumentenes presenterte visjon oppfattes som sentrale i forhold til aktuelle konklusjoner.

8. 3. Presentasjon av konklusjoner

Studiens konklusjoner vil ha problemstillingen, problemstillingens tre angitte perspektiver, og datagrunnlagets hovedtema som grunnlag.

Når konklusjoner skal trekkes innenfor denne studien, vil det være nærliggende å peke spesielt på den litteraturen som er lagt fram i kap 4, Teoretiske perspektiver. Det vurderes som spesielt relevant å se oppgavens konklusjoner i forhold til teoridelens presentasjon av fagfeltet offentlig planlegging, situert kompetanse og dannelse, og i forhold til stedsbegrepets dimensjoner. Det ansees videre som relevant å se konklusjonene i forhold til felles kultur og felles læreprosesser, og i forhold til individuelt og kollektivt fokus på bevisstgjøring av samfunnsroller og identitet.

Ny lov om Planlegging og byggesaksbehandling har i seg teoretisk oppdaterte perspektiver på hvordan en felles, lokal kunnskap utvikles. Offentlig planlegging er samfunnets hovedredskap for kort- og langsiktig planlegging. Grad av evne til formulering av tjenlige og samfunnsaktuelle målsettinger, og grad av måloppnåelse innenfor planperioden, vil gi svar i forhold til om planleggingen i det aktuelle samfunnet fungerer etter lovverkets intensjoner.

De tre eksemplene på generelle målsettinger som legges fram tidligere i dette kapittelet kan hevdes å ha et potensial til å bidra til Lenvik kommunes utvikling av kompetanse. Hver for seg bidrar disse målsettingene innenfor sitt lokale fokusområde til at samfunnsfunksjoner og tilbud i kommunen opprettholdes. Eksempler på en sannsynlig følgefunksjon av disse generelle målsettingene vil være fokus på entreprenørskap i kommunens pedagogiske tilbud, satsing på lokale, maritime næringer i kommunens bygder, etablering av næring rettet mot lokal bygdekultur og primærnæringskultur / turisme, fortsatt fokus på å utvikle nye tilbud i regionsenteret / byen Finnsnes, fokus på kommunikasjon i lokale nettverk og på å satse på kommunen som en åpen, imøtekommende, lyttende og kommunikativt kompetent organisasjon. Generelt kan det hevdes at slike generelle målsettinger rommer et mulighetsfokus.

De tre eksemplene på målbar målsetting vil ha et mer konkret forhold til problemstillingens valgte perspektiv. Gjennom målbare målsettinger vil det være mulig å vurdere konkret grad av måloppnåelse, og å finne et relativt klart svar på om målsettingen bidrar til kompetanseutvikling. De tre målbare målsettingene, valgt ut som en illustrasjon, kommenteres i forhold til problemstillingen på følgende måte: Sammenhengen mellom kompetanse, nettverk, attraktivitet, identitet, lokalt næringsliv og stedsutvikling er behandlet tidligere i oppgaven på flere måter. Etablering av faste og

fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv vurderes å være kompetanse- og nettverksbyggende, og vil ha samme gyldighet i hele kommunen. Det vil være mulig å sette et tall på etablerte, lokale samarbeidsfora. Det vil også være mulig å måle hvordan de etablerte foraene verdsettes blant deltakerne. Målsettingen om å utarbeide en egen handlingsplan for næring er dokumentert gjennomført, og presenteres som en del av datagrunnlaget. Gjennom presentasjonen av datagrunnlaget, og den påfølgende drøftingsdelen, er det tatt fram både eksempler på målsettinger i Næringsplanen som ikke er gjennomført, og på målsettinger som er gjennomført eller er tidfestet gjennomført. Målsettingen om å øke antallet offentlige arbeidsplasser i byen / Regionsenteret Finnsnes ses på som en målsetting om å øke etableringen av kompetansearbeidsplasser. Denne målsettingen kan følges opp i perioden av aktuelle statistikker over de kompetansearbeidsplassene som er til stede i byen. Denne type målsetting vil direkte og indirekte sette fokus på attraktivitet, framtids- og mulighetsfokus, rekruttering av nye innbyggere, og lokal kompetansebevissthet. Lokal bevissthet i forhold til kompetanse sees på som sentral for de presenterte stedsutviklingsperspektivene sted som sense og place og sted som locale. De presenterte målsettingene vil derfor kunne ha en positiv innvirkning på kompetanseutvikling i kommunen og i byen. Det kan trekkes paralleller ut fra disse tre målbare målsettingene til andre målsettinger som vil ha lignende innvirkning på kompetanseutvikling i kommunen og i byen. De tre presenterte eksemplene vurderes å være tilstrekkelig for å belyse en konklusjon innenfor denne oppgavens totale volum.

I arbeidet med en plan innenfor kommuneorganisasjonen, og ved lokal drøfting og kommunikasjon av vedtatte målsettinger, vil planlegging som et strategisk, lokalt virkemiddel fungere som en ramme rundt lokal kommunikasjon. Planen fungerer slik som en viktig del av lokal avklaring og bevisstgjøring for kommunesamfunnet. Forutsetningen for å representere en slik funksjon må være at planen formulerer målsettinger som oppfattes om relevant i lokalsamfunnet, og at en god kommunikasjon av målsettingene blir ivaretatt. Også på denne måten, som et generelt styringsinstrument, vil planlegging sørge for at det skjer en kommunikasjon av viktige målsettinger innenfor lokalsamfunnets ramme. I dette tilfellet gjelder det plandokumentenes målsettinger om kompetanse.

Planteorien trekker fram målbare målsettinger som gode redskap for realisering av planens innhold. Innenfor det totale datagrunnlaget vil det finnes målbare og ikke målbare målsettinger innenfor alle de tre hovedperspektivene i studien. Det sees på som sannsynlig at det høye antallet ikke målbare målsettinger innenfor datagrunnlaget kan ha bidratt til å tilsløre målsettinger som med en mer tydelig formulering ville ha framstått som lokale retningsgivere.

Målsettingene presenterer at Kunnskapsparken skal etableres i byen, og at Senja Næringshage og Kunnskapsparken skal samlokaliseres. Videre er det presentert en målsetting om å fortsette

samarbeidet mellom kommunen og Universitetet i Tromsø for å etablere et Campus Finnsnes. Denne type målsettinger på vegne av byen kan muligens indikere at et mål for kompetansenivået i byen er en mer tydelig etablering av akademisk kompetanse her. Det finnes flere målsettinger innenfor datagrunnlaget som har implikasjoner i seg om at byen skal arbeide for å etablere flere arbeidsplasser. Dette forstås slik at både offentlige (statlige, fylkeskommunale og kommunale) og private (eks. : handel- og service) inkluderes i disse formuleringene. Formuleringene kan muligens indikere at et annet mål for kompetanse i byen er å utvikle en sterkere grad av institusjonell kompetanse her. Målsetting om å utvikle Finnsnes til et regionalt senter for helse og rehabilitering kan synes klart og konsist formulert, men oppfattes tilslørt av at det i den samme målsettingen fokuseres på egnede arealer for olje- og gassvirksomhet. Derimot kan målsettinger om etablering av Finnsnes som et handels- og servicesenter tydelig dokumenteres gjennom plandokumentene.

I arbeidet med datagrunnlaget har det vært krevende å ta stilling til det egentlige innholdet i noen av målsettingene, samtidig som det har vært stimulerende å finne flere meget aktuelle, godt formulerte, generelle målsettinger innenfor datagrunnlaget. Tolking av generelle målsettinger har satt personlige krav til meg i forhold til å gjennomføre en så stor grad av objektivitet som mulig, og i forhold til en kontinuerlig, kritisk vurdering av personlige roller, og grad av personlig innsikt. Datagrunnlaget inneholder målsettinger som har satt betydningen av situert kompetanse som teoretisk begrep inn i en lokal sammenheng. Det har vært nødvendig med dyp refleksjon over forholdet mellom forskjellighet, men likeverd, når det gjelder lokal kompetanse. Et nærliggende eksempel i forhold til en slik personlig refleksjon kan være erkjennelsen av at innenfor kommunesamfunnet vil personlig kompetanse og praktisk erfaring innenfor maritime næringer i kommunens bygder sees på som likeverdig med den grad av akademisk kompetanse og næringsutøvelse som i dag preger byen Finnsnes. Det vurderes som derfor som strategisk viktig for utviklingen av kommunesamfunnet at det etableres en kommunikasjon i forhold til hva som representerer en verdifull, lokal kultur. En kommunikasjon om lokal kompetanse kan gjerne knyttes til en stedlig kultur i kommunens bygder, og til en tilsvarende stedlig kultur i byen. Forholdet mellom disse hoveddelene av stedlig kultur innenfor kommunesamfunnet vil ut fra en kompetansesammenheng vurderes som spesielt interessant.

Ut fra dette vil studiens konklusjoner foreligge som følger:

Konklusjon 1. En samlende konklusjon vil være at en vesentlig del av planens målsettinger har sitt fokus på kompetansebegrepet i vid forstand, og vil slik ha betydning for kommunens framtidige utvikling av kompetanse.

Konklusjon 2. Planen vil i seg selv, som et overordnet redskap, bidra til kommunikasjon av målsettinger i forhold til problemstillingens fokus på kompetanse, og vil slik bidra til utvikling av lokal kompetanse.

Konklusjon 3. Planens målsettinger vurderes å gi sparsom dokumentasjon i forhold til konkrete målsettinger om hva byen Finnsnes og Regionsenteret skal representere av kompetansegrunnlag, og om kompetansen i byen skal representere en forskjell i forhold til den type kompetanse som er representert i kommunesamfunnet for øvrig.

Referanser:

- Prieur, A og Sestoft, C (2006): *Pierre Bourdieu En introduktion*. Hans Reitzels Forlag
- Thuen, T (red) (2003): *Sted og tilhørighet*. Høyskoleforlaget
- Thuen , T (2003): *Steder, grenser, tilhørigheter. Noen innledende betraktninger*.
Høyskoleforlaget
- Hansen, F og Simonsen, K (2004): *Geografiens videnskapsteori – en introducerende diskussion*.
Roskilde Universitetsforlag
- Rugkåsa, M (red) og Thorsen, K T (red) (2003): *Nære steder, nye rom Utfordringer i
antropologiske studier i Norge*. Gyldendal akademisk
- Gullestad, M (2003): *Kunnskap for hvem. Refleksjoner over antropologisk tekstproduksjon,
formidling og tilbakeføring*. Gyldendal akademisk
- Lundestøl, J (red) (2002): *I dannelsens tegn Profesjonell selvforståelse i arbeid med mennesker*.
Gyldendal Norsk Forlag
- Lundestøl, J (2002): *Om å gjøre andre gode Læring, kunnskapsutvikling og dannelse*.
Gyldendal Norsk Forlag
- Kaufmann, G og Kaufmann, A (2003): *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Fagbokforlaget
- Johannessen, A, Tufte, P A, og Kristoffersen, L (2005):
Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. Abstrakt forlag
- Aase, T H og Fossåskaret, E (2007): *Skapte virkeligheter Om produksjon og tolking av kvalitative
data*. Universitetsforlaget
- Wadel, C (2001): *Feltarbeid i egen kultur*. ISBN 9788299178143
- Marie Bartnæs: *Eksamensmappe SPL 6301*. Class Fronter
- Aksjonsprogram for Midt – Troms (2007 – 2008)
- NOU 2000:14: Mjøsutvalget. *Frihet med ansvar*
- 2009 Inga Bolstad, UiO, leder: *Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre Dannelsesutvalget –
om dannelsesperspektiver i høyere utdanning*. [http://uib.no/ua/planer-og-
dokumenter/dannelsesutvalget](http://uib.no/ua/planer-og-dokumenter/dannelsesutvalget)
<http://.lenvik.kommune.no>
<http://.lovdata.no>
<http://.wikipedia.no>
<http://www.stedsutvikling.no>

Vedlegg

Målsettinger innenfor hovedperspektiver

Kart over Lenvik kommune

Kommuneplan for Lenvik, Samfunnsdelen (2007 – 2019)

Næringskraftig og sterk Næringsplan for Lenvik kommune (2008 – 2012)

Datagrunnlaget presentert i sin helhet innenfor tre hovedkategorier.

Fra Kommuneplanens målsettinger:

Er det slik at det generelt er mulig å oppnå kompetanse gjennom planlegging?	Er det slik at planens målsettinger kan bidra til kompetanseutvikling i Lenvik kommune og i kommunesenteret Finnsnes?	Hvordan er forholdet i kompetansesammenheng mellom Finnsnes som Regionsenter og byen Finnsnes?
Være en aktiv samarbeidspartner for utdanningsaktørene overfor besluttende og bevilgende myndigheter	Lenvik skal være en attraktiv kunnskaps- og kompetansekommune	Fokusere på kompetansekrevende virksomheter i etableringssammenheng
Bidra til realisering og videreutvikling av de kunnskaps- og kompetansetilbud og -institusjoner kommunen er medeier i.	Arbeide for at Lenvik har et bredt utdanningstilbud innenfor fagområder som har næringspotensial og som næringslivet etterspør (gjelder både på allmennfaglig og yrkesfaglig nivå og høyskole- og universitetsnivå)	Det skal utvikles god infrastruktur som bidrar til å styrke den regionale rollen og regionsenteret innenfor områdene næring og næringsutvikling, kunnskaps- og kompetanseutvikling, offentlige tjenester, helse, kultur osv.
Drive målretta informasjonsarbeid om tilbud og muligheter i Lenvik kommune m.h.t. kunnskaps- og kompetanseutvikling og etableringsmuligheter på bakgrunn av kunnskap og kompetanse som ressurs.	Arbeide for, i samarbeid med de videregående skolene i kommunen, om å møte behovene innenfor samfunnsliv og næringsliv, m.h.t. fagtilbud m.v.	Øke antall offentlige arbeidsplasser innenfor statlig og regional forvaltning, tilsyn osv.
Tilrettelegging for produksjon og bruk av lokalt produsert energi.	Det skal utvikles stabile og forutsigbare rammer for næringsliv og næringsutvikling i kommunen.	Videreutvikle Finnsnes som regionalt senter for handel og service.

<p>Styrke samspillet mellom kultur og næring</p>	<p>Det skal utvikles gode tilbud innenfor tjenesteyting, utdanning, aktivitets- og opplevelsesbasert tilbud som gjør kommunen attraktiv for bedrifter og folk å etablere seg i og å bo i.</p>	<p>Utvikle Finnsnes som regionalt senter innenfor helse- og rehabilitering, herunder forebyggende helse. I arealplansammenheng skal det utarbeides nødvendige analyser om behov for egnede arealer for mulig landbasert olje- og gassvirksomhet.</p>
<p>Utvikle samarbeidsrelasjonene mellom kommunen og privat næringsliv.</p>	<p>Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling</p>	<p>Oppvekstvilkårene for barn og unge, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.</p>
<p>Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som stimulerer til entreprenørånd i lokale lag og foreninger og grendeutvalg / utvikles, igangsettes og drives av ” den tredje sektor ” (frivillige lag og organisasjoner) og av grendeutvalg.</p>	<p>Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til fiskeri og havbruk – herunder sikre nødvendige areal på landsiden</p>	<p>Finnsnes strategiske betydning som regionsenter skal forsterkes og viderutvikles.</p>
<p>Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som er basert på lokale initiativ og som</p>	<p>Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til</p>	<p>Finnsnes sentrum skal gjøres attraktivt ved at funksjoner og tilbud som naturlig hører</p>

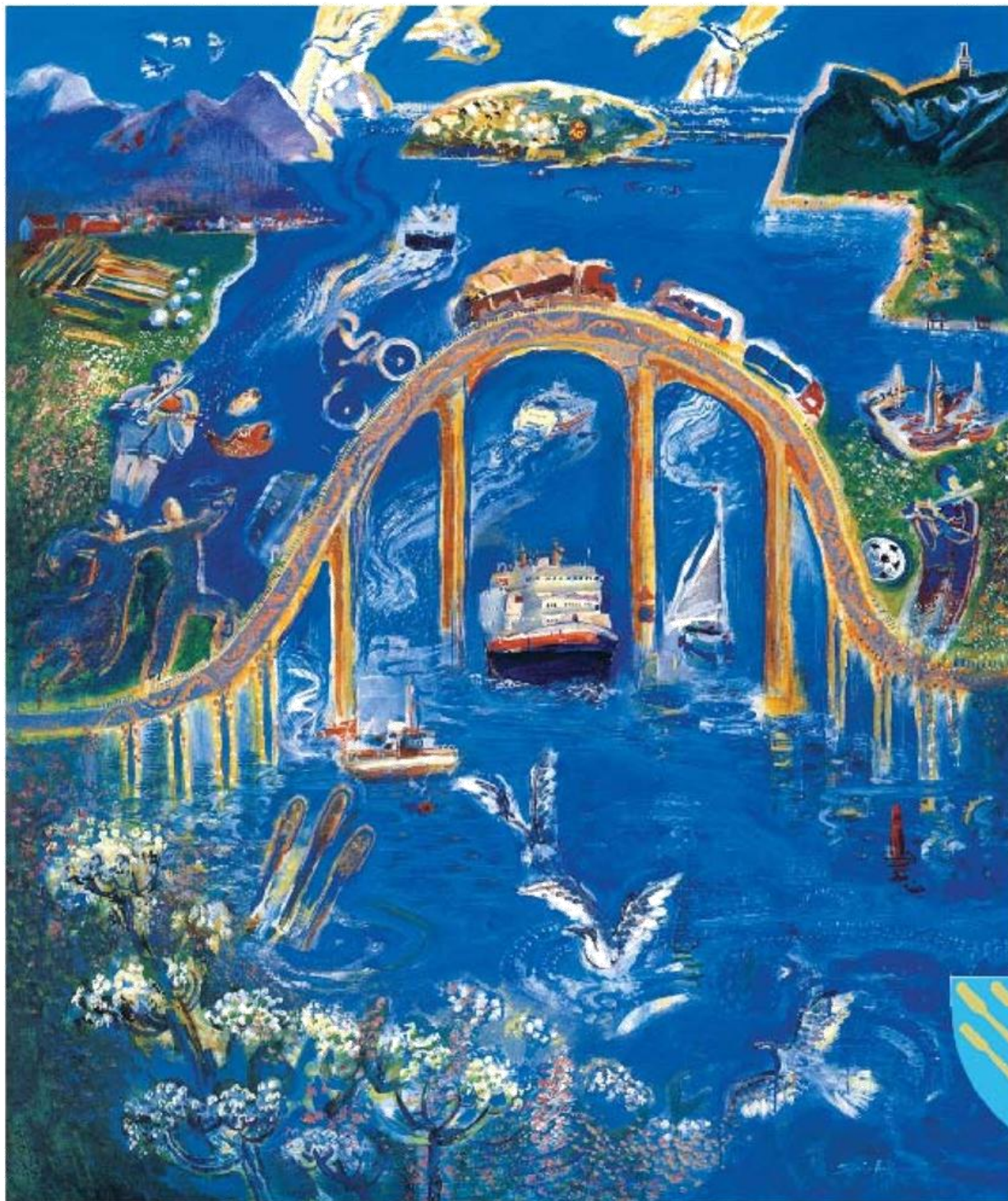
innebærer samarbeid mellom flere lokalsamfunn / bygder.	areal- og naturressurser (på landsida) – herunder ” nisjeproduksjon ” basert på lokale råvarer og lokale tilbud.	hjemme der, etableres i sentrum.
Det skal utarbeides kommunedelplaner for helhetlig lokalsamfunnsutvikling både på areal-, strategi-, og på tiltaksnivå.	Kulturbasert næringsutvikling skal styrkes og videreutvikles.	Kommunedelplan Finnsnes sentrum skal revideres og en helhetlig og samordna kommunedelplan for hele byområdet skal utarbeides.
Etablere faste og fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv	Oppvekstvilkårene for barn og unge, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at bygdene framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.	Finnsnes skal videreutvikles som servicesenter for næringslivet i Midt – Troms.
Gjøre avstanden mellom innbyggerne, politikere og kommunen som administrativ enhet bedre ved å framstå som en åpen, positiv og dynamisk kommune.	Bosettingsstrukturen og folketallet i de ulike delene av Lenvik skal opprettholdes.	Styrke Finnsnes konkurransefortrinn som trafikk-knutepunkt mellom vei og sjø (og luftfart).
Grunnskoletilbudet i kommunen skal videreutvikles i samsvar med hovedmålsettingene. Lenvik	I størst mulig grad opprettholde et desentralisert tilbud innenfor barnehage, skole og omsorg.	Stimulere til / ivareta byggeskikk med sikte på god kvalitet på arkitektur og uterom. Bevisst bruk av plan-

<p>kommune skal være blant de beste i landet m.h.t. kvalitet i grunnskolen.</p>		<p>og bygningslovens muligheter, forskrifter, kommunens vedtekter osv. skal i den sammenhengen være sentral.</p>
<p>Bidra til å utvikle entreprenørskapskultur hos barn og ungdom. Skolens rolle og betydning i den sammenheng skal utnyttes bedre.</p>	<p>Profesjonalisere kommunens informasjons- og kommunikasjonskompetanse.</p>	
<p>Å sikre tilflytting av barnefamilier</p>	<p>Utvikle fora og system for dialog med og informasjonshenting fra innbyggere, næringsliv, osv.</p>	

Næringsplanens målsettinger:

<p>Er det slik at det generelt er mulig å oppnå kompetanse gjennom planlegging?</p>	<p>Er det slik at planens målsettinger kan bidra til kompetanseutvikling i Lenvik kommune og i kommunesenteret Finnsnes?</p>	<p>Hvordan er forholdet i kompetansesammenheng mellom Finnsnes som Regionsenter og byen Finnsnes?</p>
<p>Lenvik kommune skal fram til 2012 vokse innenfor de næringsområder hvor vi allerede har vår styrke, og disse områdene skal utvikles videre. I tillegg skal vi bidra til utvikling av nye kunnskapsbaserte næringer. Dette skal gjøres i et nært samarbeid mellom kommune og næringsliv.</p>	<p>Etablering av Kunnskapsparken som et fyrtårn i kommunen i egnede lokaler for dagens og framtidens kompetansebygging og kompetansearbeidsplasser. Dette gjøres med bidrag fra regionalt nivå.</p>	<p>Lenvik kommune vil støtte opp om Studiesenteret, og legge til grunn en stadig utvikling av studiesenteret.</p>
<p>Lenvik kommune vil understreke betydningen av et sterkt blå / grønt miljø ved Senja videregående skole. Senja vgs må arbeide aktivt for å sikre rekruttering til skolen, samt bidra med rekruttering til fiskerinæringa.</p>	<p>Satsing på rekruttering av ungdom og valg av fiskeri som yrke. Dette gjøres i samarbeid mellom skole og næringsliv, næringsorganisasjonene og fylkeskommunen. Det er viktig med samhandling mellom skole og næring, fra grunnskole, videregående skole og høgskole</p>	<p>Lenvik kommune vil fortsette å satse på Senja Næringshage som et bidrag til gründerne i etableringen av nye kunnskapsbaserte virksomheter. Dette gjøres med bidrag fra SIVA og regionalt nivå.</p>
<p>Etablering av et kompetansesenter for miljø og energi i kommunen, med vekt på energigjenvinning, med bidrag fra regionalt nivå. Denne satsingen ses i sammenheng med energi- og</p>	<p>Kommunen avsetter årlig egne midler til næringsutvikling, i tillegg til midlene fra staten via fylkeskommunen til egne næringsfond</p>	<p>Lenvik kommune ønsker å få et sterkt kompetansemiljø som arbeider i samme retning for kompetansesatsing i regionen. Lenvik kommune vil bidra til å gjøre de miljøene som finnes så sterke</p>

<p>industrisatsingen ved Finnfjord AS og Senja Avfall AS. Kommunen vil legge til rette for industriutvikling i denne sammenheng.</p>		<p>som mulig, og ønsker at Senja Næringshage og Kunnskapsparken samlokaliseres.</p>
<p>Lenvik kommune skal vie stor oppmerksomhet på rammebetingelsene for ferrosilisiumindustrien i kommunen</p>		<p>Lenvik kommune skal jobbe for at kommunen skal bli ” gründerkommunen ” i gründerfylket Troms. Dette innebærer en egen satsing på tilrettelegging for gründere, og sentrale tiltak er etablererkvelder, temakurs for etablerere og egne etablererareal / kontor med etablereroppfølging. Denne satsingen gjøres i samarbeid med Senja Næringshage og Innovasjon Norge.</p>
<p>Støtte ” Energidagan ” i Rossfjord som arena for energisatsing</p>		<p>Lenvik kommune vil arbeide for å få etablert flere fylkeskommunale funksjoner på Finnsnes</p>
		<p>Lenvik kommune vil arbeide for å få flere statlige funksjoner lokalisert til Finnsnes</p>

"Sammen skaper vi tiltak og trivsel"

Kommuneplan for Lenvik 2007 - 2019

Vedtatt av Lenvik kommunestyre 21.06.07 (sak 50/07)

Visjonen for utviklinga i Lenvik er

“Sammen skaper vi tiltak og trivsel”

Med byen Finnsnes sentralt plassert i Midt – Troms, et allsidig næringsliv og variert tilbud til befolkningen skal Lenvik ivareta og utvikle sin rolle som regionalt tyngdepunkt i Midt – Troms.

Utadretta og grensesprengende, men også ved å være samlende, skal økt velferd og positiv utvikling sikres. Trivsel, kompetanse og service bidrar til dette.

Samhandling og nært samarbeid mellom kommunens innbyggere, offentlig og privat virksomhet og nært samarbeid med andre kommuner bidrar til at vi lykkes.

Sentralt i framtidens utvikling er fokus på barn og unges oppvekstvilkår gjennom satsing på utvikling av tiltak og tilbud knytta til begrepet “Barnebyen Finnsnes”.

For kommuneorganisasjonen er visjonen

“Lenvik til tjeneste”

Å arbeide for å nærme seg en visjon innebærer at det må fokuseres ekstra på noen områder innenfor samfunnsutviklinga. I Lenvik skal fokus rettes mot områdene

- oppvekstvilkår og - miljø: “Barnebyen Finnsnes”*
- kunnskaps- og kompetansebygging*
- næringsutvikling*
- kommunikasjon*
- byutvikling*
- bygdeutvikling*

Formålet med kommuneplanen er å

- beskrive mål for hvordan vi ønsker kommunen og lokalsamfunnene i framtida.
- beskrive og å ta tak i de viktigste utfordringene for Lenvik-samfunnet i en noe lengre tidsperiode.
- bruke planen som lokalpolitisk styringsredskap i samspill med nasjonale og regionale planer og bestemmelser, men med lokalt tilpassa strategier og tiltak.

Oppvekstvilkår og –miljø; ”Barnebyen Finnsnes”

Utfordringer

Å ”sikre” barnetallet i kommunen i et tidsperspektiv hvor prognosene viser synkende barnetall.

Å sikre tilflytting av barnefamilier.

Å sikre tilstrekkelig ressurser til å satse ut over lovpålagte oppgaver og minimumsstandarder innenfor barne- og ungdomssektoren.

Å sikre et tomte- og boligtilbud som ivaretar barns behov, trygghet og sikkerhet.

Å utvikle det substansielle innholdet i konseptet ”Barnebyen Finnsnes”

Hovedmålsettinger:

Oppvekstvilkårene for barn og unge skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Barn og unge skal gis muligheter til å vokse opp innenfor trygge sosiale og fysiske ”rammer”.

Barn og unge skal få muligheter til å utvikle sine talent, kreative egenskaper og interesser.

Folkehelseperspektivet skal legges til grunn for kommunens planlegging, engasjement, tiltak og tilbud. Forebyggende og helsefremmende tiltak og tilbud skal vektlegges.

Delmålsettinger:

Grunnskoletilbudet i kommunen skal videreutvikles i samsvar med hovedmålsettingene. Lenvik kommune skal være blant de fremste i landet m.h.t. kvalitet i grunnskolen.

Legge til rette for at alle som har behov for det eller ønsker det skal få et barnehage-tilbud.

Bidra til å utvikle entreprenørskapskultur hos barn og ungdom. Skolens rolle og betydning i den sammenheng skal utnyttes bedre.

Utvikle tilbud og arrangementer rundt begrepet ”ungdomskulturkommunen i Troms”.

Støtte lokale initiativ og tiltak innenfor barne- og ungdomstilbud og – tiltak.

Minimum 50% av tomtetilbudet for boligbygging skal være kommunalt i byområdet.

Utfordringer:

Å skape nødvendig byutvikling uten at det bidrar til motsetninger i andre deler av kommunen.

Å skape byutvikling i et avstandsmessig stort byområde og bysentrum.

Å få gjennomført nødvendige trafikale endringer i sentrum som grunnlag for ønsket sentrums-utvikling.

Å utvikle byen og tilbud i byen basert på universell utforming / "tilgjengelighet for alle"

Å skape forståelse for at byutvikling er et kollektivt ansvar, ikke bare et offentlig anliggende.

Å være lojal mot vedtatte planer, krav og bestemmelser for byutvikling i behandling av enkeltsaker.

Delmålsettinger:

Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som stimulerer til entreprenørånd i lokale lag og foreninger / utvikles, igangsettes og drives av "den tredje sektor" (frivillige lag og organisasjoner).

Utbygging / igangsetting av tilbud og tiltak basert på partnerskap skal prioriteres.

Finnsnes skal videreutvikles som servicesenter for næringslivet i Midt-Troms.

Kulturbasert næringsutvikling skal styrkes og videreutvikles.

Bidra til at opplevelses- og kulturtilbudet styrkes / utvikles for innbyggere i alle aldre og begge kjønn, herunder også gode møteplasser både utendørs og innendørs.

Styrke Finnsnes konkurransefortrinn som trafikk-knutepunkt mellom vei og sjø (og luftfart).

Hovedmålsettinger:

Oppvekstvilkårene for barn og unge skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Finnsnes strategiske betydning som regionsenter skal forsterkes og videreutvikles.

Finnsnes sentrum skal gjøres attraktivt ved at funksjoner og tilbud som naturlig hører hjemme der, etableres i sentrum.

Kommunedelplan Finnsnes sentrum skal revideres og en helhetlig og samordna kommunedelplan for hele byområdet skal utarbeides.

Kommunen skal ta / iverksette nødvendige "grep" for å få lagt om Rv. 86 gjennom Finnsnes sentrum.

Stimulere til / ivareta byggeskikk med sikte på god kvalitet på arkitektur og uterom. Bevisst bruk av plan- og bygningslovens muligheter, forskrifter, kommunes vedtekter osv. skal i den sammenheng være sentral.

Universell utforming skal være en premiss i planlegging, utforming av bygninger, veier, gater, plasser osv. Alle nye offentlige bygg og plasser skal ivareta krav til universell utforming.

Legge til rette for bruk av fjernvarme.

Etablere gangveg / -mulighet langs sjøen og sjøfronten fra Olderhamna til Gisundbrua.

Utvikle friluftslivsbaserte tilbud og tiltak for allmennheten i marka ovenfor Finnsnes.

Etablere ei natur- og kulturløype med universell utforming.

Utfordringer:

(Mange av utfordringene i bygdene er knyttet til andre satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel, ikke spesifikt til bygdeutvikling)

Å opprettholde bosetting og folketall i områder som er særlig utsatt m.h.t. endringer på grunn av nasjonale og globale trender innen økonomi og varehandel m.v.

Å opprettholde bosetting og folketall i ei tid hvor innbyggernes valg-muligheter er svært mange og hvor individuelle verdivalg betyr svært mye, også for valg av bosted.

Å fokusere på hva bygdesamfunnene har av gode levekårs-faktorer og hvordan disse kan videreutvikles.

Å sikre flest mulig og best mulig offentlige tilbud og tjenester innenfor områdene barn, unge og helse og omsorg.

Å sikre mulighetene for mulig framtidig areal- og naturressursbasert næringsaktivitet.

Hovedmålsettinger:

Oppvekstvilkårene for barn og unge skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at bygdene framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Bosettingsstrukturen og folketallet i de ulike delene av Lenvik skal opprettholdes.

Arealbruk og arealforvaltning skal fokusere på utbyggingsmuligheter der sektorinteressene ivaretas i rimelig grad og der dette ikke kommer i konflikt med mulig framtidig næringsutvikling basert på areal- og naturressurser.

Delmålsettinger

I størst mulig grad opprettholde et desentralisert tilbud innenfor barnehage, skole og omsorg.

Kommunens engasjement innenfor kultursektoren skal ha en desentralisert profil.

Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som stimulerer til entreprenørånd i lokale lag og foreninger og grendeutvalg / utvikles, igangsettes og drives av ”den tredje sektor (frivillige lag og organisasjoner) og av grendeutvalg.

Kommunen skal fokusere på tiltak og tilbud som er basert på lokale initiativ og som innebærer samarbeid mellom flere lokalsamfunn / bygder.

Kommunens ikke-fornybare ressurser må forvaltes slik at de i et langsiktig perspektiv blir til mest mulig nytte for lokalsamfunnene.

Kommuneplanens arealdel skal ferdigstilles og være gjenstand for rullering / revisjon i h.t. plan- og bygningsloven.

Det skal utarbeides kommunedelplaner for helhetlig lokalsamfunnsutvikling (både areal-, strategi- og på tiltaksnivå)

Kunnskaps- og kompetansebygging

Utfordringer

Sikre kompetent arbeidskraft i en situasjon hvor det på områder vil være underskudd på kompetanse- arbeidskraft.

Sikre Lenvik kommune kompetente medarbeidere for å ivareta lovpålagte og rettighetsbaserte oppgaver og for å ivareta kommunens rolle / oppgave som samfunnsutvikler.

Sikre utdanningstilbud i en situasjon hvor "kampen" om elever og studenter mellom utdannings- institusjonene blir stadig sterkere.

Sikre utdanningstilbud i en situasjon hvor stadig flere og ulike tilbud til utdanning marginaliseres i områder med begrenset elev- og studenttilgang.

Sikre de utdanningsinstitusjoner som er i kommunen.

Sikre at kompetansemiljø i kommunen (og regionen) får utviklings- og ekspansjons-muligheter.

Sikre næringslivets forståelse for og muligheter til å drive kompetansebygging.

Hovedmål:

Oppvekstvilkårene for barn og unge, også innenfor området kunnskaps- og kompetansebygging, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Lenvik skal være en attraktiv kunnskaps-og kompetansekommune.

Arbeide for at Lenvik har et bredt utdanningstilbud innenfor fagområder som har næringspotensial og som næringslivet etterspør (gjelder både på almennfaglig og yrkesfaglig nivå og høyskole- og universitetsnivå).

Delmål:

Bidra til å sikre innbyggernes muligheter til "livslang læring"

Være en aktiv samarbeidspartner for utdannings-aktørene overfor besluttende og bevilgende myndigheter.

Arbeide for, i samarbeid med de videregående skolene i kommunen om å møte behovene innenfor samfunnsliv og næringsliv, m.h.t. fagtilbud m.v.

Øke antall praksisplasser knyttet til utdanning og lærlingeplasser.

Bidra til realisering og videreutvikling av de kunnskaps- og kompetansetilbud og – institusjoner kommunen er medeier i.

Fokusere på kompetansekrevende virksomheter i etableringssammenheng.

Drive målretta informasjonsarbeid om tilbud og muligheter i Lenvik kommune m.h.t. kunnskaps- og kompetanseutvikling og etableringsmuligheter på bakgrunn av kunnskap- og kompetanse som ressurs.

Næringsutvikling

Utfordringer:

Å sikre tilstrekkelig kompetansearbeidskraft vil på mange områder bli avgjørende.

Å sikre sysselsettinga innenfor deler av offentlige virksomhet og øke den på områder basert på statlige og regionale etableringer og krav /behov.

Å sikre den store andelen sysselsatte innenfor primær- og sekundærnæringene på Nord-Senja og i Bjorelvnes-Kårvikområdet.

Å sikre arealer og naturressurser som grunnlag for mulig framtidig næringsutvikling i et lengre tidsperspektiv.

Å etablere infrastruktur som grunnlag for industrirelatert og "tyngre" næringsetableringer i "knutepunktsonråder" som næringslivet ønsker å etablere seg i.

Å skape interesse for og legge til rette for ulike kombinasjoner av virksomhet som grunnlag for ei samla inntekt (mangesysleri)

Å skape forståelse og aksept for at kultur og fritidsbasert virksomhet betraktes som områder med stort næringsutviklingspotensial.

Å etablere mer spesifikke kommunale strategier for næringsutvikling. (næringsplan)

(Det er mange utfordringer også innen de andre satsingsområdene som vil ha stor betydning for næringsutviklinga, eks.vis kommunikasjon og kunnskaps- og kompetansebygging)

Hovedmålsettinger

Oppvekstvilkårene for barn og unge, også innenfor næringsutvikling, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Det skal utvikles stabile og forutsigbare rammer for næringsliv og næringslivsutvikling i kommunen.

Det skal utvikles god infrastruktur som bidrar til å styrke den regionale rollen og regionsenteret innenfor områdene næring og næringsutvikling, kunnskaps- og kompetanseutvikling, offentlige tjenester, helse, kultur osv.

Det skal utvikles gode tilbud innenfor tjenesteyting, utdanning, aktivitets- og opplevelsesbaserte tilbud som gjør kommunen attraktiv for bedrifter og folk å etablere seg i og bo i.

Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling.

Delmålsettinger:

I forbindelse med utarbeidelse av handlingsplan for næringsutvikling skal det utarbeides et eget scenario for olje- og gassrelatert virksomhet i havområdene utenfor olje- og gassrelatert virksomhet i områdene utenfor Lofoten / Vesterålen og Troms (Nordland VII og Troms II)

I arealplansammenheng skal det utarbeides nødvendige analyser om behov for egnede arealer for mulig landbasert olje / gassvirksomhet.

Etablere faste og fungerende samarbeidsfora mellom kommunen og næringsliv.

Energibaserte arbeidsplasser skal videreføres

Tilrettelegging for produksjon og bruk av lokalt produsert energi.

Næringsutvikling

Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til fiskeri og havbruk – herunder sikre nødvendige areal på landsiden.

Opprettholde og videreutvikle næringsaktivitet knytta til areal- og naturressurser (på landsida) – herunder ”nisjeproduksjon” basert på lokale råvarer og lokale tilbud.

Skape nye arbeidsplasser innenfor reiseliv.

Øke antall offentlige arbeidsplasser innenfor statlig og regional forvaltning, tilsyn osv.

Videreutvikle Finnsnes som senter for handel og service.

Utvikle Finnsnes som regionalt senter innenfor helse- og rehabilitering, herunder forebyggende helse.

Styrke samspillet mellom kultur og næring

Kulturbasert næringsutvikling skal styrkes og videreutvikles.

Utvikle samarbeidsrelasjonene mellom kommunen og privat næringsliv.

Utfordringer

Å utvikle strategiske grep for å sikre gjennomføring av store kommunikasjons-utbygginger på og langs riks- og fylkesvegnettet.

Å sikre et systematisk kommunalt trafikksikkerhetsarbeid.

Å utvikle et knutepunkt for gods- og varetransport.

Å utvikle et knutepunkt for persontransport og –reiser i Finnsnes sentrum.

Å sikre / delta i nødvendige allianser for å være i front m.h.t. digital kommunikasjonsutvikling.

Å utvikle et profesjonelt informasjons- og kommunikasjonsapparat i Lenvik kommune.

Hovemålsettinger:

Oppvekstvilkårene for barn og unge, også innenfor området kommunikasjon, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Ivareta miljø- og sikkerhetsaspektet innenfor veg- og trafikkområdet. (Trafikksikkerhet og –miljø er et overordna prinsipp for all planlegging, tiltak og utbygginger)

Gjøre avstanden mellom innbyggerne, politikere og kommunen som administrativ enhet bedre ved å framstå som en åpen, positiv og dynamisk kommune; både innad og utad

Opprettholde og styrke kommunens stilling som kommunikasjonsknutepunkt.

Delmålsettinger:

Utarbeide kommunal trafikksikkerhetsplan og revidere / rullere den årlig.

Iverksette mindre trafikksikkerhetsrelaterte tiltak i kommunal regi, uavhengig av regionale og statlige bevilgninger.

Utvikle strategi for gjennomføring av Lenvik-pakken.

Samordne gods- og varetransporten for å oppnå best mulig synergi- og logistikk-effekter.

Styrke Finnsnes rolle som kommunikasjonsknutepunkt ved å samle ulike tilbud innenfor personbefordring mest mulig.

Profesjonalisere kommunens informasjons- og kommunikasjonskompetanse.

Utvikle fora og system for dialog med og innformasjonsinnhenting fra innbyggere, næringsliv osv.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Hovedmålsettinger:

Lenvik kommune skal ha høy samfunnssikkerhet og beredskap og være en trygg og god kommune å bo, arbeide og oppholde seg i.

Beredskapsarbeidet skal utvikles til å handle om et vidt spekter av krise-, katastrofe- og krigssituasjoner.

Delmålsettinger:

Etablere faste rutiner for utarbeidelse og så ajourføring av en ROS-analyse for kommunen.

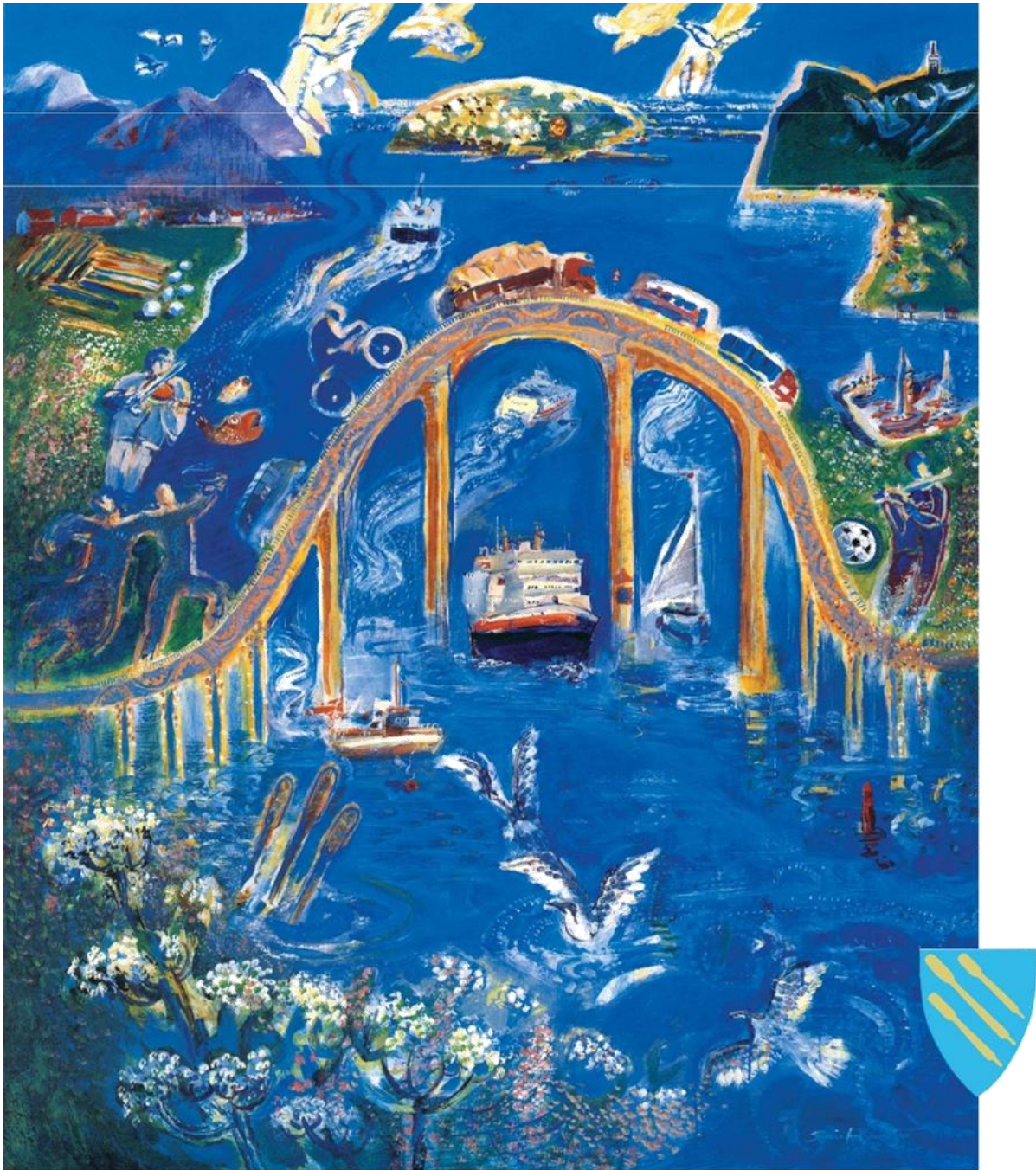
Utarbeide beredskapsplaner for de områder som ennå ikke har slike.

Sikre faste rutiner for oppdatering og ajourføring av beredskapsplaner, herunder også samordning av disse i den grad det er formålstjenlig.

Sikre at alle arealplaner og utbygginger har vært gjenstand for risikovurderinger før iverksetting.

Fullstendig kommuneplan med uttømmende tekstdel samt bakgrunnsinformasjon (folketall, bosetting, nærings- og sysselsettingsdata og framtidspildet "Lenvik 2018" er tilgjengelig i både papirform og digital form. Materialet kan fås ved henvendelse til:

Lenvik kommune,
kundetorget.
Rådhusveien 12, 9306
Finnsnes
Tlf. 77871000
E-post:
post@lenvik.kommune.no

Næringskraftig og sterk

NÆRINGSPLAN FOR LENVIK
KOMMUNE 2008-2012

Innholdsfortegnelse

Lenvik kommune – næringskraftig og sterk!	3
Visjon for Lenvik kommune	3
Hovedmålsetting for næringslivssatsing i kommuneplanens samfunnsdel	3
Mål	4
Satsingsområder	4
Status 2008	4
LENVIK KOMMUNE – HOVEDSATSINGSOMRÅDER	5
Innledning	5
• Havets arbeidsplasser – Senja som fiskeriregion	5
• Energi og miljø	7
• Reiseliv og kulturnæringer	8
• Landbruk	9
• Kunnskapsnæringer	10
• Handels- og regionsenteret Finnsnes	11
• Næringsareal, infrastruktur og næringsfond	12
• Transportnæring	12
• Levende bygder i Lenvik	12
• Offentlige arbeidsplasser	13
• Andre områder med potensial for utvikling	14
Vedlegg: Fiskestatistikk Lenvik 2008 (kilde: Fiskeridirektoratet)	15
Statistikk for Berg, Lenvik og Torsken (kilde: Råfisklaget)	15

Næringsplanen for Lenvik kommune tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel.

...”Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling.”

Hovedmål og delmål i kommuneplanen er grunnlaget for denne næringsplanen

Visst er det mulig å få det til i ei lita bygd. Akkurat det er Rita Myrvang og de andre på Hamco Bygg i Rossfjord et godt eksempel på. Foto: Helge Nitteberg, Nordlys

Kommuner som er åpne for kreativitet, toleranse og mangfoldighet er de

- ⊕ kompetanseoppbygging
- ⊕ næringsutvikling
- ⊕ kommunikasjon
- ⊕ byutvikling
- ⊕ bygdeutvikling

Lenvik kommune – næringskraftig og sterk!

Lenvik kommune er en del av regionen Midt-Troms i Nord-Norge, med byen Finnsnes som regionsenter. Regionen er en av de tyngste eksportregionene i Norge på fisk og fiskevarer.

Landbruksproduksjon har betydelig regional betydning for området. Våre nære farvann inneholder noen av de antatt mest attraktive områdene med hensyn til fremtidig olje- og gassvirksomhet.

Kommunen har et mangfoldig næringsliv fordelt over mange bransjer. Kommunen har kraftkrevende industri, med et stort potensial for alternativ utnyttelse og gjenvinning av energi. Kommunen har livskraftige bygder og tettsteder med innbyggere som har kompetanse og kraft til å gjennomføre omfattende oppgaver i sine samfunn. Med et flott naturgitt landskap i bunn, har vi det beste utgangspunkt for utvikling av en kraftfull reiselivsnæring.

Samtidig står vi overfor store utfordringer – og muligheter.

Erfaring viser at regioner og næringer som ikke er kontinuerlig opptatt av forskning og innovasjon vil stagnere. Kommuner som er åpne for kreativitet, toleranse og mangfoldighet er de mest attraktive. For å lykkes må kommunens næringsliv, kunnskapsmiljøer og offentlig sektor samhandle tett og tillitsfullt.

Visjon for Lenvik kommune

Lenvik kommunes visjon er: *”Sammen skaper vi tiltak og trivsel”.*

I planen er det fokusert på følgende områder innenfor samfunnsutvikling:

- ⊕ oppvekstvilkår og oppvekstmiljø - Barnebyen Finnsnes
- ⊕ kunnskaps - og

Hovedmålsetting for næringslivssatsing i kommuneplanens samfunnsdel

”Oppvekstvilkårene for barn og unge, også innenfor næringsutvikling, skal bedres på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og byens eksisterende befolkning.

Det skal utvikles stabile og forutsigbare rammer for næringsliv og næringslivsutvikling i kommunen. Det skal utvikles god infrastruktur som bidrar til å styrke den regionale rollen og regionsenteret innenfor områdene næring og næringsutvikling, kunnskaps- og kompetanseutvikling, offentlige tjenester, helse, kultur.

Det skal utvikles gode tilbud innenfor tjenesteyting, utdanning, aktivitets- og opplevelsesbaserte tilbud som gjør kommunen attraktiv for bedrifter og folk å etablere seg i og bo i.

Utarbeide en egen handlingsplan for næringsutvikling.”

Lenvik kommune skal frem til 2012 vokse innenfor de næringsområder hvor vi allerede har vår styrke..

Mål

Lenvik kommune skal frem til 2012 vokse innenfor de næringsområder hvor vi allerede har vår styrke, og disse områdene skal utvikles videre. I tillegg skal vi bidra til utvikling av nye kunnskapsbaserte næringer. Dette gjøres i et nært samspill mellom kommune og næringsliv.

Lenvik kommune skal framstå som en JA-kommune for næringslivet. Forespørsler fra næringslivet skal behandles raskt og effektivt av den politiske og administrative ledelsen i kommunen. Lenvik kommune skal arbeide aktivt for å legge til rette for nye næringsetableringer i hele kommunen.

Satsingsområder

Lenvik kommunes satsingsområder i perioden er:

- ⊕ Fiskeri og havbruk
- ⊕ Energi og miljø
- ⊕ Reiseliv og kulturnæringer
- ⊕ Landbruk
- ⊕ Kompetansenæringer
- ⊕ I tillegg vil Lenvik kommune legge til rette for gründersatsing, videreutvikling av Finnsnes som handels- og regionsenter og levende bygder i distrikts-Lenvik.

Status 2008

Styrke

- ⊕ Sterkt handels- og regionsenter
- ⊕ Lokalt eierskap i næringslivet
- ⊕ Kompetansemiljøer innen ferrosilisiumproduksjon, fiskeri, fiskeindustri, havbruk, reiseliv, landbruk og næringsmiddelproduksjon i tilknytning til landbruk
- ⊕ Senja Næringshage
- ⊕ Ungdommens kulturmonstring (UKM)

Svakheter

- ⊕ Få næringsstomter tilgjengelig i kommunen
- ⊕ Mangler en sterk motor innen FoU, et tyngre høgskolemiljø og kunnskapsmiljø knyttet til slike institusjoner
- ⊕ Ikke tilfredsstillende trafikale forhold i og rundt Finnsnes sentrum

Muligheter

- Institusjon for høyere utdanning og forskermiljø - Kunnskapsparken
- Store energiressurser som kan gjenvinnes
- Utvikling av samspill mellom kultur- og opplevelsesnæringene
- Stort potensial innen reiseliv
- Videreutvikling av samarbeidet mellom Senja Næringshage, kommunen og næringslivet, samt et aktivt og engasjert næringsliv
- Samhandling mellom foreninger og næringsaktører
- Tettere samarbeid med nabokommunene
- Leveranser og aktivitet som følge av en mulig fremtidig olje- og gassvirksomhet utenfor Senja

Trusler

- Innarbeidede strukturer innen utdanning, forskning og veiledning

Tall for 2006

- ⊕ 2100 registrerte selskaper i Lenvik kommune med totalt ca 3,8 mrd i omsetning
- ⊕ 70 selskaper med omsetning over 10 mill. kr
- ⊕ 21 selskaper med over 50 ansatte

(Kilde: Brønnøysundregistrene)

vanskeliggjør
oppbygging av slike
tilbud i Lenvik

- Kapasitetsmangel med hensyn til reguleringsplanlegging
- For lave rammer til vedlikehold av vei
- Rekruttering – kamp om arbeidskraft
- Manglende aksept for Finnsnes som regionsenter på nivå 2, sammen med Harstad
- Usikkerhet rundt flyrutetilbudet ved Bardufoss lufthavn og reduksjoner i hurtigbåttilbudet

LENVIK KOMMUNE - SATSINGSOMRÅDER

Innledning

Lenvik kommune erkjenner at rekruttering er grunnlaget for all næringsutvikling, og at oppvekstvilkår er "det moderne Norges" viktigste rekrutteringsvirkemiddel. Det er derfor viktig at Lenvik kommune, sammen med kommunene i Midt-Troms, framstår som et attraktivt område å bo i og flytte til.

Det er en klar sammenheng mellom tilgangen på attraktive arbeidsplasser og rekruttering, og det er derfor av avgjørende betydning at disse ses i sammenheng. Satsing på gründere og tilrettelegging for kreativ satsing har stor betydning for å skape positiv utvikling, og Lenvik kommune vil derfor legge vekt på dette i arbeidet med næringsutvikling.

Det er viktig at kommunen ser næringsplanen i et større perspektiv og i lys av områder som for tiden har stor regional, nasjonal og internasjonal oppmerksomhet. Dette gjelder særlig økt fokus på nordområdene og den globale oppmerksomheten rundt miljøspørsmål. I forbindelse med nordområdene er det særlig olje- og gassressursene i Barentshavet som har stor oppmerksomhet. I tillegg er fiskeri og forsvars- og sikkerhetspolitikk viktige områder for utforming av nordområdepolitikk. Våre nære havområder omfatter rike fiskeriresurser, og sokkelen antas å inneholde betydelige mengder olje og gass. Forholdet til utnyttning av disse viktige ressursene vil være viktig for videre utvikling i Lenvik og i Midt-Troms.

Globalt er det et økende fokus på miljø og klimautfordringer, der også kommunene blir utfordret til å iverksette konkrete tiltak. Lenvik kommune er av regjeringen utpekt som "Grønn energikommune", og dette innebærer at kommunen har forpliktelser innenfor dette området. Det økte fokuset på nordområdene og miljø er derfor en viktig del av bakteppet for næringsplanen.

1. Havets arbeidsplasser – Senja som fiskeriregion

Lenvik kommune har mange arbeidsplasser tilknyttet fiske, oppdrett og fiskeriaktivitet på land. Det er derfor viktig at kommunen har oppmerksomhet på utfordringer knyttet til dette området.

Lenvik har per mai 2008 141 merkeregistrerte fartøy, derav 58 fartøy med én eller flere deltakeradganger og/eller konsesjoner. Antall fiskere registrert på blad B (hovedyrke) er 188, og antall fiskere registrert på blad A (biyrke/pensjonerte fiskere) er 50.

Det er gitt en rekke akvakulturtillatelser i kommunen, og disse er beskrevet i et eget vedlegg til næringsplanen.

Fisken biter som aldri før. Torfinn Tøllefsen på Husøy viser fram dagens fangst.

Foto: Jørn Resvoll

Fiskeindustriens lokalisering i kommunen er et fortrinn i råstoffmarkedet, med sentrale fiskefelt rett utenfor Senja. Fiskeriministeren signaliserte under Husøydagan 2007 at det er regjeringens mål å bruke forskjellige virkemidler

til å ta vare på de kvalitetsfortrinn som ligger i at fiskeindustrien er lokalisert nært fiskefeltene, samt at fiskeressursene er tilgjengelig for landføring av fersk fisk.

Lenvik kommune har flere lokaliteter for oppdrett av fisk. Det er et ønske fra kommunen om videre satsing på foredling av oppdrettsfisk.

Innsatsområder:

- Satsing på rekruttering av ungdom og valg av fiskeri som framtidig yrke. Dette gjøres i samarbeid mellom

skole og næringsliv, næringsorganisasjonene og fylkeskommunen. Det er viktig med samhandling mellom skole og næring, fra grunnskole, videregående skole og høyskole.

- Lenvik kommune vil understreke betydningen av et sterkt blå/grønt miljø ved Senja videregående skole. Senja vgs må arbeide aktivt for å sikre rekruttering til skolen, samt bidra med rekruttering til fiskerinæringa.

- Kommunen må ha oppmerksomhet på rammebetingelser for fiskerinæringa både på

Stella Polaris i Kårvikhamn har lang erfaring innen rekeproduksjon. På sjø og land. Der er viktig at kommunen i en av de sterkeste fiskeriregionene i landet engasjerer bildet administrerende direktør Semming Semmingsen. Foto: Jørn Resvoll

seg i rammebetingelsene for fiskeri og havbruksnæringa. "Husøydagan" er en viktig arena for å sette fiskerinæringens rammebetingelser på dagsorden.

- Kommunen skal vie stor oppmerksomhet på rammebetingelser for rekeproduksjon i området.
- Kystsoneplanen for kommunen skal ferdigstilles i perioden. Lenvik kommune skal i likhet med Troms fylkeskommune arbeide for å redusere areal som flaskehals for videre utvikling av oppdrettsnæringa.
- Lenvik kommune skal være en aktiv samarbeidspartner for fiskeindustrien i forbindelse med planarbeid.
- Kommunen skal videreføre ordningen med primærnæringsfond, og fondet søkes tilført ny kapital for utlån.
- Lenvik kommune skal være tilgjengelig og behjelpelig som diskusjonspartner og "døråpner" inn til virkemiddelapparatet.
- Styrking av infrastruktur

Lenvik kommune skal jobbe for at rammevilkårene for industrien styrkes, og vil arbeide for å sikre at veier til fiskeværene på Senja holder kvalitet som tilsier minimum 10 tonn akseltrykk. Dette gjøres med bidrag fra regionalt og nasjonalt nivå. Det vises i denne sammenheng til vedtak i fylkestinget i sak 15/08 forslag til nasjonal transportplan – høringsvar Toms fylkeskommune: "Troms fylkesting ber om at det iverksettes en nordområdesatsing med utgangspunkt i ferskfiskstrategi som utløser et infrastrukturprogram der sjømatregionene i Troms inngår i et helhetlig logistikkprogram som knyttes opp mot veg, bane, luft og sjø for hurtig og sikkert å nå de internasjonale markedene. Et slikt infrastrukturprogram må ivaretas med konkrete bevilgninger."

Lenvik kommune skal jobbe videre med å legge forholdene til rette for liggekaier og infrastruktur for fiskere for kystflåten, med bidrag fra regionalt nivå.

Lenvik kommune skal fortsatt ha fokus på industrikaier for fiskeindustrien i kommunen.
Dette gjøres med bidrag fra regionalt nivå.

□ Fremme begrepet "Senja som fiskeriregion"

Samarbeid med de andre kommunene på Senja om saker som har felles betydning for fiskeri og havbruksnæringen

Utrede muligheten for å bedre fasilitetene på land for fremmedflåten. Vandringmønsteret for torsken er muligens i ferd med å endre seg. En større andel av torsk fiskes utenfor Senja i stedet for Lofoten/Vesterålen og bringes til anlegg på Senja. Fasiliteter for fiskere må ses i sammenheng med økning av kapasitet til bruk i reiselivsnæringen.

2. Energi og miljø

Lenvik kommune erkjenner at fremtidens næringsliv må være basert på en bærekraftig utnyttelse av de tilgjengelige ressurser – både på land, i geologiske strukturer, på havet og på og i havbunnen. Dette innebærer at fremtidig satsing på næringsutvikling i kommunens regi bør underlegges miljøkrav.

Finnfjord er en av Europas ledende produsenter av ferrosilisium. Foto: Finnfjord AS/Industriformål.

I Lenvik kommune er det et stort potensial for gjenvinning av svært store mengder energi i kommunen, og dette kan legge grunnlaget for framtidig næringsutvikling i området.

Finnfjord AS forbruker ca. 2,2 TWH pr år (tilsvarende ca 3,5 Altakraftverk) med en effektivitetsutnyttelse på ca 30%. Potensialet for gjenvinning er ca 1 TWH. Med bakgrunn i dette ønsker Lenvik kommune i samarbeid med næringsaktørene å se på muligheter for utnyttelse av denne energien til

Regjeringen og KS inngikk i mai 2007 en samarbeidsavtale om "Grønne energikommuner". Totalt er omlag 20 kommuner organisert i et nettverk, der Lenvik kommune er en av disse. De "Grønne energikommunene" skal lage energi- og klimaplaner, arbeide med fornybar energiproduksjon, samt energieffektivisering og reduksjon av klimautslipp. Gjennom ENOVA kan kommunene søke støtte til planlegging og gode miljøvennlige energiløsninger. Lenvik kommune ønsker i denne planen å fokusere på de næringsmessige effektene av "Grønn kommune"-satsingen.

Innsatsområder:

- Etablering av et kompetansesenter for miljø og energi i kommunen, med vekt på energigjenvinning, med bidrag fra regionalt nivå. Denne satsingen ses i sammenheng med energi- og industrisatsingen ved Finnfjord AS og Senja Avfall AS. Kommunen vil legge til rette for industriutvikling i denne sammenheng.
- Lenvik kommune skal vie stor oppmerksomhet på rammebetingelsene for ferrosilisiumindustrien i kommunen.
- Støtte "Energidagan" i Rossfjord som arena for energisatsing.
- Legge til rette for å redusere energiforbruket både i kommunale og private bygg, samt boliger ved å være med på en satsing for å bygge ut et nett for fjernvarme fra Senja Avfall AS og eventuelt Finnfjord AS.

3. Reiseliv og kulturnæringer

Lenvik kommune ønsker å være offensiv i satsningen på reiseliv, og kommunen vil være en aktiv medspiller til nye og etablerte næringsaktører som ønsker å satse på reiseliv. Sentral i kommunens reiselivssatsning er Troms Reiseliv.

Det er et stort potensiale for kulturnæringer i Lenvik kommune i forbindelse med den nasjonale og regionale satsingen innenfor dette området, basert på de utviklingsmiljø som finnes i Lenvik. Kommunen er opptatt av å legge til rette for en videre utvikling innenfor dette området. I tillegg er kommunen opptatt å se det regionale perspektivet innenfor både reiseliv og kulturbaserte næringer.

Tom Rune Eliseussen og Elin Byberg i "Torskelandsbyen Gisundhavn". Foto: Torgeir Bråthen, Nordlys

Innsatsområder:

- Lenvik kommune vil bidra til at "Torskelandsbyen Gisundhavn" blir en viktig drivkraft for reiselivet i regionen.
- Sentralt i kommunens reiselivssatsning er Troms Reiseliv, og kommunen vil fortsatt gi økonomisk støtte til selskapet. Sett i lys av sentrale politikeres lovnader om økt reiselivssatsning i nord, forutsettes det at Troms Reiseliv skal være et strategisk hjelpemiddel for å få dette realisert. Kommunen vil søke å fortsette/øke samhandlingen med Troms Reiseliv i forbindelse med blant annet kultur, reiseliv og profilering, lokalprodusert mat, samt prosjekter som kan bidra til helårlig virksomhet innen reiselivet.
- Kommunen vil være en aktiv støttespiller, og bidra til at prosjektet Reismål Senja blir en vellykket satsing.
- Lenvik kommune vil medvirke til at det gis større fokus på museum som næring og mulighetene for kobling mot reiselivet.
- Hurtigbåtterminalen er den viktigste "porten" for kollektiv reisende inn til kommunen og Senjaregionen, og denne må fremstå og brukes på en best mulig måte i promoteringen av kommune og region. Det forutsettes at fylkeskommunen som eier tar sin naturlige del av ansvaret for aktivitet i bygget. Lenvik kommune vil i samarbeid med fylkeskommunen legge til rette for at det finnes et godt tilbud til reisende i bygget, med hensyn til informasjon, servering og kulturarrangementer.

Hurtigbåtterminalen på Finnsnes. Foto: Roger Skog

- Lenvik kommune vil medvirke til arenabygging for kulturbasert næring og kulturnæringer; kulturhuset, terminalbygget, hoteller, Ungdommens hus/Ørneheimen og det regionale senteret for kunst og kultur på Vesterfjell, Senja Art.

- Satsing på infrastruktur: Senjafergene må sikres stabil drift og utvidelse av sesongen vår og høst. Dette gjøres med bidrag fra regionalt og nasjonalt nivå. Lenvik kommune ønsker en utredning av potensialet for helårs drift.

- Etablering av en egen produsent/"festivalkoordinatør" knyttet opp mot Finnsnes i Fest, Arvid Hanssen-festivalen, Finnsnes Næringsforum og kulturhuset Finnsnes. Festivalkoordinatøren skal

nedvirke til å utvikle festivalene i ønsket retning. Det forutsettes at næringslivet bidrar økonomisk til en slik satsing.

- Legge til rette for utviklingsmuligheter innenfor kulturnæringer basert på de kulturbaserte prosjektene i regi av Ungdommens kulturmønstring (UKM).
- Lenvik kommune ønsker å medvirke til at et fylkeskultursenter for barn og unge etableres i kommunen med bidrag fra regionalt nivå.
- Lenvik kommune ønsker å medvirke til at "Finnsnes i Fest" utvikles til å bli en barne- og ungdomsfestival.

Fra UKM Foto: Sikring Roger av Skoget festivalområde i Finnsnes sentrum. Arealet skal være egnet for større og mindre arrangement og varigheten skal garanteres gjennom en godkjent reguleringsplan.

4. Landbruk

Jordbruket i Lenvik kommune står i følge Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF 2005) for en verdiskapning på 12,7 mill kr med 85 årsverk og med en omsetning på 33 mill kr. Av de 85 årsverkene i jordbruket i Lenvik, avledes det 38 årsverk i andre næringer. Disse står for en beregnet omsetning på 22 mill kr.

Lenvik kommune ønsker et samarbeid med næringen for å få en positiv og best mulig utnyttelse av de produktive arealene, beitebruk, landskapspleie, turisme, rovdyrforvaltning m.v., der målet er å øke

sysselsetting og verdiskapning med minst 10 % i perioden.

Innsatsområder:

- Strategi for å opprettholde/øke kjøttproduksjonen, sett i forhold til Norturas produksjonsanlegg i Målselv, i samarbeid med næringen og nabokommunene.
- Oppmerksomhet mot Norturas egglysningsanlegg og de andre foredlingsanleggene på Silsand, og i samarbeid med aktørene se på muligheten av nye næringsetableringer i tilknytning til

Like ved disse Sandbakken Herunder kapell økning på Senja ligger av potet-gården til grønnkapspro
Kjersti og Helene Pedersen. Foto: Jørn Resvoll
tvingstrene duksjon, mulig blå/grønn samhandling med
tanke på økologisk landbruk.

- Kommunen ønsker samarbeid med næringsutøvere i reindriftsnæringen, med tanke på næringsutvikling.
- Lenvik kommune vil ovenfor fylkeskommunen understreke viktigheten av videre satsing på Senja videregående skole for å sikre rekruttering og kompetansebygging til fiskeri og landbruk i kommunen/regionen. I tillegg vil kommunen utfordre skolen på de områder som er viktig for Lenvik og regionen vedrørende landbruk.

- Kommunen vil gjennom arealplanlegging sikre arealer for jordbruks- og skogproduksjon og utnyttelse av beiteressurser.
- Kommunen vil være en aktiv medspiller for generasjonsskifter i landbruket. Kommunen vil bidra til å utvikle de fortrinn som foreligger for husdyrproduksjon og planteproduksjon, inkludert et særlig fokus på økologisk landbruk.

- Kommunen vil i samarbeid med våre nabokommuner, fylkesmannen og fylkeskommunen arbeide for økt avvirking, inkludert flisvirke i samarbeid med Allskog/andre og skogsentreprenører. Dette sett i sammenheng med satsingen rundt Midt Troms Treindustri i Sørreisa.
- Bidra til bygging av skogsveier for å bedre tilgjengelighet til skogen, samt sikre avvirking og lette gjennomføringen av kvalitetsfremmende tiltak i skogen. Gjennomføres med bidrag fra regionalt nivå.

I 2007 lanserte Bidra produsentorganisasjonen tilveiledning/oppfølging "Ottar" Gulløye" av skogeiere/andre med sikte på utnyttelse av treråstoffet, kvalitetsfremmende tiltak som planting, skogkultur og kvisting av skogen. Gjennomføres med bidrag fra regionalt nivå.

5. Kunnskapsnæringer

Kompetanse står i stigende grad sentralt som samfunnsøkonomisk vekstfaktor, samtidig som utviklingen av kompetansesamfunnet gir nye konkurransemessige utfordringer.

Framveksten av et voksende kunnskapsdrevet næringsliv gir de regioner som evner å ligge i front av denne utviklingen store konkurransemessige fortrinn. Lenvik kommune vil legge til rette for utvikling av kunnskapsnæringer for framtidens næringsliv.

Innsatsområder:

- Etablering av Kunnskapsparken som et fyrtårn i kommunen i egnede lokaler for dagens og framtidens kompetansebygging og kompetansearbeidsplasser. Dette gjøres med bidrag fra regionalt nivå.
- Lenvik kommune vil støtte opp om Studiesenteret, og legge til grunn en stadig utvikling av studietilbudet.
- Lenvik kommune vil fortsette å satse på Senja Næringshage som et bidrag til gründere i Senja Næringshage samler en rekke bedrifter i Finnsnes- området. Christel Nyheim (i midten foran) driver bedriften ID Design, etableringen mens Lars Kristoffersen avnytte (bak kunnskapsbaserte til venstre) sentral virksomheter inkubator bedriften. Dette Nordgjøres-Norsk med Teknologibidrag AS. Ellers fra SIVA på bildet: og Gro regionalt Lamark, nivå daglig leder i Senja Næringshage (foran til venstre) og nærings sjef Irene Lange Nordahl, næringskonsulent Odd Egil Nilsen og ordfører Martin Ness. Foto: Jørn Resvoll
- Lenvik kommune ønsker å få et sterkt kompetansemiljø som arbeider i samme retning for kompetansesatsing i regionen. Lenvik kommune vil bidra til å gjøre de miljøene som finnes så sterke som mulig, og ønsker på sikt at Senja Næringshage og Kunnskapsparken samlokaliseres.
- For å legge til rette for framtidig næringsutvikling vil Lenvik kommune satse på realfag og entreprenørskap i skolen, samt et tettere samarbeid mellom skole og næringsliv. Lenvik kommune vil ta initiativ til et samarbeid

mellom grunnskole og de videregående skolene i kommunen for et nærmere samarbeid på disse områdene. Som grunnlag for denne satsingen er etablerte realfagsprosjekt i kommunen, og satsing på elev- og ungdomsbedrifter.

6. Handels- og regionsenteret Finnsnes

Lenvik kommune med Finnsnes som regionsenter kan tilby et svært variert handels- og servicetilbud med et handelsomland på cirka 35.000 innbyggere. I tillegg til daglige anløp av hurtigruta og en økt satsing innenfor reiseliv. Tilgangen til et variert handels- og servicetilbud, i tillegg til velutviklede transport- og logistikk-løsninger, gir regionen lokaliseringsfortrinn som gjør oss attraktiv for både besøkende og nyetableringer innen handel og service.

Siden etableringen av Amfi Finnsnes for to år siden har en opplevd en endring i sentrumbildet, samt en økning i antall som legger handleturen til Finnsnes.

Finnsnes har styrket sin posisjon i forhold til Tromsø og Harstad ved et styrket handels- og servicetilbud. Det ligger et stort potensial i å utvikle Finnsnes som handelssenter, ved å skape attraktivitet for

Senterleder Stig Bergheim (til høyre) og et knippe av medarbeiderne ved de ulike butikkene på Amfi Finnsnes. Foto: Jørn Resvoll

nyetableringer og ved å tilrettelegge i sentrum for de besøkende med tanke på parkering, trafikk, utsmykking, grønne arealer og gågate.

I forbindelse med logistikk og infrastruktur i senterstrategien slår fylkesplanen for 2008-2009 fast at *"Det må også satses på å utvikle Finnsnes som bykonsept..."*. Lenvik kommune vil følge dette opp overfor fylkeskommunen.

Byutvikling er et eget satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel. Realisering av tiltak i tilknytning til målsettinger i samfunnsdelen er svært viktig for utviklinga av regionsenteret, også som handelssenter.

Etableringen av Barnebyen Finnsnes skal bedre oppvekstvilkårene for barn og unge på en så helhetlig og gjennomgripende måte at byen framstår med en klar og tydelig oppvekstprofil. Denne profilen skal gi økt attraktivitet for jobbsøkere, etablerere, tilreisende og selvsagt byens eksisterende innbyggere.

Innsatsområder:

- Gjennomføring av miljøprioritert gjennomkjøring / gågate med bidra fra regionalt nivå.
- Gjennomføring av en helhetlig kommunedelplan og reguleringsplan for Finnsnes / Silsand
- Implementering av næringsretta tiltak i prosjektet "Barnebyen Finnsnes"

8. Næringsareal, infrastruktur og næringsfond

Tilgang på næringsareal er en viktig forutsetning for næringsutvikling, og Lenvik kommune vil sikre at attraktive næringsareal er tilgjengelig for næringsetableringer. En stor andel av kommunens næringsareal er per i dag bygget ut, og det er behov for å legge til rette for flere tilgjengelige næringsstomter i kommunen. Det vil i denne sammenheng være særlig aktuelt å se på utvidelse av de etablerte næringsarealene i Finnfjord og Botnhågen.

Øvrig infrastruktur som bredbånd, transport, havner og veinett er andre viktige faktorer for næringsutvikling som kommunen vil vie oppmerksomhet. I tillegg vil kommunen gjennom bruk av næringsfond legge til rette for næringsutvikling.

Innsatsområder:

- Lenvik kommune skal jobbe for at kommunen skal bli “gründerkommunen” i gründerfylket Troms. Dette innebærer en egen satsing på tilrettelegging for gründere, og sentrale tiltak er etablererkvelder, temakurs for etablerere og egne etablererareal/kontor med etablereroppfølgning. Denne satsingen gjøres i samarbeid med Senja Næringshage og Innovasjon Norge.
- Kommunen avsetter årlig egne midler til næringsutvikling, i tillegg til midlene fra staten via fylkeskommunen til kommunale næringsfond.
- Lenvik kommune vil etablere en egen næringspris, til en person eller bedrift, som har vist særlig mot til å utvikle en spennende ide til en levedyktig næringsvei.
- Lenvik kommune vil gjøre avklaringer om utvidelse av industriarealer i forbindelse med det pågående kommunale arealplanarbeidet. Med bakgrunn i arealplan, reguleringsplan og næringsplan vil kommunen systematisk erverve næringsareal.
- Det igangsettes et eget prosjekt for markedsføring av næringsarealene og Finnfjord havn.
- Kommunen skal fortsette arbeidet med å sikre tilgang til bredbånd for næringsliv og befolkning i Lenvik. Dette gjelder særlig for distriktene i Lenvik, der markedet viser liten vilje til utbygging av bredbånd på kommersiell basis.
- Hurtigbårutene til Tromsø og Harstad må opprettholdes på dagens nivå, og det må arbeides videre for å sikre gode flyforbindelser via Bardufoss lufthavn.

8. Transportnæring

Transportnæringen er en betydelig næring i Lenvik, og kommunen er vertskommune for virksomheten til Cominor AS, samt flere andre transportører. I tillegg er Nord-Norsk Trafikksenter etablert i kommunen. Lenvik kommune er opptatt av å legge til rette for videre utvikling for denne næringen, og vil vektlegge dette i arbeidet med næringsutvikling.

9. Levende bygder i Lenvik

Lenvik kommune ser at det er viktig å oppmuntre ”dugnadsånden” i kommunen. Kommunen har i dag 12 grendeutvalg som gjør en stor lokal innsats i bygdene på en rekke områder.

Lenvik kommune ønsker å utvikle samarbeidet med grendeutvalgene.

Fra Heimkomstdagan i Rossfjord. Foto: Rita Myrvang

Innsatsområder:

- Lenvik kommune vil bidra til at grendeutvalgene får en utvidet rolle i forbindelse med næringsutvikling og aktivitet i bygdene:
 - Grunnstønaden til grendeutvalgene videreføres. I tillegg videreføres ordningen med prosjektstøtte til ulike utviklingstiltak.
 - Grendeutvalgene kan være en

- sparringspartner for gründere i bygda
- Grendeutvalgene vedtar etablering av "fyrtårn" i bygdene, som for eksempel "Husøydagan"
 - Grendeutvalgene kan bidra til etablering av nettverkskreditt for etablerere

- Grendeutvalgene får en sterkere rolle i forbindelse med stedutviklingen i bygdene. Dette kan i praksis bety; tiltak mot "gjengroing", større påvirkningskraft når det gjelder hyttebygging i området og utforming av lokale tettsteder.
- Lokalbutikkene er viktig for å opprettholde bosettingen i bygdene, og kommunen skal gi støtte til de berettigede butikkene etter regelverket fra Troms fylkeskommune. Lenvik kommune deltar aktivt innenfor rammene av Merkur-programmet for styrking av lokalbutikkene.

11. Offentlige arbeidsplasser

I Fylkeplanen for 2008-2009, kap 2 senterstrategi, slås det fast at "Senterstrategien er et virkemiddel i arbeidet med å bevare et desentralisert bosettingsmønster. Strategien går ut på at en gjennom utvikling av livskraftige sentra skal arbeide for at arbeidsmarkedet og tilbudet av spesialiserte tjenester gir bedre valgmuligheter regionalt, enn det som ellers er mulig å få til i hver enkelt kommune. Dette skal gjøre fylket mer attraktivt for tilflyttere, samtidig som sentrene skal fungere som buffere mot flytting ut av distriktene/regionene og fylket."

I fylkesplanen står det videre at senterstrategien innebærer en differensiert satsing på hvilke funksjoner et senter skal ha i forhold til senterets nivå. "Senternivåene graderes slik:

Nivå 1 Tromsø

Nivå 2 Harstad og Finnsnes

Nivå 3 Storslett, Bardufoss og Sjøvegan

a. Skjervøy som senter for maritime funksjoner

b. Setermoen som senter for Forsvarets aktiviteter

Nivå 4 Øvrige kommunesentra

Nivå 5 Lokale sentra"

Fylkesplanen slår fast at "etablering av offentlige regionale funksjoner skal primært skje i sentra på nivå 1, 2 og 3". Lenvik kommune har forventninger til at dette innebærer at Troms fylkeskommune prioriterer utvikling av de mest sentrale regionsentra i fylket, herunder Finnsnes.

I fylkesplanens kap 8.3 "Statlige arbeidsplasser" vises det til at "Det er igangsatt prosjekt med sikte på å bidra til etablering/flytting av flere statlige arbeidsplasser til fylket, bl.a med bakgrunn i de resultater som er oppnådd de senere år, jfr etablering av Arbeidstilsynets regionkontor på Finnsnes". Under innsatsområdet står det i denne sammenheng at "kommuner, regionråd og fylkeskommunen må samarbeide om valg av strategier med siktemål å få utlokalisert statlige arbeidsplasser til Troms fylke."

Innsatsområder:

- Lenvik kommune vil arbeide for å få flere statlige funksjoner lokalisert til Finnsnes.
- Lenvik kommune vil arbeide for å få etablert flere fylkeskommunale funksjoner på Finnsnes.

12. Andre områder med potensial for utvikling

Næringspotensial ved en mulig fremtidig petroleumsvirksomhet utenfor Senja

Lenvik kommune vil innta en bevisst rolle i forbindelse med en mulig fremtidig petroleumsvirksomhet i havområdene utenfor Senja, og kommunen vil fortsatt være en aktiv deltaker i "Senja Petro", samt etablerere nærmere kontakt med Harstad og Hammerfest. Kommunen og regionen må overfor nasjonale myndigheter og oljeselskap stille strenge krav ved eventuell fremtidig olje/gassaktivitet utenfor Senja:

- Kreve at eventuell olje/gassvirksomhet **skal** gi omfattende regional effekt for næringsliv og befolkning i området, samt at det må etableres kompetansemiljøer i regionen, slik at langsiktige økonomiske og kunnskapsmessige effekter virkeliggjøres.
- At alle nødvendige miljøhensyn skal tas – før en eventuell åpning av området for petroleumsvirksomhet. Særlig understrekes viktigheten av hensyn til fiskeri i denne sammenheng.

Næringsutvikling basert på geologiske forekomster på land

Lenvik kommune vil i samarbeid med nabokommunene og fylkeskommunen ta initiativ til at Norges Geologiske Undersøkelser (NGU) undersøker aktuelle områder, for å avdekke mulige potensialer for fremtidig næringsaktivitet med sikte på ivaretagelse i senere revisjon av kommunes arealdel.

Publikasjoner fra NGU viser at Troms fylke er blant de fylker med minst produksjon på slike ressurser, som omfatter industrimineraler, metalliske malmer, naturstein, pukk, sand og grus, steinkull og torv.

Vedlegg 1

Fiskestatistikk Lenvik 2008 (kilde: Fiskeridirektoratet)

Antall merkeregistrerte fartøy i Lenvik pr. mai 2008:

141

- derav fartøy med en eller flere deltakeradganger og/eller konsesjoner:	58
Antall fiskere registrert på blad B (hovedyrke) pr. 7. mai 2008:	188
Antall fiskere registrert på blad A (biyrke/pensjonerte fiskere):	50

Akvakulturtillatelser:

Kommersiell matfisk laksefisk	2
Lokaliteter:	3
Kommersiell matfisk marin fisk	1
Lokaliteter:	1
Kommersiell matfisk torsk	1
Lokaliteter:	1
Kommersiell fiskermanntallskonseksjon torsk:	1
Lokaliteter:	1
Slaktekonseksjon laksefisk	1
Lokaliteter:	1
Kommersiell skalldyr blåskjell	1
Lokaliteter:	1

Vedlegg 2

Statistikk for Berg, Lenvik og Torsken (kilde: Råfisklaget)

Data	ARTER	ÅR		Totalt (kr)
		2007 (kg)	Primo mai 2008 (kg)	
Kvantum	Torsk	12 654 375	10 171 917	22 826 292
	Hyse	2 339 265	742 992	3 082 257
	Sei	5 963 120	1 525 308	7 488 428
	Annet	4 424 556	3 111 705	7 536 261
Rundvekt	Torsk	18 776 327	15 131 804	33 908 130
	Hyse	3 067 492	936 576	4 004 068
	Sei	7 900 342	2 032 748	9 933 090
	Annet	3 089 851	1 616 499	4 706 350
Beløp	Torsk	299 615 887	249 877 699	549 493 586
	Hyse	33 616 414	8 585 050	42 201 464
	Sei	44 495 447	11 279 880	55 775 328
	Annet	48 421 016	28 243 761	76 664 776
Totalt Kvantum		25 381 316	15 551 922	40 933 238
Totalt Rundvekt		32 834 011	19 717 628	52 551 639
Totalt Beløp		426 148 764	297 986 391	724 135 154

Tabeller:

Tabell nr. 1: Utdanningsnivå % av personer over 16 år

Tabell nr. 2: Prognoser for folketallsutvikling Lenvik kommune

Tabell nr. 3: Presenterte målsettinger innenfor kompetanse

Tabell nr. 4: Presenterte målsettinger innenfor nettverk

Tabell nr. 5: Presenterte målsettinger innenfor næring

Tabell nr. 6: Presenterte målsettinger innenfor attraktivitet

Tabell nr. 7: Presenterte målsettinger innenfor etablering av offentlige arbeidsplasser

Tabell nr. 8: Presenterte målsettinger innenfor næring / kultur

Tabell nr. 9: Presenterte målsettinger innenfor offentlig planlegging

Tabell nr. 10: Perspektivrettet presentasjon av datagrunnlaget

Figurer:

Figur nr. 1: Rombegrepet

Figur nr. 2: Modell for sosial- kognitiv læring

Figur nr. 3: Samfunnsroller

Litteraturliste:

- Hallgeir Gammelsæter (red) (2000): *Høgskoler til besvær*
Når statlige reformer møter lokale institusjoner og ambisjoner
(side 7 – 158). Fagbokforlaget 151 sider
- Peter Arbo og Hallgeir Gammelsæter (red) (2004):
Innovasjonspolitikken scenografi. Nye perspektiver på
næringsutvikling (side 9 – 319). Tapir Akademisk Forlag 293 sider
- Jan Thorsvik og Dag Ingvar Andersen (2004): *Hvordan*
organisasjoner fungerer. Innføring i organisasjon og ledelse.
Fagbokforlaget
- Kap 4 Organisasjonskultur (side 115 – 151)
- Kap 5 Makt og konflikt i organisasjoner (side 155 – 183)
- Kap 6 Organisasjon og omgivelser (side 187 – 225)
- Kap 8 Kommunikasjon i organisasjoner (side 265 – 288) 125 sider
- Gunnar Grepperud og Terje Thomsen (2001):
Vilkår for et regionalt utdanningsløft (side 11 – 271). U-VETT 230 sider
- Geir Kaufmann og Astrid Kaufmann (2003): *Psykologi i organisasjon*
og ledelse.
- Kap 10 Verdier, organisasjonskultur og etikk (side 261 – 281). Fagbokforlaget 20 sider